
HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY

SIGILLVM ACADEMIAE HARVARDIANAE IN NOV · ANG ·
VE
RI
TS

Job Catarensis.

EXEGESIS PSALMORUM,

IMPRIMIS MESSIANICORUM,

APUD

SYROS NESTORIANOS

E CODICE USQUE ADHUC INEDITO ILLUSTRATA

AUCTORE

BERNHARDO VANDENHOFF

PHILOSOPHIAE ET THEOLOGIAE DOCTORE

PRIVATIM DOCENTE IN ACADEMIA MONASTERIENSI.

RHEINE.

TYPIS ET SUMPTIBUS J. ALTMEPPEN.

1899.

Imprimatur

Monasterii, die 7. Octobris 1899.

de Noël,
Vic. Eppi Genlis.

Cum mensibus septembri et octobri anni 1896 Romae essem comparavi a P. Samuele Giamil[1] fasciculum continentem copiam commentarii psalmorum Syriaci quae facta erat e manuscripto quod in monasterio s. Mariae villae Al-Kôsch prope Mausilum sitae asservatur. Cuius fasciculi partem cum publici iuris facere in animo habeam, liceat mihi pauca et de forma eius exteriore et de indole eorum quae in eo continentur scriptorum praemittere.

Fasciculus constat e nonaginta quatuor foliis chartae vilis Europaeae (Conceptpapier), quibus circumdedi folium chartae caeruleae robustae. Anguli illorum foliorum usu plicati et aliquantum attriti sunt, scripturae paucae tantum literae deletae sunt. Connexa sunt singula folia filis ut videtur gossypinis albi, rubri et nigri coloris. Disposita sunt ad septem partes. Quatuor primae continent quinquaginta octo i. e. ter quaterna dena et sedecim folia $19\frac{1}{2} \times 14\frac{1}{2}$ centimetrorum sive centum et sedecim paginas, in quibus inveniuntur viginti tres ad duodetriginta lineae usque ad marginem scriptae. Quinta pars habet folia sedecim 22×16 centimetrorum sive paginas triginta duas, in quibus undetriginta ad triginta quinque lineae conscriptae sunt, sexta pars habet duodeviginti folia $24 \times 17\frac{1}{2}$ centimetrorum sive triginta sex paginas, in quibus existunt triginta quinque ad quadraginta lineae omnes usque ad marginem scriptae. Ultimae partis duo sunt folia $24 \times 17\frac{1}{2}$ centimetrorum sive quatuor paginae quarum prima habet triginta sex lineas usque ad marginem scriptas, sicut per totum fasciculum invenitur, secunda (p. 186) viginti lineas non omnes usque ad marginem scriptas, ita ut media pars inferior huius paginae vacua remaneat. Item duae ultimae paginae vacuae sunt. Quod si dixi lineas usque ad marginem scriptas esse, scito tamen, in angustissimo quod in latere paginae remanebat spatio unius vel duorum centimetrorum linea recta notas quasdam varii argumenti passim scriptas

---

[1]) Abbas et procurator generalis patriarchae Babyloniae Chaldaeorum Romae residens, cfr. M. Lidzbarski. Die neuaramäischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin, Weimar 1896 Bd. 1 p. XVIII. et Sachau, Aramäische Inschriften in Sitzungsberichte der Kgl. Akademie der Wissenschaften zu Berlin, 1896 p. 1060.

esse. In aliquot foliis in angulo dextro superiore impressa est (sine colore vel atramento) figura formae fere quadratae, quae exhibet verbum Bath et coronam superpositam In ultimi folii angulo inferiore dextro impressa est figura aliquot verbis Arabicis sive Persicis sive Turcis impleta, qaue cum pars figurae usu abrepta sit legere nequeo. Eiusdem figurae pras fere dimidia impressa est in paginis 169—180 in angulo inferiore externo Cuius verba item legere non possum. — Numeros singulis paginis suprascripsi, item in multis paginis numeros quintae cuique lineae addidi. Numeros autem psalmorum, initia partium introductionis et verba quaedam memoria digna linea caerulea superducta significavi. Haec de forma exteriore apographi mei.

Quod quo tempore et loco scriptum sit, apparet e nota scribae in fine addita (vide text. Syr. p. 64.): („Explicit cum auxilio Domini nostri scriptio libri huius elucidationis psalmorum beati David cum canticis beatorum Mosis et Isaiae. Et Domino sit gloria continua [perpetua]. Amen.) (Inceptus est igitur [anno] 1884 et ad finem deductus est hic liber elucidationis psalmorum David mense benedicto Nisan [=Aprili] [die] septimo die Martis secundo post Pascha anni 1891 nativitatis Domini nostri Christi et gloria sit ei qui facit, ut transeant tempora et momenta neque [vero] ipse transit in saecula saeculorum. Amen.) Scriptus est diebus patrum clarissimorum Domini Leonis pontificis Romani et Eliae Catholici Patriarchae Babyloniae i. e. orientis. Permaneant et vincant omnibus victoriis ad gloriam Ecclesiae sanctae. Amen.) — Scriptus est autem in monasterio benedicto Dominae meae Mariae, cuius sedes ordinata est ad Reš'aina quod dicitur Buklaeorum prope Alkun i. e. Alkuš villam Nahum prophetae et sororis eius Sarae Oratio eorum [prosit] iis qui credunt in Christum et misero et peccatori et servo indigno Isaiae filio beati Petri filii beati Abel qui ortus est e domo [familia] Mir Khezêm et Mir Šaraf e villa Arni[1]) quae est in regione Margae, quam nunc vocant Zêbar.[2]) Genus autem

[1]) G Hoffmann. Auszüge aus den Akten syrischer Martyrer. Leipzig 1880 in Abhandlungen für die Kunde des Morgenlandes, Bd. VII 3. p. 204 habet inter urbes episcopales a patriarcha Chaldaeorum Simeone anno 1653 enumeratas: 19. Arne-Arna in Urmi. Quod si rectum est non potest esse villa Arni eadem, quia in dioecesi Margensi sita esse dicitur.

[2]) Rectius Zebari sive Zibari, nomen gentis Kurdicae, deinde nomen regionis quam inhabitant, cuius saltem pars videtur esse antiquae dioecesis Margensis; cfr. Hoffmann l. c. p. 224

eorum est e regione Gelo. Quae scripsit et delineavit, sint pro eo et pro parentibus eius deprecatio iudicii terribilis Amen."

Scriptura est Nestoriana clara punctis vocalium signis et passim etiam rukkakha et kuššaja appositis. Menda ex vulgari dialecto orta non inveni. Solet autem semper scribere tābu pro tabhu et similia. Verba textus psalmorum aliaque verba facile supplenda velut šubḥā et měšīḥā saepe abbreviata sunt ea ratione, ut paucae tantum literae scriptae sint, ultimae autem literae superpositum sit signum ⊥ sive < et post eam duo puncta posita sint.

Priusquam de commentario psalmorum qui longe maiorem partem fasciculi mei obtinet, dicam, enumerabo ea scripta, quae introductionis loco praemittuntur Sunt haec:

1. Pag. 1 – 4 l. 21. Introductio ab Aḥob Katarensi[1]) compilatore totius

---

[1]) De cuius operibus legitur in Catalogo librorum Syriacorum Abdišo'(sive Ebedjesu) (Assemanii B. O. Bibliotheca Orientalis III. 1, 175) „Job Catarensis elaboravit elucidationem totius novi Testamenti necnon legis (id est Pentateuchi) et omnium prophetarum praeter elucidationem Judicum." Pro „Judicum" accuratius dicendum est: eius partis Bibliorum, quae a Syris, „Beth Mautbe" nuncupatur et hos libros complectitur: Librum Judicum, duos libros Regum, duos libros Chronicorum, duos Samuelis, Job, Judith, et alios libros apocryphos (Badger the Nestorians and their rituals, London 1852 vol. II. p. 87). Sub voce „prophetarum" mihi quidem etiam hic noster commentarius in psalmos comprehendi videtur, quoniam psalmos ut prophetias David plerumque explicavit In nota addit Assemanius: Job Catarensis, Ecchell[ensis] [in Tractatus complectens Hebedjesu catalogum librorum Syrorum, Romae 1656] Ahub, litera Jod in Hed permutata. Sub eodem Mari patriarcha vixit circa annum 990." Quem annum quo teste Assemanius (non Ecchellensis) tradiderit, nescio. Neque vero in hoc commentario, qui unus ex eius libris usque ad hoc tempus superesse videtur, invenitur, quo auctorem multo posteriore tempore vixisse concludendum sit. Georgius enim Arbelensis (de quo vide notam sequentem!) vixit saeculo decimo et mortuus est post annum 987 (Syr. Lit. W Wright, A short history of Syriac Literature, London 1894 p 230). Neque commentatorum sacrae scripturae, quos in parte octava enumeravit (de quibus infra p 44 et 45 notae 232—260) quisquam tempore posteriore vixisse videtur. Aḥobi autem cognomine Catarensis (Ḳatrajja) significari videtur eum ortum esse e regione septentrionali Arabiae orientalis vel proprie e peninsula Bahrein (cfr. Nöldeke, die von Guidi herausgegebene syrische Chronik, Wien 1883 [e Sitzungsberichte der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften in Wien, Philosophisch-hist. Classe, Band 128] p. 25 n. 2 et p. 47 n. 2). In notis enim quae ad commentarium addidit, verba Syriaca non solum Arabicis explicavit, sed semel etiam ad ps. 45 (vide textum pag. 37

peris, ut videtur, conscripta, quae tamen nihil est, nisi tractatus quem subo Nr. 5 indicavi, paucis additamentis amplificatus.

2. p. 4 l. 21—16 l. 4. Interpretatio brevis psalmorum in totam dispensationis divinae historiam adaptatorum. Qua in parte cum in p. 6 l. 1 manuscripti mei (textus p. 11 l. 11 sq.) verba: „Sicut supra diximus" sententiae prius non commemoratae apposita invenissem, totam hanc partem ex opere alio liturgico desumptam esse conieci. Ac cum in Assemanii Bibliotheca orientali III 1 p. 526 reperissem caput III l. II operis Georgii Arbelensis[1]) de officio divino, quod habetur in codice Vaticano Syriaco, cui nunc est numerus 148 fol. 32—37[2]) iisdem fere verbis atque hanc fasciculi mei partem inchoare, P. S. Giamil mihi insuper a viro doctissimo J. Guidi pro eiusmodi laboribus commendatum rogavi, ut illud capitulum mihi e codice illo Vaticano describeret, cum ipse Romam proficisci non possem. Quod cum descriptum accepissem, cum illa manuscripti mei parte ad verbum congruere inveni, nisi quod in codice Vaticano interpretationem psalmorum 110 et 111 et psalmorum (118 H.) 119 usque ad 147 (in Hebraico 147,12) i. e. unum fere folium illius codicis deesse vidi. Quam rem ita esse P.Giamil denuo collatione facta literis me confirmavit. Illud autem unum folium utrum, ut videtur, omnino desit an alio loco illius codicis inveniatur, ignoro.

3. p. 16 l. 4 - p. 20 l. 8. Enaratio personarum in quas David propheta illos psalmos dixerit. Quae sic incipit (Textus Syr. p. 63 l. 15 sqq.): „Porro in virtute Domini nostri scribimus libellum, quo brevibus verbis ostenditur, ex quot quibusque personis beatus David composuerit illos psalmos et numerus singularum ex istis personis."

4. p. 20 l. 8—20. Cur ps. 118 (119 in Hebraico) literarum ordine dispositus sit. Deinde lacunam in codice originali esse confirmatur.

---

n. 7 in p. 38) verba Syriaca vocibus in dialecto Katarensium usitatis explicavit Ex quibus notis insuper apparet auctorem sive compilatorem ultimum eo tempore vixisse, quo Nestoriani iam saepe lingua Arabica utebantur i. e. saeculo decimo quo inter alios vixit Bar Bahlul, qui scripsit lexicon Syriaco-Arabicum. Syr. Lit. 228.

[1]) Vide notam praecedentem!

[2]) Quem codicem in notis ad textum et versionem litera V significavi, fasciculum autem meum litera G.

5. p. 20 l. 20 - p. 22 l. 3. Introductio in psalmos a Nathanael episcopo Širazorensi[1]) conscripta seu tractatus de praestantia libri psalmorum.[2])

---

[1]) Manuscriptum habet Natniel. De quo tradidit Išo'denah (Jésusdenah) in libro quem edidit J. B. Chabot, Le livre de la chasteté, Romae 1896 in Mélanges d'archéologie et d'histoire pubiées par l'Ecole française de Rome, t. XVI. sub n° 66 et 66ª, quae ad eandem personam referenda esse videntur): „Sanctus dominus Natanael abbas monasterii Beth Koka cuius genus e regione Margae erat. Villa autem eius . . . . interpres et martyr et episcopus Sirazorensis et fecit commentarium David [i. e. libri psalmorum] et librum adversus Magos. E regione Sirazôr erat et postquam adiit scholam Nisibenam imbutus est doctrina, et fecit tractatum adversus Magos et explicationem psalmorum et creatus est episcopus [urbis] Šehrazor et cruciavit eum Chosroës rex omnis generis cruciatibus et denique eum cruci affixit et deposuerunt eum fideles in ecclesia eius cathedrali." Occisus est autem postquam per sex annos a Chosroë sc. secundo cui cognomen erat Parwêz detentus est in carcere (Guidi, un nuovo testo siriaco sulla storia degli ultimi Sassanidi, Leide 1891 [tiré des Actes du 8e Congrès international des Orientalistes tenu à Stockholm et à Christiania] p. 15. Nöldeke l. c. p. 17.) In vincula autem coniectus est post annum 605 quo habita est synodus sub Gregorio patriarcha cui aderat, sicut etiam synodo priori sub Išo'jabh patriarcha anno 577 habitae (vide Guidi, in Zeitschrift der deutschen morgenländischen Gesellschaft t. 43 p. 405 et 406). Crucifixus est autem fortasse una cum Išo'sabran illo celeberrimo, cuius vitam scripsit Išo'jab III patriarcha Adiabenus (quam edidit J. B. Chabot, Histoire de Jésussabran" in Nouvelles archives des missions scientifiques t. VII Paris 1897 p. 485—584). Neque enim solum uterque duodecim socios passionis habuisse traditur (vide Chabot, le livre de la chasteté Nr. 60 et textum Syriacum G p. 13 l. 4 sq) sed etiam memoria eorum eodem die a Nestorianis celebrata esse videtur. Agebatur enim sexto die Veneris post festum inventionis sanctae crucis „memoria Išo'sabran, Natanaël, Barḥĕnana martyrum", ut habetur in vetere lectionario Nestorianorum (W. Wright, Catalog of Syriac manuscripts of the British Museum, London 1871—73 p. 186 b. Nr. 1356 cfr. ib. p. 183 a). Neque vero illi socii martyrii omnes episcopi erant, ut traditur in meo fasciculo (textus Syr. l. cit.). Saltem Išo'sabran, qui insuper theologicae disciplinae haud valde peritus erat (Chabot, la vie de Jésussabran p. 498 et 571 l. 2 ab infra et 572), episcopum fuisse Išo'jab memoriae non tradidit Denique cum Išo'denah (Jésusdenah) l. l. n. 60 Išo'sabranum anno 30 Chosrois regis i. e. 619 sive 620 (cfr. Nöldeke, Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes t. XI. 1897 p. 185) occissum esse tradiderit, Natanael episcopus Sirazorensis, si quidem recte conieci, eodem anno mortem subiit. (Etiam alius Natanael Nestorianus commentarium in psalmos scripsisse traditur, abbas nempe undecimus Bethabensis, qui vixit fine saeculi septimi. E. A. W. Budge, the book of governors, the historia monastica of Thomas bishop of Marga, London 1893 vol. I p. IV sq vol. II p. 96,216 B. O 1,224).

[2]) Qui tractatus aliquot locis sensu congruit cum illo ceberrimo initio commentarii s. Basilii in psalmos (Migne, ser. Gr. XXIX 209 sqq.)

6. p. 22 l. 3—11. Ps 151 Davidis (epigraphus) quem cecinit cum vicisset Goliath.[1])

7. p. 22 l. 11—p. 23 l. 5. Vituperatio eorum qui non reverenter accesserunt ad interpretationem psalmorum, imprimis Origenis.

8. p. 23 l. 5—17. Nomina praestantissimorum interpretum s. Scripturae. Singula de singulis postea in notis addam.

Has partes sequitur inde a p. 23 l. 17 usque ad p. 181 l. 24 commentarius in 150 psalmos David „a magistro nostro Denḥa doctore" sive aliorum sententia „a magistro nostro Gregorio eremita perfecto" conscriptus. Finem autem fasciculi occupat commentarius in tria cantica, scilicet in Mosis primum: Ex. 15; in canticum Jsaiae prophetae: Js. 42,10—13; 45,8; in Mosis secundum: Deut. 32.

Pag. enim 181 l. 24 post verba: (Textus Syr. p. 63 l. 19 sqq.) „Explicit scriptio elucidationis libri psalmorum beati David regis et prophetae et Deo sit gloria sempiterna. Amen." Sic pergit scriba: „Porro scribimus elucidationem cantici primi beati Mosis et filiorum Israel."

Ac textus quidem psalmorum et canticorum ubi integer exhibetur, textus in bibliis Nestorianorum usitatus esse videtur. Ceterum ut supra dixi, saepe verba textus abbreviata sunt, quippe cum scriptus sit liber ad usum hominis psalmorum et canticorum minime ignari. Quae cum ita sint, paulum confert ad textum sacrae scripturae cognoscendum.[2]) Praeterea eadem ratione

---

[1]) Cuius psalmi textus Syriacus impressus est in Bibliis Polyglottis Parisiensibus (Michaelis le Yay tom VIII (1653) p. 191 et in Bibliis Polyglottis Londinensibus (Waltonis) t. III (1656) p. 316. Insuper habetur in Monumentis sacris et profanis t. VII Codex Syrohexaplaris Ambrosianus photolithographice editus curante A. M. Ceriani, Mediolani 1874 fol. 38 v.

[2]) Ut saltem aliquatenus cognoscerem, qualis esset textus fasciculi mei, eos locos examinavi quos Baethgen, vir doctissimus, in Untersuchungen über die Psalmen nach der Peschita, Kiel (Habilitationsschrift) 1878 p. 20 sqq. et in Der textkritische Wort der alten Uebersetzungen zu den Psalmen (in Jahrbücher für protestantische Theologie. 8. Jahrgang, Leipzig 1882) p. 423 varie traditos esse demonstravit. Quo facto fasciculum meum omnibus fere locis lectionem quam Baethgen ut meliorem proposuerat, exhibere inveni, exceptis sequentibus locis, quibus cum textu Lee, Vetus testamentum Syriace (Keṯâba dedija eḵa 'attīḳâ) Londinii 1824 (alia exemplaria 1823) convenit: ps 5,12; 17,67.; 18,16; 19,5; 22,5.10; 33,3; 57,8; 65,10; 68,20; 71,15; 73,13; 74,11; 81,4; 98,9; 108,2; 117,17 (non 16) 19; 143, 12 et (sc. in altero tractatu, ubi habet numeros textus Hebraici) 10,14; 35,15; 44,3.20; 63,9; 66,13;

qua in Nestorianorum officiis divisum est psalterium in viginti „hullale"[1]) (velut apud Graecos in cathismata), quibus accedit unum „hullala" canticorum, in quinquaginta septem „marmejaṭa"[2]), quibus adduntur tria „marmejaṭa" canticorum et in undetriginta „ṣĕhāhe" capitula. Quae singulae partes quo loco incipiant in margine paginarum indicatum est exceptis paucis psalmis.[3]) Item ad plerosque psalmos in margine notatus est numerus versuum.

Talis est textus psalterii et canticorum. Nunc si indolem commentarii accuratius perspicere volumus, necesse est auctorem eius indagari et si complures esse invenerimus, quantum cuiusque opus sit, discernere.

Atque Aḥob (sive Aḥub) Ḳaṭarensem quidem, qui totum opus compilasse videtur, practer primam partem introductionis nomine eius insignitam nihil nisi notas quasdam nomine eius significatas composuisse iudico.[4]) Excipe verba quaedam Arabica in textu commentarii, quibus verba Syriaca explicantur. Quae ab Aḥob fortasse inserta esse facile concesserim.[5])

Si vero commentarius ipse conscriptus esse dicitur „a magistro nostro

---

74,3; 75, 10; 94,19 Sequentibus autem locis res dubia est, quia verba abbreviata sunt: 4,5; 7,10; 31,19; 33,8; 42,8; 67,7; 71,19; 106,42; 109,16; 131,17; 65,10 (ubi in commentario textus Lee explicatur); 75,4; 112,10 deest verbum: „wenetdallaḥ" et 52,5 legitur sicut in Lee sed „allaha" ante „ne'rakh; 76,6 „eškaḥ" (cfr. ps. 112,9 „tetrim" et 103,2 „kennar" 68,19 legitur „wanesabht" quod reiecit Baethgen, der texkrit. Werth etc. p. 447[2]).

[1]) Quod verbum vertit Assemanius B. O.-Bibliotheca Orientalis III 1 (Romae 1725) 526 et saepius: Laudatio. Quem terminum plerumque ursupavi.

[2]) Assemanius l. l.: Jaculatorium [cfr. „Preces iaculatoriae"[»Stossgebete?] Melius vertendum erat fundamentum, quia illa parva oratio recitationi illorum psalmorum praecedens (vide tractatum F. Dietrich in sequenti nota laudatum) quasi fundamentum erat illius partis liturgicae. („rĕmā" iecit fundamentum). Nihilominus consuetum Assemanii terminum nolui commutare.

[3]) Hullale et Marmejaṭa Nestorianorum enumerat F. Dietrich in „Commentatione de psalterii usu publico et divisione in ecclesia Syriaca" (Indices lectionum Academiae Marburgensis, Semestre aestivum 1862) p. 16. Praeterea indicantur in editione officii Chaldaeorum ecclesiastici ed. Bedjan, Lutetiae Parisiorum 1886—87 p. 216*—337* (pars communis.)

[4]) Quarum tamen aliquid ad antiquiorem fontem reducendum est. Vide notam quartam ad versionem ps. 110!

[5]) Praeterea Aḥob vel unus ex iis, quorum operibus usus est, aliquantum in linguis Hebraica et Graeca versatus erat. Variis enim locis indicatur, quid Hebraeus sive Graecus legat. Nonnunquam etiam notatum est, qua ratione Judaei locum quendam explicarent.

Denḥa doctore" sive aliorum opinione „a Gregorio eremita perfecto"[1]), iam vides scribam dubitasse, cui opus nostrum adscribendum esset, neque certam rei notitiam tradere potuisse. Neque profecto alteruter, etiamsi revera commentarium illum conscripsit, opus genuinum edidit, sed quod in antiquoribus fontibus invenerat in unum composuit, neque multum ex proprio ingenio addidit. Congruit enim magnam in partem ad verbum cum illo commentario Syriaco codicis Berolinensis Sachau 215[2]), quem e commentario Theodori Mopsuesteni emanasse demonstravit Baethgen, vir doctissimus, Z. f. a. t. W.[3]) 1885 p. 53—101 et ibidem 1886 p. 261—288 et 1887 p. 1—60. Fasciculus autem meus habet non plane eundem textum, quem codex Berolinensis, sed compluria habet additamenta, quae tamen non tanta sunt, ut quidquam in eo immutandum sit, quod Baethgen l. l. 1885 p. 60 sqq. de ariditate huius commentarii exposuit. Notandum est autem partem horum additamentorum ab illa forma genuina commentarii Theodori, qualis in ecclesia Nestoriana tradita est, certe alienam esse. Quod ex eo conicere licet, quod et integri psalmi et multi singuli versus ad Christum referuntur, quos neque Theodorus, sicut tum ex fragmentis Graecis[4]) quae de eius commentario residua sunt, tum ex antiqua versione Latina nuper inventa[5]) cernere licet, neque ecclesia Nestoriana eius doctrinae addictissima eo modo interpretati sunt. Atque hos quidem locos a genuino opere alienos ii, qui nostrum commentarium compilaverunt, eo distinxerunt, quod opus genuinum atramento, additamenta autem minio scripserunt. In initio enim manuscripti mei (vide textum Syriacum p. 19 l. 8 sqq.)

---

1) Quorum alter vixit circa annum 824 (Syr. Lit 218), cum esset discipulus Išo'bainon, atque etiam commentarium scripsisse fertur, alter quo tempore vixerit compertum non habeo.

2) In notis ad textum et ad versionem litera S denotatus.

3) Zeitschrift für alttestamentliche Wissenschaft ed. Stade.

4) Quae cum commentario Syriaco comparavit Baethgen l. l. 1885 imprimis p. 66—82.

5) Quam ediderat sub nomine sancti Columbani (aliorum opinione opus s. Hieronymi) vir doctissimus G. Ascoli sub titulo: „Il codice irlandese dell'Ambrosiana" in Archivio glottologico italiano t. V. Torino 1878. Versionem esse commentarii Theodori Mopsuesteni demonstravit vir sagacissimus G. Mercati in Atti della reale Academia delle scienze di Torino, vol. 31 (1895—96) p. 655—676 „D'un palimpsesto Ambrosiano continente i Salmi esapli ed una antica versione latina del commentario perduto di Teodoro di Mopsuestia al Salterio" sub Nr IV.

legimus commentarium esse ex duabus partibus compositum. Quarum alteram longiorem atramento, alteram breviorem minio scriptam esse. In meo autem manuscripto, quod totum atramento scriptum est, hos locos commentario genuino insertos seu commentarium illum breviorem eo discernere potui, quod uncis ( ) inclusi sunt.[1]) Atque hi quidem loci, quoniam in iis praesertim psalmis inveniuntur, qui ad Christum referuntur, hic breviter exponere iuvabit, quot psalmi singulique versus in manuscripto G eo modo explicati sint. Ita enim optime manifestabitur, quomodo commentarius noster ab opere manuscripti Berolinensis differat. In utroque igitur manuscripto hi psalmi ad Christum referuntur: secundus[a]), octavus[b]), quadragesimus quintus[c]) et centesimus decimus[d]). Non de Christo intelliguntur in utroque manuscripto v. 10 ps. XVI[e]) neque ullus versus psalmorum LXVIII[f]) et LXIX[g]) nisi quod G ad. v. 14 ps. LXIX habet: „*Deus .... plenitudine salutis tuae* (quae per crucem facta est) *salva me!*" Quin etiam ne versum quidem 22 psalmi CXVIII[h]) ad Christum spectare contendit auctor commentarii nostri, id quod vel in codice Berolinensi et in commentario Barhebraei factum esse videmus[2]). — Intelliguntur autem de Christo in G, commentario scilicet illo breviore inserto, psalmi vicesimus secundus[i]) et septuagesimus secundus[k]), item etiamsi sensu potius accommodato psalmi nonagesimus septimus[l]) et

---

[1]) Qui unci nonnunquam omissi, aliis locis velut Ps 2,12 (textus p. 25 n. 4) sine causa positi sunt. Praeterea tituli singulorum psalmorum atque initia singularum partium totius operis in fasciculo meo uncis inclusa, in originali minio scripta esse videntur.

a) T.=Textus p. 22 sqq.

b) T. q. 26 sqq.

c) T. p. 34 sqq.

d) T. p. 46 sqq.

e) T. p. 52 sq.

f) T. p. 55 sq.

g) T. p. 56 sqq.

h) T. p. 60 sq.

[2]) Baethgen l. c. 1885 p. 82.

i) T. p. 28 sqq.

k) T. p. 42 sqq. Hic psalmus in introductione Aḥob dicitur „mixtus de Domino nostro et de Salomone". Vide textum p. 10 l. 4 sqq.

l) T. p. 49 sqq.

vicesimus quartus[m],) deinde singuli versus sequentes ps. XVIII v. 12. 13. 15[n]); ps XXXVI v. 9[o]); XLI 1 b.[p]); LXXXVII 5. 6. 7[q]); XCIII 1 b; XCVI 10. 11[r]); XCVIII 2. 4[s]); CXX 4[t]); CXXXII 13. 15. 17. 18[u]). De ecclesia autem explicatur ps. CXLVII imprimis v. 12. 13 (Lee 1. 2.)[v]) De singulis hic disserere propter a supersedere possum, quia textum et versionem omnium psalmorum et singulorum versuum, quos supra commemoravi, suo loco addidi. A quo vero iste brevior commentarius longiori insertus sit, explorare non potui. Atque Aḥob quidem Ḳaṭarensis, compilator totius operis, illum iam invenisse videtur. Alias eum a se additum esse, in initio operis indicasset, sicut nonnullis locis, ut dixi, notas suo nomine insignitas adiecit. Neque in contextu nomen auctoris nuncupatum est. Išo'barnoni[1]) enim, qui semel in textu (G. p. 123 l. 7 ad ps. 81,5[2]) laudatur et Jšo'jabho, cuius nomen semel notae (ad ps. 87 G. p. 127) praefixum est, non video, cur istum commentarium breviorem aliis plane locis insertum adiudicem. Patrum autem orthodoxorum, qui in octava parte introductionis indicati sunt, (v. T. p. 18 l. 5 sqq.) „e quorum sensu hic liber confirmatus est," opera plurima perierunt. Neque si superessent omnia, facile esset, certum auctorem commentarii nostri brevioris statuere, quia sententiae eius nimis abbreviatae sunt, quam ut de auctore certi quidquam conicere possimus. Ad Theodorum sane Mopsuestenum et eos qui vestigia eius terebant, certo reducendus non est, quia propius ad doctrinam catholicam accedit, quam in opere Nestoriano expectare debeamus. Eorum nempe parti auctor adhaesisse videtur, qui inde a saeculi sexti fine Ḥannanae Adiabeni celeberrimi scholae Nisibenae magistri exemplum secuti in

---

m) T. p. 54 sq
n) T. p. 53 sq.
o) T. p. 55.
p) T. ib.
q) T. p. 58.
r) T. p. 60.
s) T. p. 63.
t) T. p. 6 .
u) T. ib.
v) T. p. 63.

[1]) De quo vide T. p. 18 l. 15 et notam ad versionem.

[2]) Videtur esse ille patriarcha secundus huius nominis (628—644) qui scripsit commentarium in psalmos Syr. Lit, 169 sq.

explicanda sacra scriptura non Theodori, eiusque discipulorum operibus, sed aliorum etiam uterentur[1].) Contra quos duae synodi altera anno 588 p. Chr. n. sub Išo'jabh Arzonita patriarcha, altera anno 605 sub eius successore Sabhrišo' sub poena excommunicationis statuerunt, ut in explicandis sacris scripturis Theodorum Mopsuestenum sequerentur, aliorum autem doctrina sese abstinerent[2].) Jussit enim synodus prima sequi Theodorum et vetuit „illam aliam explicationem" accipere „a veritate alienam, quae data est a viro nugarum et elegantiae verborum amanti, [uno ex iis qui sunt] velut meretrices contemptibilis ornatus amantes."[3]) Idem aliis verbis repetiit altera synodus. De psalmorum autem interpretatione speciale quidquam statutum non est. Sed cum certi auctores, quibus adhaerere vetarentur, nuncupati non essent, illi canones postea apud multos in oblivionem venisse videntur. Ḥannana enim ille Adiabenus in octava parte introductionis etiam inter orthodoxos patres numerari videtur[4].) Inter quos sane etiam Origenes nuncupatur[5]), quamquam nonnullae ex eius sententiis paulo ante reprobatae sunt[6].) Neque vero mirari debemus Johannem Chrysostomum inter orthodoxos haberi[7]). Errat enim W. Wright, vir doctissimus, cum Syr. lit. p. 125 Assemanium secutus[8]), contendat, illa synodo sub Išo'jabh habita vetitum esse doctrinae s. Johannis Chrysostomi adhaerere. Immo potius in secundo canone Išo'yabhi dictum est: „Atque adeo beatus Johannes Chrysostomus, cum iniuria in exsilium ductus esset et iam in eo esset, ut praecingereret se, ut migraret ad Dominum nostrum qui certamina eius coronaret, commemorat eum commentatorem (sc. Theodorum) doctorem veritatis et scripsit ad eum epistolam tempore angustiae et: „Meminimus," inquit, „tui ardentissimi et diligentissimi et haud vituperandi amoris

---

1) Syr. Lit. p. 124 sqq.

2) Utriusque synodi canones, ne editionem a J. B. Chabot, viro doctissimo praeparatam (vide Journal Asiatique IX ser. t. IX p. 152) exspectare cogerer, e codice Borgiano (K—VI—4) per Samuelem Giamil describendos curavi. Ceterum cfr. B. O. III 1,82 nota 2 et 108 nota 1.

3) Canon secundus, manuscr. Borgianum p. 389.

4) T. p. 19 l. 1.

5) T. p. 18 l. 20.

6) T. p. 16 l. 13 sqq.

7) T. p. 18 l. 10 sq.

8) Cfr. Hoffmann, Auszüge p. 116.

et gaudemus de te, quia tu es thesaurus ecclesiae, qui collocatus est in provincia Ciliciae."[1]) Auctoritate igitur celeberrimi patriarchae Constantinopolitani fulta synodus doctrinam Theodori Mopsuesteni commendat. Ceterum neque in operibus sancti Joannis Chrysostomi, imprimis in homiliis eius super psalmos, quot nobis traditae sunt, neque in operibus sancti Ephraemi, quem item in numero orthodoxorum patrum habet compilator[2]), quidquam invenire potui, quod in illum breviorem commentarium manasse affirmare possem. Denique neque auctorem commentarii brevioris neque fontem, unde hauserit, indagari potui. Commentarium vero longiorem, formam scilicet illam genuinam commentarii in ecclesia Nestoriana traditam, iam circa annum 824[3]) aut saltem ante aetatem Aḥobi Ḳaṭarensis, saeculum decimum, exstitisse nunc affirmare licet, cum Baethgen eam non nisi Barhebraei tempore i. e saeculo decimo tertio exstitisse demonstrare posset (Baethgen l. c. 1885 p. 101).

Priusquam autem pauca de ratione, qua partem huius operis publici iuris facere et e lingua Syriaca vertere statui, addam, omittere non possum, praeter originalem codicem in monasterio s. Mariae asservatum, a quo manuscriptum meum descriptum est, existere videri alium codicem operis nostri. H. Goussen enim, vir litterarum Syriacarum peritissimus, litteris acceptis, quas mecum communicavit, certior factus est, in bibliotheca patriarchae Nestorianorum, qui residet in villa Octčanes in finibus regni Persarum, esse codicem huius argumenti: „($12^1/_2 \times 8^1/_2$ ctm. (?) paginae 440) Liber elucidationis psalmorum David 1. pars: Introductiones psalmorum. 2. Divisiones eorum in Hullale et Marmejāṭā. 3. Argumentum uniuscuiusque psalmi in ordine suo. 4. Collectio psalmorum. 5. Collectio et quantitas eorum. 6. Inscriptio eorum et argumenta eorum. 7. Introductio Natanael episcopi Širazorensis. 8. Psalmus qui iam non est in [psalterio] David. 9. De elucidatoribus [commentatoribus] quorum elucidationes non sunt acceptae. 10. Omnes elucidatores recepti. 11. Initium elucidationis psalmorum. 12. Elucidatio in brevitate [brevior], quae atramento rubro [scripta est]. 13. Elucidatio longa atramento nigro [scripta]. 14. Etiam secundum argumentum com-

---

[1]) Mscr. Borgianum p. 388. Cfr. Migne, ser. Gr. t. 52 col. 668 sq. et ib. t. 56 col. 517 ubi lectio ἐν Κιλικίᾳ etiam nostro textu commendari videtur, etiamsi textus Syriacus aliquantum abbreviatus est neque ad verbum congruit cum textu Graeco.

[2]) T. p. 18 l. 10.

[3]) Vide p. 10 n. 1).

mentatoris [sc. Theodori] atque etiam prophetice explicati sunt, alium typum significantes. 15. Tota elucidatio explicit. 16. Porro elucidatio canticorum Mosis et Jsaiae. 17. Hymnus Wardae" [et alia huc non pertinentia] (Cfr. T. p. 65).

Ex quo argumento mihi quidem elucere videtur, partes introductionis et ipsum commentarium cum opere fasciculi mei convenire neque breviorem commentarium rubro colore scriptum longiorem praecedere puto, sed sicut in codicis mei originali, suo loco insertum esse Hunc igitur codicem si cui cum originali manuscripti mei et codice Berolinensi S et commentario Barhebraei, qui ut vidit Baethgen in multis cum nostro commentario convenit[1]), comparare licebit, tunc commentarius noster, qua par est, diligentia edi poterit. Ad formam sane genuinam commentarii Theodori Mopsuesteni cognoscendam multo maioris momenti erit, praeter fragmenta Graeca residua versio illa antiqua Latina, quam supra commemoravi. Sed fortasse posteriore tempore eorum, qui literis Syriacis student, intererit iudicare, qua forma hic commentarius e Theodori opere concinnatus, quamvis aridum et tenue opus sit, apud Nestorianos traditus sit. Nunc quoniam ne copiam quidem illius codicis Octčanensis nancisci potui, satis mihi fecisse videor, si edam has partes introductionis sc. primam, secundae partis partem, quartam, quintam, sextam, septimam et psalmos primum, secundum, quadragesimum quintum, septuagesimum secundum, centesimum et partes aliorum psalmorum, quae ad Christum referuntur, cum commentario suo.

Ac psalmorum quidem textus verba abbreviata supplebo retento tamen signo abbreviationis ⊥ suo loco, ut usus scribendi fasciculi mei omnino appareat, commentarii autem eos locos, qui in codice Berolinensi desunt, linea subducta significabo. Sic in commentario illo has partes discernere poteris:

primum: textum psalmorum et commentarium, qui et in meo fasciculo et in codice Berolinensi habetur ad Theodori opus reducendum[2]);

secundum: verba uncis non inclusa quae quamquam in codice Berolinensi desunt, tamen ad Theodori commentarium fortasse reducenda sunt;

---

[1]) L. c. 1885 p. 99.

[2]) Exceptis scilicet illis additamentis commentatoris Syriaci de quibus egit Baethgen Z. f. a. t. W. 1885 p. 57—60, quae in T. linea serpentina subscripta significavi.

tertium: ea quae sunt commentarii illius brevioris, in codice meo uncis inclusa et commentario longiori inserta;

quartum: notas nomine Aḥob Ḳaṭarensis insignitas, quae plerumque in margine manuscripti mei vel in inferiore parte paginae additae sunt vel lineis a reliquo textu separatae sunt

Quorum tria ultima linea subducta significata sunt. Excipe autem commentarium primi psalmi, cuius et Berolinensis et mei manuscripti textus adeo diversus est, ut uterque edendus esse videatur[1]).

Omnibus autem qui me et consilio et opere adiuverunt in hoc libello conficiendo, imprimis etiam iis qui praesunt bibliothecis et pontificali Vaticanae (P. Ehrle) et Borgianae (Ciasca) et regiae Berolinensi et regiae nostrae Paulinae Monasteriensi debitas gratias refero.

---

[1]) Vide T. p. 19 sqq. In notis variorum manuscriptorum lectiones addidi. Moras autem verborum inversiones non indicavi. Neque significavi differentias mere orthographicas, velut si scriptum est in G „añtu" in S „añthu", in uno manuscripto „'amē'" in altero „'ammo, neque si pro statu constructo quem sequitur Genitivus G habet substantivum cum suffixo pronominali sequente substantivo cum d relativo. E B. H.=Barhebraei commentario (ed. P. de Lagarde, Praetermissorum libri duo, Gottingae 1879. Gregorii Abulfarag in librum Psalmorum adnotationes p. 97 sqq.) non nisi ad versionem varias lectiones adieci, quia alias totus fere textus repetendus erat. In versione ea verba quae ad sensum melius exprimendum addidi, uncis angulatis [ ] inclusi, alios uncos e textu Syriaco repetivi ( ). om.=omisit, add.=addidit, h. v.=hoc verbum.

E libro

ELUCIDATIONIS PSALMORUM

beati David regis et prophetae, quem fecit Mâr Aḥob Ḳaṭarensis.

VERSIO.

I.

Liber introductionum psalmorum beati David regis et prophetae et cordis Domini.[1]) — Domine noster adiuva me! Cum tibi, o mi domine lector studiose, primum annuntiem introductionem psalmorum (domini Aḥub Ḳaṭarensis), ante omnia oportet loqui de utilitate libri [psalmorum] et de multis emolumentis quae ex eo lucrantur ii qui contemplationem et examinationem sacrorum verborum eius sequuntur. Sed cum omnes libri sacri (ii) qui gratia Spiritus [sancti] dicti [i. e. inspirati] sunt et scripti sunt, utiles sint [hominibus] ratione praeditis ad possidendum [acquirendum] timorem Dei[2]), ut dicit beatus Paulus: *Omnis liber, qui in spiritu Dei scriptus est, utilitas* [i. e. utilis] libris, *est ad doctrinam* et cetera, hunc librum invenimus valde altiorem esse omnibus 2 Tim. 3,16.
et refertum [doctrinis] utilibus. Nam omnes libri singulas partes [doctrinae][3]) docent, hic autem perfecte [i. e. de universa doctrina] praedicat, quia loco quasi capitis est plane corpori librorum sacrorum. [Nam] sicut habent singula membra corporis proprios effectus pro indigentia totius [corporis], visum verbi gratia oculus, sive auditum auris aliaque similia, caput vero domus sedesque totius effectus [operationis] est, qui [quae] diversitate sensuum constituitur, sive sicut dicunt paradisum omni genere fructuum qui gustu delectabiles visuque optabiles[4]) sunt abundare, siquidem eas res p. 4.

[1]) Cfr. Lidzbarski l. c. Bd. II. p 167 n. 2 et p. 354[1]).
[2]) Sive: cum possessione timoris Dei i. e. accedente timore Dei.
[3]) Ad v.: ex parte et per singula.
[4]) Cfr. Gen. 2,9.

comparaveris, quae diversis locis aliqua ex parte inveniuntur, eiusmodi liber psalmorum est, si comparatur ad ceteros libros [sacros]. In quatuor enim genera doctrinae invenimus, verbum sacrorum librorum divisum esse prophetiam scilicet, narrationem, legislationem, [institutionem] sapientiae quae est timor Dei. Neque enim singuli libri continent unum ex his generibus solum et separatum a ceteris. Nam (ecce!) in libris prophetarum etiam narrationes [rerum] praeteritarum reperiuntur et in libris historiarum etiam prophetia [rerum] futurarum reperitur et adhortatio et rogatio et gratiarum actio, quae genera dispersa in libris omnibus inveniuntur. In hoc vero libro psalmorum omnes istae res collectae et compositae sunt et quasi [corpus] ex membris et partibus ex omnibus illis [generibus] conglutinatus est. Docet enim de creatore et instruit de moderatore et adversarium harum doctrinarum refellit, eos dico, qui mundum istum essentiam [sc. absolutam] esse contendunt cumque nullis moderatoris frenis in suo cursu [dirigi], et docet insuper de mercede [hominum] sollertium et de punitione [hominum] sceleratorum et [admonet], ut desinat homo a malis et accedat ad bona et [instruit] de amore erga Deum et de caritate erga homines et exstat in eo prophetia rerum futurarum una cum historiis rerum gestarum praeteritarum et occurrunt in eo insuper genera confessionis et gratiarum actionis et morum praecepta et multae instantesque (?) [doctrinae], de rebus quas a Deo rogemus et quomodo eas petamus. Denique cum libri divini imago speculumque sint scientiae divinae, hic tamen [imago] est accuratior omnibus et sicut imago et statua regis, quae propter pulchritudinem magnam colorum et naturae materiae, quibus ornata est, magis omnibus ceteris imaginibus et statuis videntibus similitudinem regis accuratam indicare potest, sic in eo [sc. libro psalmorum] exactae similitudines et pulchri praestantesque colores [sunt], ex quibus composita est scientiae divinae imago. Et est velut dux caeco et velut lux tenebris ad accedendum ad Deum, cum velut in imagine repraesentet [et] revelet nobis potentiam et gratiam una cum iustitia et longanimitate Dei et quasi paulatim adducat nos ad cognitionem et servitium eius et commoda ex cultu eius [provenientia] nobis promittat et quasi armis probatis nos induat verbis suis sacris et in omnibus certaminibus vincendi fiduciam nobis pariat. *Hi enim versus cum ab hominibus religiosis modo eis convenienti recitantur, propellunt daemones repugnantes et invitant ad eos sanctos angelos et quid dico angelos? cum etiam Christum redemptorem omnium ad auxilium eorum adducant et gratia Spiritus sancti digni*

sint) sicut revera in iis effectum est et hodie [adhuc] in multis efficitur. *Quis enim est, qui ignoret vitam hominum religiosorum, qui cum in terra sint, meditentur de coelo et cum corporei*[2]) *sint, angelis adaequentur*[1]*)*, illi quibus causa meditandi de rebus spiritualibus recitatio psalmorum sit? Nam cum iste liber doctrinis utilibus refertus sit, bene et convenienter etiam sancti patres nostri, cum diligentes inventores essent istarum rerum divinarum, constituerunt, ut hunc librum solum plus ceteris recitaremus et sine recitatione ver- p. 7.
borum eius [libri] nemo ad unum ex gradibus ecclesiasticis accedere potest neque inter discipulos et ministros ecclesiae numerari.

Oportet autem etiam illud dicere, qua de causa [psalmista] gratis sonis modorum musicorum prophetiam suam interpretatus sit. [Cuius rei causa haec est:] Quia magnifica et mirabilia erant [decreta] divinae dispensationis et variis temporibus peragenda erant aut apud populum primi temporis aut apud omnes homines in fine [temporis] et omnes istae gentes ad illos [sc. psalmos] animum adversurae erant, bene fecit [divina] bonitas, quod ad sonos modorum musicorum et varias canendi rationes verba eius in carminibus composuit, ut cum tam dulces sint auditui, haud facile taedio essent audientibus, ita ut multitudine dulcedinis suae facile allicerent ad doctrinae eius [sc. libri] amorem. Ut etiam nunc multi inveniuntur, qui in ore suo habeant turpes cantus, quos tamen, quamquam verba eorum foeda neque prudentibus accepta sunt, quia gratis sonis compositi sunt, non taedet homines recitare. Nam velut ex auditu dulcedine verborum eius [libri] somnolentiam Hebraeorum illo tempore excitabat. Verba autem cete- p 8.
rorum librorum quia carminum modo dicta sunt et propter verba quae cum istis [psalmorum carminibus] coniuncta sunt, unusquisque avide in memoriam infigit, sicut etiam facile omni loco recitantur. Ita [si] Sĕjama[3]) ante Sugiṯam[3]) sive 'Oniṯam[3]) facit unus ex magistris, materiam ex istis depromit et versibus ex istis [psalmorum verbis] assumptis componit 'Oniṯam suam. Quae [verba] ne perfectis quidem viris propter dulcedinem suam taedio sunt, sed quasi nunquam recitata essent, perpetuo eadem semper canimus.

---

[1]) i. e. digna sint media, quibus Spiritus sancti gratia conferatur. Cfr. p. 25.

[2]) ad v : carnales.

[3]) Variae species hymnorum.

(Et scito in David esse omnia bona [omnes praestantias]!) Humiliatus est David magis quam omnes prophetae et est in eo suplicatio et ieiunium et oratio et poenitentia et clamor et servitium et amor et religio [fides] et clementia et patientia et bonitas et benignitas et intelligentia et scientia et vita et sanatio et remissio culparum. Est in eo hortus 'Eden et medicina omnium dolorum [et] alligatio omnium plagarum. David autem erat cor Dei et executor voluntatis eius. Propterea patres [sancti] tradiderunt [mandatum], ut ad cultum [divinum] magis eo [sc. libro psalmorum eius] uteremur, quam omnibus libris prophetarum multis causis [commoti]. [Quarum] prima est, quia Christus ex semine eius erat, altera, quia vaticinatus est et de p
divinitate et de humanitate et de passione et de martyrio et de resurrectione et de ascensione [Christi]. Laus sit isti, qui subegit intelligentiam prudentium, ut cum purgati essemus a squalore passionum [perturbationum animi] observatione mandatorum eius, intraremus in sancta sanctorum mysteriorum eius et inde locupletaremur prudentia et benignitate et intelligentia, istis [virtutibus] quas oratione [consequimur], ut disceremus David prophetam misericordiam consecutum esse. Amen.

II.

(Porro scribo et incipio coram lectoribus ratione praeditis) [alium tractatum, qui est de his quaestionibus:] Qua de causa diebus festis et omnibus diebus David[1]) utimur ad cultum divinum in ecclesia magis quam omnibus [aliis] libris sacris? Et ad quid dividimus eum in laudationes[2]) et iaculatoria[3]) et quid significant laudationes[4]) singulae [una post aliam]? (Et cur partimur dimidiam partem laudationum eius in sessiones?[5])) Quod autem David magis in usu est ad cultum divinum in ecclesia, quam omnes libri, [ea de re] sic tradiderunt doctores pleni Spiritus [sancti]: Cum viderent [sancti] patres in psalmis eius [libri] non esse narrationem neque [illam formulam]: „Sic dicit

---

[1]) i. e. libro psalmorum.

[2]) Cfr. p. 9[1]).

[3]) Cfr. p. 9[2]).

[4]) V. add.: „eius."

[5]) Fortasse vertendum est: Et cur mediis laudationibus eius libri caedimus [interrumpimus] sessionem? Ad ps. enim 40 versum fere nonum in margine G. p. 71 scriptum est: (Aḥob: Pāsōḳā děkhullěhōn něbhijjē i. e. Aḥobi nota: Sectio [librorum] omnium propḥetarum.)

Dominus", sicut apud ceteros prophetas, sed omnes eius [sermones] quasi cantus [psalmos] eius esse, quorum alii prophetiae, alii poenitentiae confessiones de culpis eius sunt, alii autem manifesto revelationes sunt de Domino nostro, p. 1[illegible]
[eos] nimirum dico, velut secundum et velut octavum et velut quadragesimum quintum et ut septuagesimum secundum qui ambiguus) est tum de Domino nostro tum de Salomone et ut ille: „*Dixit Dominus Domino* Ps.11[illegible]
meo," (alii[2])) porro de captionibus et reditibus et bellis quae variis temporibus [acciderunt]; [et] cum si gaudio fruimur, in eo sint voces et verba laetitae et si in moerore sumus, in eo sint [verba] convenientia et porro omnibus diebus festis et commemorationibus sanctorum in iis [verbis][3]) sint voces convenientes, eum [librum] diviserunt, ut eo uteremur ad cultum divinum in ecclesia et ut eos (cantus) discerent omnes simul et ut eo uterentur inter solemnia cultus divini simili modo. Praeterea autem insuper[4]) quia David propheta et rex erat atque adeo panem sicut sacerdotes edit in domo Domini legitime, ut vir, qui omnibus istis honoribus dignus aestimatus est[5]), prophetia, sacerdotio, regno immo vero qui esset cor Dei, ut servaretur eius memoria in ecclesia, propterea quia[6]) Christus ex eo ortus est, [qui] redemit mundos et congregavit unam ecclesiam sanctam, servaretur memoria eius in ecclesia seminis sui, [tradiderunt] ut istis hymnis, quibus poenitentiam [i. e. veniam peccatorum] petierat, proclamaretur poenitentia eius coram omnibus peccatoribus et prophetia eius de semine suo[7]) in Christo manifestaretur et omnes laudes p. 1[illegible]
[omnis gloria] eius annuntiarentur. Haec autem sic [se habent.]

Et quia in laudationes et iaculatoria dispositus est [hic liber psalmorum], laudationes scilicet viginti et unam beati Moysis et iaculatoria sexaginta, [hae divisiones] hoc significant: [quia] ter septena viginti unum sunt, [ita] ut septenario numero trinitas praedicetur, valde pulchrum et conveniens est, aut ter praedicari septenarium numerum aut septies pronuntiari ternarium

1) ad verbum: „commixtus."

2) V. add: „etiam."

3) V. in eo [libro].

4) V. om. h. v.

5) Ad v.: Vir cui omnes isti honores committerentur prophetia, sacerdotium, regnum, immo vero cor Dei

6) Ad v.: eo quod.

7) V. de semine Christi.

numerum [trinitatem]. Cum sexaginta [autem] iaculatoriis pari et recto numero coniuncti [coaptati] sunt sex ordines [naturarum] ratione praeditarum ut supra commemoravimus[1]: Homo[2]) et ordo daemoniorum et tres ecclesiae spirituum [angelicorum] et Deus creator omnium, ut sic coniuncti sint sex numeri et [divisiones] partes natura ratione praedita. Illud autem, quod[3]) decem [iaculatoria] una divisio sunt, eo fit quod non unum et duo in ullo ordine sunt, sed numerus perfectus et plus quam decem in numero non sunt. Omnia autem quae istum numerum superant, eum circumdant (?). Hoc etiam de iaculatoriis [dicendum est].[4])

Porro autem etiam typum in eo [sc. libro psalmorum] subiciunt et sic dicunt laudationes eius typum esse [omnium eventuum] ab initio mundi usque ad resurrectionem ex mortuis. In laudatione prima quae constat ex decem psalmis[5]): Primus [psalmus] XIV versus: de sex naturis quae silentio et una quae voce primo die creatae sunt. Et de septem aliis naturis quae istis sex diebus creatae sunt. Sex naturae quae silentio[6]) [creatae sunt] scilicet[7]): Coelum et terra et angeli et tenebrae et aqua et aër et lux, quae voce creata est. Septem [autem] aliae: Firmamentum et congregatio [confluxus] aquae et herba terrae et divisio luminum et reptilia aquae et animal et homo. Psalmus secundus: *„Quare fremuerunt“* et versus sequentes: De caede
Abel et generatione Seth. *„Ego“* scilicet, *„constitui regem meum“* et cetera de I
Seth [dicta] sunt.

Eadem ratione singulae laudationes, iaculatoria, psalmi atque interdum singuli versus explanantur, ut typi eorum quae et in veteri et in novo testamento et in prima historia ecclesiae narrantur. Ceteris praetermissis illud omittere nolo, quod habet ad ps 123:

„Nisi“: Cum Nero Simonem et Paulum occidere voluit et iterum placatus est [wēṯub eštajjan.]

Quod unde manaverit exploratum non habeo. An potius vertendum est: Et iterum pax facta est [?]

---

1) Vide introductionem p. 6 l 5 sqq

2) V. Homines.

3) V. Add.: in totum.

4) Eorum quae sequuntur, textum Syriacum non addidi, quia non nisi pars apta esse videbatur ad alliciendos legentium animos.

5) V. De decem generationibus quae sunt ab Adam usque ad diluvium. Psalmus primus qui constat e quatuordecim versibus.

6) Ad v.: naturae silentii.

7) V. om. h. v.

Ps. 128: „*Multi sunt qui tribulant me.*" Cum Aninus[1]) et socii eius eum [sc. Jacobum fratrem Domini, cuius ad priorem psalmum mentio facta est] oppresserunt et deicerunt de latere templi

Praeterea commemorantur persecutiones imperatorum Romanorum usque ad Diocletianum, baptismus Constantini, concilium Nicaenum, Julianus lupus rapax, Jovinianus.

Ps. 140 (Lee 141.) „*Domine clamavi ad te*": Synodus non legitima Ephesi [habita] tempore Theodosii minoris, qua Dominus Cyrillus condemnavit Nestorium," [qui] a Theodoro didicerat! . . . „Dicitur enim etiam ad daemones confugisse Cyrillus ut superaret Nestorium. Ps 42 (Lee 141) „*Voce mea ad Dominum*": Oratio eius Nestorii in deserto Awasae[2]).

Denique sequentes psalmi typi sunt certaminis Eliae cum filio perditionis [Antichristo], cantica Mosis et Jsaiae extremi iudicii. Finis est:

„Et hic[3]) explicit sermo de laudationibus mysterio consummationis iudicii et retributionis [enarrato]. Quam ob rem, o frater noster, etiamsi psalmi ad illud significandum, ad quod [a me] relati sunt, scripti non sunt, et expositio ex parte [tantum] convenit ad rem neque vero in omni re atque etiamsi illi psalmi non sensu [proprio][4]) positi sunt, tamen ii, qui eos disposuerunt, hanc significationem iis subiecerunt eaque prout dedit nobis [Deus] virtutem[5]) exposuimus[6]) Deo autem creatori naturae, illi qui coniunxit hominem cum [substantiis] compositis et simplicibus et ex utroque ordine constituit unam personam, quae coniungit utrumque et quae in coniunctione [natura sua composita] se gerit velut animalia et intelligit illa sua propria sicut spiritus ratione praediti et fingit moribus suis ea quae praeterierunt et ea quae futura sunt et quae similis est creatori suo scientia boni et mali et quem [sc. hominem] cum cecidisset in principio voluntate sua laxa per filium suum dilectum, verbum suum cui

---

1) **Melius: „Ananus." Cfr. Josephi Antiquitates 20,9,1. ed. Niese, Berolini 1891. Opera ed. Niese vol. IV Berolini 1890 p. 309. Eusebius historia ecclesiastica II 23 Ἄνανος Ed. syriaca: L'histoire ecclésiastique d' Eusèbe de Césarée ed. Bedjan. Paris 1897 p. 112 l. 3.**

2) **Ὄασις in deserto, quod est ad occidentem Aegypti sita. Evagrius, hist. ecclesiastica l. I cap. 7. (Migne, ser. Gr t. 86[2] col. 246 sq)**

3) **V. „Et sic."**

4) **V. „hoc sensu"**

5) **Sive: „prout dedit [nobis] virtus, erat [nobis] virtus."**

6) **Hic explicit textus V.**

coniunxit hominem perfectum, redemit et erexit et sanctificavit virtute Spiritus [sancti] et docuit omnia occulta [mysteria] et nomine trinitatis obsignavit, cum dispensatione sua omnes ratione praeditos redimeret, [ipsi] laus et honor et confessio et exaltatio et adoratio in saecula saeculorum. Amen.

IV.

Succedit [quastio]: Quae est causa, quod beatus David illum magnum psalmum: „*Beati illi* . . .“ literarum Aleph, Beth et ceterarum ordine composuit et singulas literas octonis versibus [praeposuit]. Sic enim in Hebraico [leguntur]. (Responsum): Decem (enim)[1]) literis significat purgationem quae [vita] contemplativa [fit], decem sensuum qui sunt corporis et animae, decem autem aliis purgationem eorundem quae vita operativa fit, duabus autem aliis perfectionem puram et absolutam corporis et animae pari modo. Compositio autem literarum cum octonis versibus significat divisionem octo dierum [et] octo [passionum] animi motuum: cupiditatis, gulae [magnitudinis ventris], fornicationis, pecuniae amoris [avaritiae], aestus, irae, invidiae, doloris et eius quae magis . . . Significat propheta iis quae primo die hebdomadae. Et hic desunt verba in codice.

V.

Porro in virtute tua, o Deus noster adorande! scribimus introductionem psalmorum beati David quae composita est a Domino Nathanael episcopo Širazorensi, eo, qui occisus est martyr [gloriosam mortem passus] pro Christo cum duodecim aliis episcopis tempore Chosrois regis Persarum filii Hormizdad

INTRODUCTIO.

Omnibus prophetis ceterisque libris sacris singulis quibusque est aliquid. (Atque etiam hic excidit aliquantulum.) Alius autem docet suadetque bona opera sicut proverbia Salomonis et Ḳohelet et Siracides. Alius autem de confessione praecepta dat hominibus et alius doctrinam de gratiarum actione tradit, velut prophetae et ceteri libri qui omnium [doctrinarum] pleni sunt, etiam si unum aliudve singulariter plus in eis invenitur. Liber autem

---

[1]) II. v. superest.

psalmorum omnes illas [doctrinas] utiles, cum in illo cumulatae sint, simul
ostendit, velut in imagine regis. Velut [enim] haec multitudine colorum,
quibus splendet abundans [facile agnosci potest], sic etiam liber psalmorum
copia utilium doctrinarum suarum perspicuus est studiosis, cum facile ex
eo omnes doctrinae utiles resplendeant.[1]) Nam de rebus creatis docet et de p. 14.
moderatore certiorem facit qui illarum rerum curam habet (?)[2]), cum non
relinquat locum iis qui mundum istum aiunt temere et a se ipso ortum esse
et sine frenis moderatoris currere et docet quae facere et a quibus abstinere
deceat et enarrat de mercede sollertium et de poena sceleratorum et de
amore et concordia multis verbis exponit et confessionem confiteri [facere]
peccatores decere docet et illos porro, qui bona a Deo acceperunt ad [laudem
et] confessionem excitat et ut in tentationibus in Deo sit fiducia nostra docet
et ut tempore angustiarum fortiter eos sustineamus, qui mala nobis inferunt
suadet, declarat autem nobis, quas petitiones petamus a Deo, cum ceteris aliis
doctrinis, quas per ordinem exponere valde molestum est. Ista autem omnia
liber psalmorum illis praebet, qui eo ut instruantur exoptant. *Isti enim
versus cum recitantur ab hominibus piis modo musico eis convenienti daemones
propellunt et angelos ad eos invitant et quid dico angelos? ipsum redemptorem
nostrum Christum ad auxilium eorum adducunt et gratia Spiritus (sancti) digni
sunt*[3]). *Quis enim est qui nesciat vitam piorum hominum illorum, qui cum in* q. 15.
terra vivant, angelos imitentur[3]), quorum concordia et orationes contemplativae
e meditatione psalmorum oriantur. Nam si plagae et tentationes eis accidunt,
e psalmis constantiam discunt, si autem auxilio divino dignos se praestant, hinc
discunt se gratiam accepturos esse. Si autem dolor aut vexatio accidit uni
ex eis, hinc medicinam et solamen ei imponunt. [Sed] quia omnia ista remedia
inveniuntur in libro psalmorum decet nos, fideles, cum recitatione psalmorum
etiam intelligentiam verborum eorum acquirere, ne tempore officii [divini]
mentes nostrae dissipentur ad vanas cogitationes, sed animus capiatur [moveatur], dum orat ad Deum, imprimis consolatione quae virtute doctrinae

---

[1]) Melius: facilis [perspicuus] est studiosis [videntibus] facile ex eo omnes doctrinas utiles resplendere.

[2]) mĕbaṭṭel cum bŏ „curans“: Quam notionem hic quoque subesse puto, cum „perdere, delere“ minime quadret.

[3]) Cfr. p. 19[1].)

eorum [oritur]. Haec sufficiunt, quae ostendant utiles doctrinas, quae ex hoc libro inveniuntur a filiis Ecclesiae. (Explicit introductio psalmorum composita a Domino Natniël episcopo Sirazorensi).

VI.

Porro psalmus, qui dictus est a David (cum congrederetur cum Goliath Philistaeo):

„Parvus fui inter fratres meos et puer in domo patris mei. Pascebam oves patris mei lactantes. [Velut agnos occidi leones et lupos]) *manibus meis quae faciebant organum, digitis meis aptis ad citharam. Et quis annuntiabit haec domino meo? Ipse Dominus est*[2]) *Deus meus, ipse misit angelum suum et exaltavit me de ovibus patris mei et unxit me unguento unctionis suae. Fratres mei pulchri et magni sunt neque [vero] delectatus est eis Dominus. Exii in occursum Philistaei et contempsit me propter idola sua. Ego autem evaginavi gladium eius et abscidi caput eius et proieci opprobrium ab*[3]) *Israël.* (Explicit et Domino sit gloria!)

VII.

Sequitur (reprehensio eorum qui non caste [cum sancta reverentia] accesserunt ad interpretationem librorum divinorum). Ewargenis [Origenes] Alexandrinus, qui multum se instructum esse putabat in libris sacris, cum sermone poëtarum Graecorum paganorum et a secta Platonicorum abriperetur, falso contendit, animas ortu suo priores fuisse corporibus et omnibus rebus creatis visibilibus per temporum [spatia] immensurabilia. Praeterea dicit: De natura creata priore nemo profecto scripsit, de secunda autem ille qui in Horêb locutus est. Praeterea loquitur de peccato, quod antea factum est, intelligentiarum [spirituum], quibuscum propter peccata eorum coniuncta esse corpora ad castigationem eorum et propterea quia [sc. Origenes et discipuli eius] illum sensum perversum, non rectum ante oculos suos fixerant [statuerant], omnes libros aenigmatice explicaverunt. Et symbola, ait, illarum rerum antea gestarum omnia illa esse, quae in libris [sacris] scripta

---

[1]) Verba uncinis inclusa desunt in aliis textibus, etiam in Graeco.
[2]) Polyglotta recte: Et ipse.
[3]) Polyglotta add : A filiis.

sunt. Et hymnos beati David qui docent de exilio et reditu filiorum Israël, [interpretatus est] accepit ille vir esse magnum mysterium de priore captivitate animae et de hoc reditu eius qui fide in Christum perfectus est. Et sic interpretantur etiam illam [similitudinem] de triginta et sexaginta et centum [fructibus], triginta [fructus] appellantes matrimonium, sexaginta statum viduarum et centum virginitatem. Propter quas sententias perversas[1]) quas deposuerunt in scripturis suis, ipse et sectatores dogmatum eius, statuerunt patres nostri beati, ne legeremus in libris eorum. Insuper in historia ecclesiastica Eusebius Symmachum et Aquilam et Theodotis[2]) ait sectatores sermonum Ebionis fuisse[3]), illius a quo Paulus Samosatenus accepit abnegationem personarum p. 18.
Filii scilicet et Spiritus [sancti]. Et scito familiares Symmachi Judaeos[4]) fuisse, homines peritos linguae Hebraicae et Graecae. Et postquam fidem acceperunt, reliquerunt religionem Judaicam et discipuli facti sunt Domini nostri.

VIII.

(Porro scribimus nomina doctorum patrum orthodoxorum, e quorum sensu confirmatus est hic liber et quorum interpretationibus declaratus est e ceteris libris sacris.[5]) Primus Diodorus et Theodorus et Nestorius, Mar [sanctus] Ephrem, Joannes Chrysostomus, Išoʻdād[6]), Ṣĕlībhā qui est Ṣaḥr

---

[1]) Cfr. Mat 13,3 sqq. Marc 4,3 sqq. Luc 8,4 sqq. Quorum locorum interpretationes cum inter opera Origenis non iam existere videantur, hanc sententiam non inveni. Ceterum hunc locum eadem ratione explicavit Beda venerabilis in expositione in Lucae evangelium c VI l. (Migne s. Lat. 92 col. 472 B). Quod verbo tenus assumptum est ex s. Hieronymi adv. Jovinianum l. l. cap I. (Migne s. Lat. 23 col. 213 B). Eandem explicationem invenimus in homiliariis medii aevi. Cfr. Cruel, Geschichte der deutschen Predigt im Mittelalter p. 100.

[2]) i. e. Theodotionem.

[3]) Eusebius, hist. ecclesiastica (Migne se. Gr. XX.) L. VI c. XVII. Symmachum Ebionaeum fuisse tradit; l. V. c 8 autem Theodotionem Ephesium et Aquilam Ponticum proselytos Judaicos fuisse, quorum doctrinas Ebionaei amplexi essent. Neque vero ipsos Ebionaeos fuisse contendit. Item in versione Syriaca: L'histoire ecclesiast. . . . p. 391 infra

[4]) Eusebius, hist. eccl. l 5 c 8 Symmachi mentionem non facit.

[5]) Fortasse melius pro: „et quorum . . .": „sicut etiam ceteris libris sacris demonstratione ex eorum [sc. patrum] interpretationibus [deprompta]"

[6]) Merwensis, ut videtur, cuius commentarius in psalmos existere dicitur in bibliotheca patriarchae Graecorum Hierosolymitani, cfr. Syr. Lit 220 sq.

Boḥt[1]), Michael explorator[2]), et Theodorus discipulus interpretatoris[3]), Mar Abbā Cascarensis[4]), Joḥannan[5]), Abraham[6]) et Ambāz[7]) et Ambroṣius[8]), Ḥĕnānišo'[9]), Jšo'barnon[10]), Timotheus[11]), Gregorius[12]), Joḥannan Beṭrabbanensis, qui est filius sororis Mar Nersetis[13]), Barḥadbĕšabbā[14]), Mar Babai

---

1) Ignotus. Sĕhār bōkht ortum esse videtur e Persico çĕhār boḥt (quatuor [res] salvaverunt) Nöldeke, Geschichte der Perser und Araber. Aus der Chronik des Ṭabari. Leyden 1879 p. 396[1]).

2) Vide Hoffmann, opuscula Nestoriana p. XXI-XXII.

3) B. O. III. 1,32, mentio fit Theodori cuiusdam, cuius precibus Theodorus Mopsuestenus epistolas ad Corinthios explicavit.

4) Mar Abhā I. 536-552 catholicus Nestorianorum praeter „canones in totum Davidem" etiam commentarium in psalmos concinnasse traditur Syr. Lit. p. 116-118. Marabhae autem II patriarchae Nestorianorum 741-751 (Syr. Lit. 186 sq.) huius generis opus non commemoratur.

5) Incertus.

6) Fortasse Abraham Cascarensis, cuius nominis duo noti sunt. Syr. Lit. 118 sq.

7) Ignotus.

8) Ignotus.

9) Fortasse Ḥĕnanišo'I. patriarcha Nestorianorum 686—707 qui scripsit varia (Syr. Lit. 181) sed probabilius Ḥĕnaniso' bar Šarošwai (Syr. Lit. 2‹8), qui initio saeculi decimi scripsit quaestiones de scriptura sacra. Vocabularium et glossas ed. Hoffmann, op. Nestoriana p. XIII.

10) Auctor quaestionum de scriptura sacra, catholicus Nestorianorum 823 (821)—827 (828) Syr. Lit. 216 sqq. Vide supra p. 12 l. 11.

11) Fortasse Timotheus I. catholicus Nestorianorum 819—82'. Syr. Lit 191.

12) Incertus, fortasse Nazianzenus in cuius opera complures Nesortiani scripserunt commentarios, ut Timotheus I. Syr. Lit. 194

13) Quod videtur esse falsum. Filius enim sororis Mar Nersetis erat Abraham Beṭrabbanensis, primus Nersetis successor in magisterio scholae Nisibenae. Abrahamo autem successit Joḥannan Beṭrabbanensis. Quem praeter commentarios in complures libros veteris testamenti quaestionum de veteri et novo testamento auctorem esse constat. Vixit circa annum 579, quo anno mortuus est Chosroës I. rex Persarum Syr. Lit. p. 114 sq.

14) Qui scripsit commentarium in „David" i. e. psalmos, vixit circa annum 630. B. O III. 1,633 b. Aequalis erat Jacobi Beṭrabbanensis coenobii (anno 595, Budge, The book of governors by Thomas of Marga, London 1893 vol. I. p. LXXII text. p. 38,9 et p. 46,17 vol. II p. 68 et 79) fundatoris et Išo'jabhi Adiabeni patriarchae Nestorianorum 647—657. (658 sive—660. Syr. Lit. 172 n. 8), qui scripsit ad eum epistolam B. O. III 1,142.

Persa[1]), Philo philosophus spiritualis[2]) Sabrišo' Pauli [filius][3]), Gabriel Ḳaṭarensis[4]), Theophilus Persa[5]), Joḥannan Ninevita[6]),. Origenes[7]), Mar Elias metropolita Merwensis[8]), Theodoretus[9]), Daniel filius Tubhaniṭae[10]), Joannes[11]), p 19
Hĕnânâ[12]), Athanasius[13]), Jacob Ḥazzaja[14]). (Dominus noster aperiat nobis portas sensus eorum, ut intremus et intelligamus, etiamsi in vadis [profundis] Oceani et Giḥonis [demersus est] sensus eorum Amen.)

---

1) Qui fuit episcopus Rivardaširensis, composuit librum, quo continetur solutio variarum quaestionum. B O. III 1,176. „Claruit sub Ananjesu secundo patriarcha circa annum Christi 780.“ B. O. ibidem n. 5). Discipulus fuisse dicitur Rabban Ḳudahwi, quo mortuo factus est superior monasterii eius Bêṯ Hâlê. Chabot, Le livre de la chasteté n. 86

2) Videtur esse Judaeus ille Alexandrinus.

3) Pauli Mossulani filius mortuus anno 974. Scripsit carmina Syriaca et disputationem cum Judaeo B. O. III 1,541.

4) „Sriptor, confecit orationem de unione et solutionem quaestionum de re fidei vixit circa annum Christi 740“ B. O III 1,172 sq. Qui annus non recte traditus esse videtur, quia Babaeus archimandrita, qui vixit prima parte saeculi septimi, de eo scripsit. Syr. Lit. p. 168.

5) „Scripsit adversus Dositheum, alterum etiam composuit librum quo solvit capita Cyrilli, vixit post Synodum Ephesinam, Nestorianae factionis adversus Cyrillum propugnator.“ B. O. III 1,42.

6) Incertus.

7) Vide supra p. 26 sq.

8) Qui scripsit commentarium in psalmos. Aderat morti Jšo'jabh III 657—658 sive 660 (Syr. Lit. 172 8)) Syr. Lit. 179 sq.

9) Theodoretus Cyrensis?

10) Daniel filius Ṭubhaniṭae, episcopus urbis Ṭahal in Beṯ-Garmai, scripsit solutiones quaestionum sacrae scripturae. Syr. Lit 234. Fuit adversarius coaetanei sui, ut videtur, Jsaaci Ninivitae (Le livre de la chasteté n. 124). Quare videtur vixisse saeculo sexto, non decimo ut habet Assemanius B. O. III 1, 174 notae 3 et 4.

11) Incertus

12) Sive: Ḥannânâ? Fortasse Ḥannânâ Adiabenus, successor Josephi Ḥuzzâjâ in schola Nisibena, qui doctrinam Theodori Mopsuesteni aggredi ausus et condemnatus esse dicitur a synodis sub Išo'jabh Arzonita 588 et sub Sabrišo' anno 604 habitis. Cfr. supra p. 13 l. 6 sqq. Scripsit praeter alia commentarium in psalmos. Syr. Lit. 124—127.

13) Incertus.

14) Jacob, propheta et videns discipulus Išo'jabhi III 656—660 (?) (Syr. Lit. 172) coaetaneus patriarcharum Georgii 661—680 (Syr. Lit. 178 sq.) et Ḥenanišo' I 686—701, (ib. 181). Le livre de la chasteté Nr. 140.

COMMENTARIUS.

IX.

Porro virtute Domini nostri scribimus elucidationes libri psalmorum beati David quae factae sunt a magistro nostro doctore Denḥā (et sunt qui dicant a magistro nostro Gregorio, eremita perfecto). Compositae autem [sunt] duplici ratione, una [verbis] brevibus minio [scripta], altera longioribus [i. e. pluribus] [verbis] atramento nigro [scripta], cum versus eo ordine, quo veniunt coniungis. Sed si nonnullis locis versus [atramento] scripti sensus non congruit cum [verbis] minio scriptis lege verba[1]) atramento [scripta] et coapta[2]) cum verbis] minio [scriptis]! Sin vero mavis, relinque verba minio scripta et coniunge [verba] atramento [scripta] inter se et videbis sensum verborum rectum.

Psalmus primus[3]). [Admonitio] ad bonos mores[4]). 1 „*Beatus vir*" et cetera: (Neque peccavit voluntate sua.) Neque assensa est voluntas eius malis. Nefarios appellat illos qui iniuriam faciunt suis sociis. „*Et in consilio peccatorum*" (illorum quibus non venit in mentem reverti [se convertere] „*non surrexit*", ut faceret iniquitatem. Consilium appellat vim discretionis animi et peccatores eos qui aperte peccant. „*Et in sede irridentium non sedit*" et gavisus est [neque placuit ei] quod illi alios irridebant. Irridentes vocat eos qui illudunt aliis. 2 „*Sed in lege Domini voluntas eius*" (i. e.) meditatur et servat [eam] perfecte. Legem Domini

Psalmus primus David. Narratio et admonitio ad honestos mores et bonas vivendi rationes. 1 „*Beatus*" in utroque mundo ille „*vir qui non ambulavit in via iniquorum*" neque adhaesit iis in insidiis suis [cum insidias suas pararent] „*et in consilio*" et in cogitatione „*peccatorum non stetit,*" scilicet „*non delectatus est voluntate eorum*" [studiis eorum] neque se commiscuit cum eis et „*in medio concilio eorum qui derident*" et illudunt de iudiciis divinis „*non sedit, sed omnem noctem et diem in [de] lege Domini meditatus est.*" Legem Domini mandatum eius appellat. 2 „*Et in [de] lege eius meditatur die ac nocte*" sine distractione [animi

---

[1]) Seu: Versum i. e. unam enuntiationem continuam.

[2]) sc. omisso uno alterove verbo commentarii longioris, quo datur alia interpretatio.

[3]) G in margine: [Psalmus] primus. Laudatio prima, versus XIV, caput primum. Cfr. p. 9

[4]) B. H. 101,48 Narratio admonitionis ad bonos mores.

mandatum eius vocat. „*Et in* [*de*] *lege eius meditatur die ac nocte*“ sine ulla relaxatione [animi]. [3]„*Erit velut arbor, quae plantata est iuxta rivum aquarum*“ quae neque ab aëre noxio neque a quo alio impeditur quomimus det fructus[1]). Rivum aquarum appellat traham[2]) vel flumen parvum. „*Qui fructus suos*“ i e. opera sua[3]) in iustitia [facta] „*dabit tempore suo*“ et in vita sua „*et folia eius*“ i e. verba eius „*non defluent*“, quia nolunt inclinare ad res terrenas[4]). „*Et omnem*“ iustitiam, „*quam facit, perficit* [5])“ [4]„*Non sic impii*“ esse volunt. Impios appellat eos qui contemnunt Deum neque timent eum. „*Sed velut pulvis, quem dispergit ventus*“ super faciem terrae[6]), sic dispergentur sententia iudicii divini die novissimo Pulvis i. e. terra tenuis. [5]„*Propterea non surgent impii in iudicio,*“ ut interrogentur, sed momento resurrectionis suae ad gehennam mittentur [detrudentur], „*neque peccatores in congregatione iustorum*“ [cum iis] commiscebuntur ibi, velut remissione]. [3]„*Est velut arbor plantata iuxta rivos aquarum*“, quae non impeditur, quominus fructus det [ferat]. Rivum aquae vocat traham aut rivum parvum. „*Fructus suos*“ i. e. autem opera sua in iustitia [iuste facta] „*dat tempore suo*“ et in vita sua. „*Et folia eius*“ quae sunt verba eius „*non decidunt*“, quia eis non est [non talia sunt], ut inclinent ad res terrenas „*Omnem*“ iustitiam „*quam facit, perficit.*“ [4]„*Non sic impii*“ esse volunt.
Impios vocat illos qui Deum contem- p 22.
nunt. „*Sed velut pulvis, quem dispergit ventus*“ super faciem terrae, sic dispergentur iudicio divino die extremo „'Urra“ vocat pulverem tenuem. [5]„*Propterea non surgent impii in iudicio*“, ut interrogentur, sed inde a resurrectione sua in infernum mittentur [detrudentur] „*neque peccatores in concilio iustorum*“ miscebuntur ibi [cum iustis]. Justus est [etiam] ille qui paulum possidet virtutis [praestantiae]. [6]„*Quia novit Dominus viam iustorum*“ [sc.] eos in gaudio habita-

---

1) B. H. 101,68 I. e. quae non impeditur a noxiis viribus aëris, quin fructus det.
2) B. H. 101,67 idem verbum.
3) B H. 101,70 add.: Bona.
4) B. H. 101,70 I. e. verba eius non inclinant ad res terrenas.
5) B. H. 101,70 I. e. omnis iustitia bene cedit usque ad perfectionem.
6) Videur e LXX manasse. Baethgen l. c. 1885 p. 56 n. 5.

ne in terra quidem cum eis commixti sunt iustitia sua. Justum appellat eum, qui brevi virtutem adeptus est. „[6]*Quia novit Dominus viam iustorum*", [sc.] eos gaudio dignos esse. „*Iter autem impiorum peribit*" cum eis in cruciatu aeterno.

turos esse. „*Et via impiorum peribit*" cum eis in cruciatu aeterno.

[Psalmus] secundus:[1])

Vaticinatur de iis quae facta sunt in passione Domini nostri a Judaeis et testatur nobis etiam de humanitate eius[2]). [1]„*Quare tumultuaverunt* [*fremuerunt*]" i. e, ceciderunt et perturbatae sunt[3]) „*gentes*", quae sunt e domo Herodis et Pilati [Herodes et Pilatus cum suis] „*et populi*" tribus stirpium filiorum Jacob i. e. principes sacerdotum et sacerdotes et scribae „*meditati sunt inania*" [vanitatem, videlicet] Dominum nostrum, cum mortuus esset, non iterum resurrecturum esse. [2]„*Surrexerunt reges terrae*" e domo Herodis[4]) „*et principes*", qui sunt scribae et Pharisaei (de thronis suis mirantes de defectione solis tempore passionis eius). „*Et deliberaverunt una*" si relinquerent eum vivum. „*Omnes homines credunt in eum*". „*Adversus Dominum et adversus Christum eius*", adversus patrem scilicet et adversus filium [Surgamus, inquiunt], [3]„*ut dirumpamus vincula eorum*" i. e. subiectionem eorum [servitium quod iis praestamus] et doctrinam eorum [sc.] patris et filii a collo nostro. Vincula vocat tenues funes, quos alligant cum iugo ad collum tauri.[5]) „*Et proiciamus*[6]) *a nobis iugum eorum*" quod [est] in scapulis nostris. Jugum lignum est illud quod collocant[7]) in collo taurorum. [4]„*Qui sedet in coelis, ridebit*" de cogitatione eorum et consilio eorum vano „*et Dominus illudet eos*" et infirmitatem actionum eorum. [5]„*Tunc loquetur contra eos* [*de iis*] *in ira*

---

[1]) G in margine: Secundus [psalmus]: versus XXVIII.

[2]) B. H. 102,81 Psalmus secundus: De iis quae facta sunt in passione Domini nostri a Judaeis et de vocatione gentium. Ib. 102,90 Versus XXVIII.

[3]) B. H. 102,91 I. e. a tumultu et perturbatione.

[4]) B H 102,89 Herodes et Pilatus cum populo Israel.

[5]) S. Vincula vocantur funes tenues qui alligantur etc.

[6]) B. H. 102,95 Et solvamus.

[7]) S. Quod positum est.

sua“ propter arrogantiam eorum contra se), postquam ascenderit in coelum.[1]) p. 24.
„*et in aestu* [*furore*] *suo conturbabit eos*“ gladio [bello] Romanorum, quod revera accidit eis quadraginta annis post crucifixionem eius [sc. Christi]. (Alii, decem annis, inquiunt, post crucifixionem Domini nostri et ascensionem eius in coelum) [6]„*Ego*“, Deus, „*constitui regem meum super Sion montem sanctuarii mei*“, in quo aedificata est urbs Jerusalem et templum. Regem meum Dominum nostrum appellat et montem sanctuarii mei montem sanctum[2]) „*Ut enarret*“ i. e. ut praedicet „ *de foedere meo*“ quod est evangelium regni coelorum. „[7]*Dominus dixit mihi: Filius meus es tu!*“ (Ante triginta enim generationes dictum erat, futurum esse, ut Christus nasceretur. Haec igitur e persona humanitatis [de humanitate] Domini nostri dicit. „*Et ego hodie genui te*“ in carne [incarnatione] et in baptismo et in resurrectione a mortuis et in immortalitate [quam tibi dedi]. [8]„*Postula a me*“ principatum „*et dabo tibi gentes haereditatem tuam*“ pro [una] gente. „*Et possessiones tuae termini terrae*“ [erunt]. Terminos terrae hic totam terram cultam vocat. [9]„*Reges eos*“ et subiges adventu tuo secundo „*virga ferrea*“ illos qui noluerunt credere in adventu eius primo [tempore adventus eius primi]. „*Et velut vasa figuli*“ quae cum primum fervefacta sunt in furno, concutiuntur [eiciuntur] ex omni humiditate [liberantur humiditate sua] (i e. a passionibus et morbis et ab inclinatione [sc. in malum sive declinatione sc. a recto et bono] et mortalitate) „*concuties*“ [eicies sive liberabis] „*eos*“ resurrectione e [a] perditione et ex [ab] omni sorde p. 25.
peccati et aerugine mortalitatis quia ibi (tunc) neque peccare neque poenitentiam agere poterunt.[3]) [10]„*Nunc*“ [proinde] „*reges resipiscite*“ quia venit sibi dominus regni[4]) (et accipite disciplinam) „*et discite iudices terrae*“ ex iis quae ab eo perpetrata sunt et ab aliis in nomine eius (quibus etiam daemones subiecti erant). [11]„*Servite Domino in timore!*“ observantes praecepta eius „*et sumite eum*“ [sc.] etiam corpus eius[5]) „*in tremore*“ et nolite ab imitatione eius

---

[1]) S. Post ascensionem suam in coelum.

[2]) Cfr. LXX.

[3]) Nota primam partem versus ad infideles referri, alteram, ut videtur, ad bonos qui post resurrectionem in statu perfectionis neque peccare neque converti poterunt.

[4]) B. H. 102,99 i. e. nunc cognoverunt gentes, me esse qui te genuit a principio.

[5]) sc. eucharisticum.

averti. 12„*Osculamini*" et diligite „*filium*" (qui captus [abreptus] est moribus vestris) qui revelatus est in corpore „*ne irascatur Dominus*" et vos tradamini in cruciatum „*et pereatis* [*aberrantes*] *de via eius*" et a fide in eum, [ita] ut ea [via, a qua quippe aberraveritis] non introeatis in regnum; „*quia ad breve*" (parvum tempus) „*ardebit ira eius*" de Judaeis, qui eum cruci affixerant. „*Et beati omnes qui confidunt in eo*" (et credunt in eum) et exspectant adventum eius.

[Psalmus] octavus:

(Vaticinatur de Christo[1]) et certiores nos reddit etiam de distinctione naturarum[2]) et redemptione hominum et honore quem accepit humanitas eius, cum primum supra Deum Verbum habitavit [requievit] et sic dicit:)

2„*Domine Dominus noster, quam laudandum est nomen tuum*" (et honorandum) „*tota terra!*" cum dispergatur evangelium tuum super universum mundum; „*qui dedisti laudem tuam*" (quae est lux quam posuisti) „*super coelum*" angelis, ut laudarent te. Etiam 3„*ex ore*[3]) *adolescentium*" perfectorum „*et puerorum*" infantium „*confirmasti laudem tuam*", cum intrasti vectus pullo asini in Jerusalem „*propter inimicos tuos*" Judaeos ut cessaret[4]) accusatio eorum neve dicerent turbas blanditiose [te] celebrare, „*ut destrueretur inimicus*"[5]) (qui profanus erat corde et paratus ad ulciscendum) Judaeus qui voluit ulcisci te, quasi tu adversarius esses Deo et legibus eius[6]) 4„*Quia viderunt coelos tuos opus digitorum tuorum*" sanctorum. „*Lunam et stellas firmasti*" in coelo in (cum) omnibus splendoribus [suis]. Abhinc et infra de humanitate [sc. Christi] enarrat. 5„*Quid est vir*" Adam „*quod meministi eius*" (qui peccato et morti et Satanae subiectus erat) postquam erravit et periit, „*et homo quod visitasti eum*" i. e. quaesiisti[7]) et vestiisti eum (vir et homo i. e. Adam.)[8]) 6„*Minuisti eum paulo*

---

1) S add.: Domino nostro.

2) B. H. 107,29. Psalmus octavus. De Christo redemptore nostro et [de] distinctione naturarum.

3) B. H. 108,48. Et ex ore.

4) S. Ut deleretur.

5) T. add.: Ultor.

6) S. Et legi eius.

7) S add.: Eum.

8) B. H. 108. I. e. virum et hominem genus Adami vocat, quod perierat peccato et visitatum est dispensatione divina et salvatoria Domini nostri.

ab angelis" [Paulo minorem fecisti eum angelis[1])] qui superiores sunt omnibus (eo quod eum tres tantum dies morti tradidisti propter redemptionem et renovationem omnium.) Et[2]) propter passionem mortis, „*honore*" elevasti eum ad coelum „*et gloria*" immortalitatis et dominationis et deitatis „*coronasti eum*". „[7]*Et potestatem ei dedisti super opera manuum tuarum*" i. e. super omnem creaturam[3]) quae prius rebellis[4]) erat contra dominationem tuam. „*Et omnia posuisti sub pedibus eius*" angelos et naturas aeternas et homines in fine [denique]. [8]„*Oves et boves universae*" quae in pace [sunt], [9]„*etiam animalia campi et volucres, qui in coelo*" [volant] [5])ei honori [sunt] „*et pisces maris qui transeunt viis marium*" inferiores [subiectae sunt] voluptati [voluntati] eius. „[10]*Domine, Dominus noster! quam laudandum est nomen tuum in universa terra*" hora revelationis tuae!

[Psalmus] vicesimus alter:[6]) p. 28.

Oratio David cum propter peccatum eius persequeretur eum Absalom.[7]) Alii [interpretantur eum] de Christo Domino nostro.

„[2]*Mi Deus, mi Deus! :Cur dereliquisti me?*" (Hoc idem dixit Dominus noster tempore crucis [cum in cruce suspensus esset]), qui tentor illis (malis) quibus tentor ab Absalom. Neque enim vituperans hoc dixit, sed rogans, ut comperiret causam. „*Et removisti a me salutem meam verbis* [*propter verba*] *peccatorum meorum*", quae peccavi tibi [contra te]: [3]„*Mi Deus, clamo ad te interdiu neque exaudis me*" et solvis [liberas] me ab angustiis meis. „*Et nocte*" [sc. clamo ad te] „*neque*[8]) *expectas me*", ut per te liberer a persecutoribus meis. [4]„*Tu sanctus es*" et ego peccator „*et sedens*" [*i. e. sedet*] „*in gloria tua Israël*" cum liberatus sit ab angustiis [suis], non propter iustitiam suam, sed benignitate tua. „[5]*In te speraverunt patres mei*" e domo Abraham et Isaac et

---

[1]) B H. 108. Hoc autem est quod ipse filius et verbum patris eo quod coniunctus est cum natura nostra contempta et mortali, humilior factus est angelis qui sunt immortales. Sic enim explicavit eum [sc. versum] divinus Paulus in epistola ad Hebraeos.

[2]) S om. h. v.

[3]) S Terram.

[4]) S Amara (Sic!).

[5]) B. H. 108,65. Volucres coeli. Nestoriāni: qui in coelo [sunt].

[6]) G in margine: Psalmus vicesimus secundus: Laudatio tertia: versus LXVII.

[7]) B. H. 121,40. Psalmus XXII. dictus a David loco orationis cum persequeretur eum Absalom.

[8]) S. Non.

acceperunt omnia quaecunque petierunt.[1]) „*Speraverunt in te et redemisti eos*" a malis [insidiis] eorum, qui oderant eos. [6]„*Ad te clamaverunt et redempti sunt*" ab iis qui vexabant eos. „*In te speraverunt et non sunt confusi*", cum sperassent in te [sua in te spe decepti sunt.] [7]„*Ego sum vermis neque homo*" [sum] (de humiliatione sua loquitur) in comparatione illorum et operum eorum et miraculorum eorum[2]) „*Ignominia hominum et abiectio plebis*" (tempore iudicii sui [cum staret ante iudicium]) super quam constitutus eram rex. „Abiectionem" vocat sordem, [arabice:] abiectum. [8]„*Omnes qui videbant me*" in illa humiliatione „*deriserunt me*" (tempore flagellationis suae) et contempserunt me. „*Aperuerunt*" i e iecerunt „*labiis suis*" et illuserunt mihi „*et moverunt capita sua*" proclamantes a qua celsitudine ad quam humilitatem descendissem (tempore affixionis suae ad crucem cum suspenderent eum in ligno) cum dicerent alter ad alterum: [9]„*Confisus est in Domino, conservet eum*" nunc, sicut sperabat in eum „*et liberet eum si delectatur de eo*", sicut dixit: „*Volui David esse super populum meum Israel*".[3]) [10]„*Quia tu es fiducia mea,*" ex quo [ab eo tempore, quo][4]) exii „*ex utero et spes mea*", postquam ablactatus sum „*ab uberibus matris meae*" et nactus sum discretionem verbi et scientiam. [11]„*In te proiectus*" et tibi commendatus sum a patribus meis, cum natus essem „*ex utero et*" [*inde*] „*a ventre matris meae Deus meus es tu*", tu qui creasti me et ad istam vitam eduxisti me. [12]„*Noli removere a me*" curam tuam et opem tuam nunc „*quia angustiae appropinquaverunt neque adest qui adiuvet*" me contra angustias meas, nisi tu; quia omnes adiutores Absalom sunt. [13]„*Circumdederunt me tauri multi*", qui sunt (satellites Judaeorum) [5])principes populorum. Tauros vocat eos propter potentiam eorum. „*Et vituli Baišan*"[6]) (Pharisaei et chiliarchae) i. e viri fortes qui erant ex parte Absalom. Vituli sunt tauri iuvenci. Propter ferocitatem eorum vocat eos sic. [14]„*Et aperuerunt super* [*de*] *me os suum*" cum violentia, ut me devorarent (tempore quo

---

[1]) S. Petitionem suam.

[2]) B. H. 122,36. Hoc est autem: Ego David in comparatione patrum meorum Abraham et Isaac et Jacob nihil sum.

[3]) Hunc locum non inveni, cfr. Ps. 77,70 sqq.

[4]) S Cum exissem.

[5]) B. H. 123,64 nota: I. e. sacerdotes et doctores Judaeorum.

[6]) Textus add.: Circumdederunt me. B. H. 123,64 I. e. gentes Herodis et Pilati quae non subiugatae erant sub iugo legis ut taurus.

ceperunt eum atque etiam illa hora [qua clamaverunt] coram Pilato: *„Crucifige eum!“*) *„Sicut leo rugiens et rapiens“* feram ad praedam. 15 *„Et sicut aqua effusus sum“* (tempore, cum venit angelus, ut corroboraret eum) cum fugerem huc illuc ante eos *„et dispersa sunt omnia ossa mea“* (discipuli eius, qui dereliquerunt eum et fugerunt)[1]) timore inimicorum *„et factum est cor meum sicut cera“* i. e. cera quae liquescit cum admovetur ad ignem[2]) *„Et coagulata sunt in me viscera mea“* velut lac cum coagulatur i. e. usque adeo, ut cibus in eis non dissolveretur [digereretur], ita ut nihil cogitare possem propter multitudinem aerumnarum et curarum. 16 *„Et aruit tamquam testa figuli virtus mea“* instantibus [invadentibus] angustiis et malis. *„Et lingua mea adhaesit palato meo“*, ut nequirem circumducere eam in ore meo et loqui, propter multitudinem timoris qui dominatur super me *„et in pulverem mortis proiecisti me“*. Deminuisti me malis et angustiis multis sicut mortuum qui absconditur in pulvere. 7 *„Quia circumdederunt me canes“* familiares Absalom. Canes vocat eos propter arrogantiam eorum et incitationem eorum in eum impigram [assiduam]. *„Et turba malorum“* gentis (Hannan et Ḳaiaphas et scribae) *„circumdederunt me,“* ut perderent me et velut quidam ex iis, *dilacerassent manus meas et pedes meos,“* si vicissent me 18 *„et lamentata sunt omnia ossa mea“* prae timore et duritie doloris[3]) *„Ipsi aspexerunt et viderunt in me“* (qui affixus eram ligno [crucis] et clavibus) [et viderunt] omnia quae voluissent, ad voluntatem suam facta esse mihi.[4]) 9 *„Et diviserunt“* (milites qui illis obediebant *„vestimenta mea inter se“* in partes cum fugerem ab eis. *„Et super vestem meam“* [de veste mea] (quam non disciderunt in partes) *„coniecerunt sortem“* ad dirimendam litem. 20 *„Et tu Domine ne removeris“* auxilium tuum *„a me“*[5]) *„Deus, Deus ad auxilium meum“* (corporis mei) *„expecta“* et in angustiis [meis], in quibus sum, ne reliqueris me! 21 *„Et libera eam a gladio“* (animam meam quam, ut caperent, cum gladiis et fustibus exierunt) interitus [se] *„animam meam et de manu canum“* (passionum malarum [animi motuum malorum]) qui sunt inimici [mei] *„singularitatem“* i. e. solitudinem *„meam“*!

Joh. 19, 15.

p. 31.

p. 32.

---

[1]) B. H. 123 n. 3 I. e. apostoli.

[2]) S. Cum admovetur ei ignis.

[3]) S. Prae timore.

[4]) S. Omnia quae petierant mihi facta esse.

[5]) In margine G: „Sectio.“

[22]*„Libera me de ore leonis!"* (mortis!) Absalom, ne devoret me *„et a cornu alto"* unicornis[1]) (Satanae) Absalom et soci.rum eius serva *„humilitatem meam!"* Unicornis enim bestia terrribilis et potens est et est ei cornu unum, quo arbores magnas facile eradicat et propterea comparavit cum ea (Satanam) Absalom et socios eius. [23]*„Ut annuntiem nomen tuum fratribus meis"* Judaeis, qui sunt discipuli mei e semine Abraham quotiescunque nactus ero auxilium tuum, enarrans gratias tuas *„et media concione* [*ecclesia"*] Judaeorum *„laudabo te"* et narrabo triumphos tuos. Vos autem, [24]*„qui timetis Dominum laudate eum"* pro illis deliciis quas dedit nobis condemnatione inimicorum nostrorum et *„omne semen Jacob honorate eum"* i. e colite eum enarratione [eorum quae fecit] et hymnis psalmorum eius, eum qui honore affecit vos magis, quam omnem gentem *„et ti nete eum omne semen Jsrael!"* Et studete perfecte implere voluntatem eius [25]*„Quia neque sprevit neque repudiavit clamorem pauperis"* David, qui humiliatus erat vexationibus. Pauperem autem seipsum vocat in comparatione illorum adversariorum suorum, quia tota gens abrepta erat, ut Absalom sequeretur. *„Neque avertit faciem suam ab eo"*, tempore quo oravit coram eo et reliquit eum in tentationibus, sed *„cum clamaret ad eum, exaudivit eum"* et redemit eum ab inimicis eius fortissimis. [26]*„A te laus mea"* haec et honor meus, qui datus est mihi, o Domine, neque ab aliis· *„In ecclesia magna"* haec dicam, cum congregabuntur multi. *„Vota mea"* haec quae vovi, *„implebo coram timentibus eum,"* quia coram iis audivit me et laudavit me. Et prophetia data praedicens Deum soluturum esse angustias suas: [27]*„Edent"* inquit, *„pauperes"* (de domo Adamitica) illi qui sustinuerunt angustias et persecutiones mecum *„et satiabuntur"* bonis, simulatque mecum effugerint malitiam Absalom. Pauperes appellat illos, qui cum eo sunt.[2]) Propter vexationes [quas ferunt] *„vivet cor eorum"* gaudio quo implebuntur *„in saecula."* [28]*„Meminerint"* animae [vitae] suae *„et convertentur"*, ut veniant *„ad Dominum"*, ut serventur poenitentia, *„omnes fines terrae"* promissionis [sc. habitantes in eis], qui non [neque] recordabantur de gratiis Dei et [neque] in timore eius sperabant. *„Et coram eo adorabunt omnes tribus gentium"* quae in

---

1) B. H. 123,72. Et a cornu alto humilitatem meam. Graecus: „a cornu unicornium humilitatem meam" i. e. Rēmā [unicornis] quod simile est antilopae magnae. Et hoc [animal] unicum habet cornu medio capite [fronte].

2) Textus addit: Et laudabunt Dominum qui quaerunt eum.

circuitu nostro [sunt] [29]„*quia Domini est regnum*“ neque [vero] idolorum, quae constituta sunt ab errore „*et ipse est dominus gentium,*“[1]) ut creator earum. [30]„*Edent et procident coram Domino omnes esurientes terrae*“[2]) (qui esurierunt misericordiam et scientiam Dei vel passionem). „*Anima mea illi*“ Deo „*vivet*“ perpetuo. [31]„*Semen*“ (quod ei inter discipulos erit) meum „*serviet ei*“[3]) [et] „*annuntiabit generationem eius*“ quae post eum surget, „*Domino*“ (et exspectabit annum eius acceptum) etiam illos ipsos suos futuros esse. [32]„*Venient*“ (angeli qui missi sunt) „*et*[4]) *indicabunt iustitiam eius*“ (et miserationem eius) sc. (Dei, quam fecit apud eos a principio et faciet, etiam „*populo qui nascetur*“ (e baptismo) „*quem faciet [creabit] Dominus*“ (et qui veniet anno accepto). p. 34.

Psalmus quadragesimus quintus:[5])

Hic vaticinatur de Christo Domino nostro et de constitutione ecclesiae fidelis et [de] donis quibus ornata est et de iis quae completa sunt dispensatione eius [sc. Christi.][6])

[In margine]: (Aḥob) Iudaei autem amentia sua [decepti] hunc psalmum interpretantur de Salomone et muliere eius Aegyptiaca. Refutantur autem initio psalmi: „*Gigne [profer] cor meum!*“ etc.

[2]„*Profer tu, cor meum*“,[7]) suadeo tibi, ut gignas „*verba bona et dic*[8]) *opera mea regi*“ Christo,[9]) quae facere paratus [est mihi], cum primum revelaverit se: Quae[10]) (opera in me facienda) sunt doctrinae eius et dona sublimia. „*Lingua mea calamus scribae celeris*“, qui est Spiritus sanctus[11]) „[3]*Speciosior est*“ p. 35

[1]) S. Populi sui

[2]) S addit: „Quia ipse satiat eos, qui genuflectunt coram se, omnes descendentes in pulverem i. e. mortuos. T. addit: Et coram eo genuflectent omnes, qui descendunt in pulverem.

[3]) T. et S. Quod serviet ei.

[4]) S. Qui.

[5]) G in margine: Psalmus XIV., versus XXXIX. B. H. 152,42. Versus quadraginta et unus.

[6]) B. H. 152,34 Ps. XLV. Vaticinatur de Christo et de donis quibus ornata est ecclesia.

[7]) B H. 152,42. Hoc est autem: Jubet cor suum eructare verba bona.

[8]) B. H. 152,45. I. e. tu cor meum!

[9]) B. H. l. c. Christo cum primum revelaverit se in fine temporis.

[10]) S. Et [haec] sunt.

[11]) B. H. 153,49 idem.

Dominus aspectu suo, „*quam homines*" (propter pulchritudinem occultam Deitatis quacum coniunctum est corpus revelatum [visibile]), non forma faciei solum, sed etiam miraculis et virtutibus quae fecit. „*Diffusae sunt gratiae super labia tua*" quia tu gratis iustificas peccatores.[1]) „*Propterea benedixit tibi Deus in aeternum*", et effecit, ut perpetuo ab omnibus laudareris, (quia docuisti illudentes benedicere ei). [4]„*Adice* [*accinge*] *gladium*" spiritus, quod est verbum Dei „*ad lumbos tuos, fortissime!*" „*Splendor tuus et gloria tua*" quae post resurrectionem tuam orientur[2]) „*et gloria tua*" et virtus tua, quae vincit neque [vero] vincitur, „*vincit*" gloriam miraculorum tuorum, quae faciebas ante passionem tuam. [5]„*Ascende*" crucem in conspectu „*verbi* [*propter verbum*] *veritatis*" evangelii, quod in mundo spargis (praedicas tu[3])), „*humilitatis*[4]) (crucis) perfectae „*iustitiae*" quam doces.[5]) „*Legem tuam timore dexterae tuae*" emittis in mundum[6]). Nova sunt quae facis neque indiges auxilio aliorum. [6]„*Sagittae tuae* i. e. poenae quibus interficiuntur Judaei et occiduntur a Romanis,[7]) „*acutae*" [*sunt*] „*et gentes*", quas adiuvas verbis tuis, „*cadent sub te*" subiectione fidei [fidei obedientes][8]). Sagittas acutas vocat eas quibus infixa sunt unci et cuspides ferreae.[9]) Quae sagittae „*in cor inimicorum regis*" revera infiguntur, qui [inimici] sunt mors et satanas et qui colunt eum. [7]„*Thronus tuus*" et regnum tuum[10]), „*o Deus, in saecula saeculorum*" est [stat] (neque praeteribit) et in omnia imperium habes. „*Virga*" (i. e. sceptrum) „*recta*" in qua non est curvatura[11]) „*virga regni tui est.*" Similis [est

[1]) B. H. 153,51. Quia iustificas peccatores.

[2]) B. H. 153,54. I. e. illa qua indueris post resurrectionem tuam a mortuis.

[3]) B. H. 153,56. I. e. in cruce considerato verbo veritatis quod praedicas [sive: respectu verbi . . .]

[4]) T. et S. Et humilitatis.

[5]) B. H. 153,57. I. e. quam doces nos.

[6]) B. H. 153,58. I. e. miraculis tuis confirmas legem tuam neque vero potentia aliena.

[7]) S. Per Romanos. B. H. 155,61. I. e. iudicium quod adduces super Judaeos cum delebuntur a Romanis.

[8]) B. H. 153,62. I. e. credentes subicientur tibi.

[9]) B. H. 153, 63. I. e. sagittae, in quarum corde [in quibus] infixa sunt aculei et cuspides ferreae.

[10]) B. H. 153,65. I. e. regnum tuum.

[11]) B. H. 153,65. I. e. directa, in qua non est curvatura.

sceptro] regum, inquit qui sceptrum aureum aut aliquid aliud in manibus suis tenent. [8]„*Dilexisti iustitiam*“ quae spargetur in corda hominum „*et odisti iniquitatem*“, ut eradicares eam e cordibus eorum. „[*Propterea*]“ quia haec voluntas [hic animus] erat tibi[1]) „*unxit te Deus, Deus tuus,*“ Spiritu sancto[2]) „*unguento laetitiae*“ ut vivificares gentes, „*magis, quam socios tuos*“. Ipsi reges sunt, qui e legis [praecepto][3]) unguento sacerdotum uncti sunt[4]) (ut delerent [ut deleres] gentes). „[9]*Myrrha*“ ad unguentum tuum „*et cassia et stacte*“ odor celeber [laudandus] et suavis“, qui passione tua diffundetur in totum mundum. Myrrha nota est, cassia est oleum siccum myrobalani et stacte styrax.[5]) Significat autem hoc unguento illud quod attulit Nicodemus[6]). [Haec unguenta] „*olent omnia vestimenta tua*“ i. e. corpus tuum, in quo velut in porta natura [Deitatis] divina abscondita et occulta erat a videntibus [te][7]) „*A templo principali*“ [quod est] „*a me*“ Deo[8]) „*delectaverunt te*“, Christe omnes gentes, quae aedificant templa in [honorem] nominis tui. p. 37.

[In margine:] Pro „*principali*“ habet Hebraeus „*eburneo*“. Hic punctum [vocalis] mutatum et haec litera Nun[9]) abbreviata est. Stacte in ore Ḳaṭarensium [dialecto Ḳ.] Asḥaṭ (Asniat), cassia autem mĕšallaḥta [vocatur]

Quae surgunt et celebrant te moribus suis gloriosis (atque etiam pueri et infantes qui Hosanna clamabant cum ingredereris Jerusalem). Uno enim templo multa templa significat. „[10]*Filia regis in gloria*“ et beatitudine et splendore et honore, quae reservata sunt sanctis, „*stetit*“. Filiam regis autem ecclesiam vocat propter regenerationem [eius] e baptismo[10]) et regem Christum [vocat]. „*Et regina a* p. 38.

---

1) B. B. 153,66. I e. quia dilexisti iustitiam et odisti iniquitatem.

2) B. H. 153,67. Spiritu sancto super Iordane.

3) Melius: qui tempore legis [cum lex vigeret].

4) B. H. 153,70. I e. reges et sacerdotes et prophetae, quibus in carne fuisti frater et socius et quibus maior et altior fuisti divinitate.

5) Proprie: Styracis arbor. B. H. 153,72 Myrrha nota [est] et cassia oleum myrobalani (salīha) et stacte storax i. e. mai' a. Omnia sunt aromata.

6) Joh. 19,39.

7) B. H. 153. I. e. membra corporis tui, in quibus occulta est divinitas tua.

8) B. H. 153,75. I. e. e sinu patris.

9) I. e. hasta eius.

10) B. H. 154,79. I. e: ecclesia inferior mediante baptismo in beatitudine stetit.

dextris tuis" in multo honore et gloria[1]), quae non cessant in resurrectione [post resurrectionem], sicut scriptum est: „*Et ponet oves a dextris suis.*" Reginam iterum Ecclesiam appellat, quia [cum] amore sponsae[2]) adhaeret Christo fide 25 vera. „*Vestimento auro Ophirensi*" [contexto] vestita et ornata [est] Vestimentum vocat gratiam spiritus quam induunt sancti[3]) et miracula quae eorum manibus fiunt. Et aurum [sc. Ophirense commemorat], quoniam aurum quod ex Ophir venit, primum [insigne] est splendore suo. Ophir autem una ex urbibus terrae Cušitarum est[4]). „[11]*Audi, filia mea,*" o Ecclesia, vocem sponsi[5]) „*et vide*", quae passus sit propter te![6]) „*Et inclina aurem tuam*" ad audiendas doctrinas[7]) eius neve sustuleris aurem tuam ad alios! „*Et obliviscere gentem tuam et domum patris tui*" et recede a consuetudinibus eorum prioribus, cum adorare soleres idola[8]). „*Gentem tuam et domum patris tui*" vocat omnes gentes, e quibus congregata est Ecclesia,sive gentiles sive Judaei sunt, „[12]*Ut concupiscat rex*" Christus[9]) „*speciem tuam*" perfectam (i. e. mores puros et honestos animae) quae in virtute et fide [posita est][10]). „*Quia ipse dominus tuus est, adora eum*" ut dominum neve puduerit te [eius] propter contemptam passionem eius[11]). „[13]*Et filia Tyri*", urbs fortis[-sima] et locupletissima divitiis et splendore[12]) „*adorabit eum*", cum primum se revelaverit, confessa dominationem eius. „*Sacrificiis faciem tuam concupiscent divites gentis*" (quibus [sacrificiis oblatis] faciem Domini videbunt) ut tecum commisceantur [coniun-

---

[1]) S. Multa gloria et honore vestiisti eam B. H. 154,83. I. e. ecclesia primogenita in coelo cum hac ecclesia inferiore erant sponso [suo] vero Christo.

[2]) S: Diligenti.

[3]) B. H. 154,84. I. e. gratia spiritus.

[4]) B. H. 154,85. Haec est autem una ex urbibus Cušitarum, cuius aurum primum [praestantissimum] est.

[5]) B. H. 154,87 idem.

[6]) B. H. 154,88 idem.

[7]) B. H. 154,89 idem.

[8]) B. H. 154,90. I. e. ecclesiam gentium iubet oblivisci morum priorum patrum suorum paganorum.

[9]) B. H. 154,91 idem.

[10]) B. H. ib. I. e. fidem tuam.

[11]) B. H. 154,93. Neve puduerit te propter humilitatem passionis eius.

[12]) B. H. 154,94. I. e. urbs quae dives erat in paganismo [tempore paganismi] etiam illa credet in eum.

gantur] et in te numerentur propter honorem et beneficia quae ab eo tibi facta [tributa] sunt. „[14]*Omnis gloria eius, filiae regis*" (Ecclesiae) „*intus*" occulta „*est*" (quae [gloria] est Christus et miracula eius et virtus eius et sapientia eius) i e praestantia animi et puritas conscientiae[1]), qua [homines] praestantes gloriabuntur „*Et ornata est vestis eius auro bono*", quod est donum spirituale e baptismo [acceptum][2]) et puritas et spendor (et amor perfectus et iustitia). „[15]*Cum sacrificiis*", spiritualibus „*accedet ad regem*" sponsum suum, quem honore afficiet Accessus hic pro cogitationis motu positus est. „*Et afferent*"[3]) illos qui in hoc ordine virginitatis sunt, „*virgines socius eius*" [sc.] Ecclesiae (quae discipulae eius factae sunt in ea [disciplinam eius acceperunt in Ecclesia]) „*post eam.*" Afferent autem [illas] ad Christum opera quae egerunt in Ecclesia in virginitate sua[4]), sive viri sive mulieres sunt. Ordini [sexui] autem p. 41.
mulierum attribuit virginitatem, quasi reginae meminerit [quoniam reginae meminit] et quasi illas deceat puritas et [animi] modestia [humilitas] magis quam viros. „[16]*Et sequentur in gaudio et laetitia*" neque [vero] coactae et laetantes neque vero cum dolore [maestae] hanc promissionem virginitatis, ut impleant [eam]. „*Et ingredientur in templum regis*" i. e. in thalamum, in quem ingressus est [ipse sponsus], in gaudio virgines sapientes. „[17]*Pro patribus tuis*" (infidelibus), o Ecclesia, qui sunt sacerdotes et vates [harioli] qui inter gentes [vivunt][5]), „*erunt filii tui,*" qui ex te nascentur[6]) (confessores) sacerdotes et doctores veritatis illi qui e gente [Israel] et e gentibus constituti sunt „*Fecit eos principes in omni terra*" ad ligandum et solvendum in coelo et in terra[7]), super omnes credentes in Christo, „[18]*ut meminerimus no-*

---

1) B. H. 154,95. I. e. praestantia animi et puritas conscientiae neque vero pulchritudo externa et linimentum.

2) B. H. 154,97. I. e. dono spirituali.

3) B. H. 154,2 Nevo legeris „naubelan" sine waw feminine, quia huic [verbo] sensus non est.

4) S om.: Sua.

5) S. E gentibus B. H. 154,6 I e. sacerdotes domus Aaron et pontifices et harioli e gentibus.

6) S. Qui nascuntur ex te. B. H. 154,7. I. e. sacerdotes et doctores qui a te oriuntur.

7) B. H. 154,8. Ut ligarent et solverent in coelo et in terra. Cfr. Mat. 18, 18 et 16, 19.

minis tui"[1]) nos christiani[2]), qui ministramus tibi sacerdotum loco, „*per omnia saecula saeculorum*",cum non avertemur ab amore erga te. „*Propterea confitebuntur tibi gentes in saecula saeculorum*" (in hoc saeculo et in futuro in conspectu [respectu-propter] adventus tui in carne et redemptionis gentium et electionis Ecclesiae et bonae spei quae data est manibus tuis [per te] omnibus hominibus.

[Psalmus] septuagesimus alter.[3])

Vaticinatur de Salomone et de divitiis gentis propter eum [de fortuna qua gens propter eum fruetur] et orat scilicet David, ut perfecte apud eum [ei sc. Salomoni] conserventur bona [res secundae][4]) De Christo Domino nostro. „[1]*Deus da iudicum tuum regi*" (Christo!: Deus da iudicium tuum iustum regi Salomoni[5]) „*et iustitiam tuam*" i. e. misericordiam [tuam] „*filio regis*" Davidis[5])! Regem autem et filium regis Salomonem vocat. „[2]*Ut iudicet gentem tuam iustitia*" legis tuae (in adventu suo [tempore adventus sui]) „*et miseros tuos*", quibus inuria illata est „*in iudicio*"[6]). „[3]*Ferant montes*" regnorum[7]) „*pacem populo tuo*" (doctrina eius [promulgata]) „*et* [*loca*] *edita*" impleantur „*iustitia tua*"[8]) i. e. aequitate tua. „[4]*Ut iudicet pauperes populi*" (qui inopes sunt potentia) qui opprimuntur, „*et liberet filios miserorum*" (e domo [stirpe] Adam) a miseria sua[9]) „*et comminuat* [*humiliet*] *iniquos*" (filios Satanae) poena [statuta]. [5]„*Timebunt te*" i. e. adorabunt te illarum rerum nuntii causa „*cum*" ortu solis [oriente „*sole*"].[10]) Et priusquam oriatur lux „*lunae*"[11]) *in saecula saeculorum*".[12]) Haec oratio matutina et vespertina manebit. [6]„*Descendet*" doctrina

---

[1]) S add.: O Christe!

[2]) B. H. 155,9. I. e. nos fideles.

[3]) G. in margine: Psalmus LXXII versus XLV. B. H. 181,12 Versus XLV.

[4]) B. H. 181,10. Ps. LXXII etc. sicut G . . . et orat, ut perpetuo et perfecte conserventur apud eos bona

[5]) B. H. 181,13 et 14 idem.

[6]) S add.: Recto.

[7]) S. add: Gentium. B. H. 181,14. I. e. regna gentium.

[8]) B. H. l. c. „I. e impleantur" postpositum.

[9]) S. In paupertate sua.

[10]) B. H. 182,18. I. e. adorabunt te cum ortu solis omni die tempore matutino.

[11]) T. Et ante lunam.

[12]) B. H. 182,20. I. e. etiam vespere priusquam oriatur lux lunae [adorabunt Te]

Salomonis[1]) in gentem „*sicut pluvia in vellus*“ laneum. ([8] „*Dominabitur*“ doctrina eius „*a mari*“ profano „*usque ad mare*“ baptismatis quod media Ecclesia constitutum est „*et a fluminibus usque ad terminos terrae*“ regnabit verbum evangelii eius et implebit Ecclesiam eius). „*Et sicut guttis* [*imbrium*] *descendentibus in terram*“ germinat herba, [sic] [7] „*germinabit in diebus eius iustum*“ et dabitur [christianis] timor Dei, quia doctrina eius grata et accepta est eis. Justum vocat iustitiam sive decorem [debitum] aut partem quandam [alicui debitam]. „*Et multitudo pacis*“ quae sapientia eius [procreata est], manebit, „*donec transibit luna*“ (in resurrectione [tempore resurrectionis]). „[8] *Dominabitur* [*i. e. promulgabitur*] *a mari*“ quod est a latere eius „*usque ad mare*“ alterum nuntius sapientiae eius „*et a fluminibus usque ad terminos terrae*“ doctrina eius. [9] „*Coram illo procident insulae*“ (per incolas eius in adventu eius primo et ultimo [i. e incolae eius tempore adventus eius primi et ultimi]) honoribus et donis ad eum missis. Et testis est regina Sabae [2]). „*Et inimici eius*“ (qui cruci affixerunt [eum]) Edomitae et Cananaei „*pulverem lingent*“ propter miseriam [suam.] Illi enim [insularum incolae] domum [templum] aedificaverunt. „[10] *Reges Tharsis et insularum*“, qui in litoribus maris [habitant], „*sacrificia offerent ei*“ navibus suis quae in mari sunt [advecta]. „*Reges Šĕbae est Sabae*“, amici eius, „*sacrificia*“ amoris „*offerent*“ ei (i. e. sacrificia personarum suarum). Hae sunt urbes regionis Cušitarum. „[11] *Adorabunt eum omnes reges*“ (et subiicientur) literis suis et donis suis[3]) „*Et omnes gentes servient ei*“ sine [i. e. cessante] bello et certamine, „[12] *quia redimet miserum*“, Adam et filios eius „*ab eo qui fortior est eo*“, (qui est satanas) propter audaciam eius, quae iustitia [nititur] „*et pauperem cui non est adiutor.*“[4]) [13] „*Parcet pauperibus et miseris,*“ qui iniuria affecti sunt „*et animas pauperum servabit*“ a malis, qui eis iniuriam inferunt (ab iniquitate et a peccato) [14] „*et a vexatione*“ i. e. a detrimento „*et ab iniquitate*“ et iniuria „*servabit animas eorum.*“ „*Pretiosus sanguis*“ pauperum „*in oculis eius*“, quia imago Dei sunt. Et in conspectu huius rei [his consideratis] (dedit animam suam [se] pro eis. Sic [Propterea] post mortem suam) [15] „*vivet et dabitur ei de auro Šebae*“ urbis, quod venit de longinquo (quod est reditus [hominum] gentis longinquae, qui ei familiares fient). „*Et orabit pro*

p. 44.

p. 45.

[1]) B. H 182,21 deest h. v.; alia sicut G.

[2]) B H. 182 27. I e per incolas eius . . . . Deinde sicut G

[3]) B. H. 182,32. I. e. literis suis.

[4]) S add: Ipse adiuvabit eum.

ea" (hac gente) „*omni tempore*" [i. e.] gente cui res succedunt et quae producet vitam eius. „*Et omni die benedicet ei*" (omni benedictione spiritus) [sc.] populo [16]„*Et erit*" eis fulciens et nutriens,[1]) „*sicut multitudo frumenti in terra*" tempore famis. „*Et in summis montibus germinabunt fructus eius*" i. e. filii eius,[2]) qui ab eo gignuntur, „*sicut*" terra „*Libani*" in cedris [sicut in terra Libani cedri[3])] „*et gignet*" [effundet] „*de urbe sua*" (Bethlehem) iustitiam[4]) et timorem Dei, „*sicut herbam terrae*"[5]) (copiosam) quae germinat tempore Nisan [tempore veris]. [17]„*Erit nomen eius in saeculum*" (sine fine) celebratum sapientia eius. „*Et ante solem est nomen eius.*" Non[6]) [nomen] eius ante solem fuisse dicit, sed dicere vult, dum stet mundus, permansurum esse nomen eius et sapientiam eius [18]„*Benedicentur in eo omnes gentes,*" cum dicent alter ad alterum: Faciat tibi Deus, sicut Salomoni[7]) et sicut populo filiorum Israel [sive: Faciat te Deus, sicut Salomonem et sicut populum filiorum Israël. „*et omnes laudabunt eum*"[8]) (scientes eum verum esse) propter sapientiam eius (et dicent propter eum): „*Benedictus Dominus Deus Israël*"[9]) (et spiritus eius sanctus) et laudatus: „*qui fecit miracula magna solus*" in populo [Israel] (quia Israel impudicus declaratus erat idolis [idolorum cultu] et propter constitutionem Ecclesiae [qua denuo sanctificatus est Israel]). [19]„*Et benedictum nomen honoris eius*" quae est dipensatio eius, „*in saeculum et impleatur honore eius omnis terra*" inde a fine eius in conspectu magnarum rerum [consideratis rebus magnis] quae fecit populo suo „*Amen et Amen.*"

(**[Psalmus] centesimus decimus.**[10])

Vaticinatur de dispensatione salvatoris nostri Christi.)[11]) (Aḥob): Praedicans eo [hoc psalmo] honorem, qui humano generi factus est, atque etiam

---

1) B. H 182,36. I e. nutriens tempore famis et fulciens.

2) B. H. 182,37. idem sensu.

3) B. H 182,38. I. e. qui facit, ut crescant cedri.

4) B. H. 182,39. I e. iustitiam

5) S. E terra.

6) S. Neque.

7) B H. 182,42. Hoc est autem, cum dicent sibi invicem: ‚Faciat te Deus sicut Salomonem."

8) S add.: Deum.

9) S. Filiorum Israël.

10) G. in margine: Ps. CX. versus XVI.

11) B. H. 218,20. Ps. CX. Vaticinatur de dispensatione Domini Christi incarnati.

ostendens generationem aeternam Dei Verbi et magnitudinem sacerdotii humanitatis eius in comparatione [sacerdotii] Judaeorum et iudicium quod erit manibus [potestate] eius et honorem qui dabitur sanctis. Judaei autem stulti interpretantur eum velut [dictum] ex persona servi Abraham, cum proficisceretur, ut desponderet Rebeccam [Isaac], quasi scilicet ab eo dicta essent haec verba. Refutantur autem ipso initio psalmi, quia ab ipsis publice declaratur, quatuor signa esse in elementis literarum suarum, quibus nomen Dei solum scribitur, quae ponuntur [in usu sunt] pari modo de „Domino“ et „Domino meo“, quoties- p. 47.
cunque Deum nomine „Dominus meus“ et „Dominus“ [aliquis] vocare vult, sicut etiam hic narrant [contendunt] illi qui credunt in Dominum [1]), illis signis scripta esse nomina illa „Dominus“ et „Dominus meus“.[2])

'„*Dixit Dominus*“ pater[3]) „*Domino meo*“, qui est Christus in carne[4]) [incarnatus].: „*Sede tibi a dextris meis*“ (cum imperio et cum honore regni) „*donec ponam inimicos tuos*“ illos, qui resistunt tibi, sive daemones sive homines mali[5]) sunt (propter errorem et inscitiam [errore et inscitia seducti] hoc tempore) „*scabellum pedibus tuis*“. „[2] *Virga*“ [scipio] „*virtutis*“ tu Christus[6]) [es].“ „*Mittet Dominus*“ [virgam virtutis] „*ex Sion*“ Judaeorum terra, a qua incipit evangelium tuum.[7]) „*Et imperabit*“ virtus tua „*inimicis tuis*“ Judaeis et

---

[1]) Verte igitur: Qui linguae Hebraicae periti sunt.

[2]) Cfr. versionem antiquam Latinam commentarii Theodori Mopsuesteni in „Il codice Irlandese dell' Ambrosiana edito ed illustrato da G I. Ascoli (Archivio glottologico Italiano Torino 1878)' p 529: „in ebreis uoluminibus nomen quod dicitur tetragrammaton per quod divinitatis vocabulum tantum scribitur in utroque loco similiter positum est et dominus scilicet et domino . . . unde manifestum est, quod de homine quolibet non possit intelligi, sed de eo qui sit et deus uerus et omnium dominus qui christus est. cessant ergo falsae opiniones iudaeorum qui aut abrachae serui personam de domino suo loquentem introduci putant . . . aut ipsum dauid quid deus abrachae in procinctu belli dixerit describentem intellegi uolunt . . secundum divinitatem dominum suum propheta christum appellat quem sciebat secundum hominem de semine suo nasciturum . . pariter ergo in alterutra substantia filius eius dominusque christus est . .“ Qui locus mihi quidem cum illa Abobi nota coniunctus esse videtur et, etiam si non directe, tamen ad extremum ad Theodori commentarium sive alium fontem communem reducendus esse textusque sic emendandus esse ut nota [1]) p 47 textus factum est.

[3]) B. II. 218, 22. I. e. pater.

[4]) B. H. l. l. I. e. filius et verbum quod incarnatum est.

[5]) B. H. 218,24. I. e. sive daemones sunt sive homines mali.

[6]) B. H. 218,26. I. e. qui est Christus.

[7]) B. H. 218,27. I. e. a monte Juda orietur.

regibus qui persequuntur doctrinam tuam. „[3]*Populus tuus laudandus*“ [illi] qui crediderunt in te[1]). „*Die virtutis*“[2]) laudandos reddis eos.[3]) „*In splendoribus sanctuarii*“ Deitatis[4]) „*ex utero*“ baptismatis constituetur Tibi hic populus laude dignus[5]). Aut ita. „*In splendoribus sanctuarii ex utero*“ i. e. a creatione tua videris splendidus et sanctus et sic proferens [verba] e persona [in nomine] patris: „*A principio*“, inquit, „*Te puerum genui Te*“ ab aeterno et a saeculo[6])

[Infra in pagina]: (Aḥob) Ab aeterno et a saeculo et e natura patris filius [est] et essentialiter natus ante creaturas et supra omnia spatia et motus temporum [sublimis]. Graecus autem dicit: „*E ventre et ante luciferum. Genui te*“ dicit de eo, ut ostendat eum non senescere neque commutari filiatione sua sicut nos.

Puerum autem vocat eum ut indicet eum filium esse [sed] non commutatum [alius naturae ac pater], sicut filium apud nos). „[4]*Juravit Dominus neque infitiabitur*“ hanc promissionem[7]): „*Tu es sacerdos in saeculum*“ (re vera) et sacerdotium suum aliis non tradet „*ad similitudinem Melchisedek*“ qui non tradidit sacerdotium suum aliis neque sacrificia animalium obtulit, sed panem et vinum[8]). „[5]*Dominus a dextris tuis*“ omni tempore et perficit in Te omnem dispensationem suam pro redemptione omnium. (Hoc dictum est de Abraham cum exiret cum trecentis viris contra copias quatuor regum.) „*Confregit die irae suae*“ (illos) „*reges*“ qui irruerant contra eum et castigavit et subegit [eos]. (Dominus autem noster) „[6]*iudicabit gentes*“ in iudicio alio[9]) (quasi ut liberet eos a Satana et „*implebit*“ Ecclesiam suam „*cadaveribus*“ [eorum], qui mortui sunt peccato) et „*implebit*“ gehennam „*cadaveribus*“ eorum[10]) „*et decidet caput [capita] multorum in terra*“ promissionis De gladio [bello]

---

1) S add. Et adhaeserunt tibi. B. H. 218,29. Qui crediderunt in Te et adhaeserunt Tibi.

2) S. add.: Adventus tui secundi e coelo

3) B. H. 218,30 I. e. in adventu Tuo secundo laudandos facies eos.

4) B H. 218,31. I. e. deitatis.

5) B. H. 218,32. I e. etc. sicut G.

6) B. H 219,34 I. e. ab aeterno et a saeculo Ego pater.

7) B H. 219,36 I. e. etc. sicut G.

8) B. H. 219,38 I. e. qui non sacrificia animalium etc. idem.

9) B. H 219,39 I. e. die novissimo. S recte: Iudicio novissimo.

10) B H. 219,40 I. e. gehennam cadaveribus impiorum.

Romanorum qui venit super Judaeos [quo irruerunt in Judaeos] in ultima devastatione Hierosolymorum post ascensionem Domini nostri in coelum loquitur[1].) (Vel ita: „*Et decidet*" i. e. liberabit „*caput multorum*" ex hominibus a principatu Satanae et reddet eos coelestes, cum usque adhuc in terra sint) „[7]*Et de rivo in via bibet*" [quod factum est] cum vagaretur in deserto et solitudine et montibus et praedicaret evangelium regni[2].) („*Et de torrente in via bibet*", ille Abraham cum reverteretur e bello.) Propter hanc humiliationem passionum[3]) quas sustinuit „*exaltabitur caput eius*" in resurrectione[4]) et revelabitur cum gloria Deitatis. Et cognoscetur a coelestibus et terrestribus ipsum esse filium Dei.

([Psalmus] nonagesimus septimus.[5])

Vaticinatur de reditu populi sui[6]) et componit cantus de victoria [epinicia] et facit schema[7]) creationi mundi.[8]) De revelatione Domini.)

„[1]*Dominus regnavit, exultet terra*" promissionis (omni rebellione finita) cuius imperium a Babyloniis occupatum erat. „*Et laetentur insulae multae*" p. 50
(longinquae et propinquae, simulatque receperint nuntium laetum de iis, quae fecit Deus in caritate sua apud nos), audientes de victoria [nostra] et de casu Babylonii [regis][9]) „[2]*Nubes et tenebrae circa eum*" (quae instrumenta retributionis iustitiae [eius sunt]), quibus operit [vincit] inimicos suos, delens eos et crucians[10]) „*Justitia et iudicio fundatus est thronus eius*" neque fieri potest, ut iudicet cupide [partium studio indulgens.] „[3]*Ignis*" (evangelii) „*com-*

---

[1]) B. H. 219,41. I. e. tricies centena millia Judaeorum quos occiderunt Titus et Vespasianus in ultima devastatione Jerusalem.

[2]) B. H. 219,43. I. e. cum vagaretur et praedicaret evangelium regni.

[3]) B. H. 219,44 idem. S „Passionem humiliationis." Textus: Propterea.

[4]) B. H. 219,45. I. e. in resurrectione et ascensione sua.

[5]) G. in margine: Ps. XCVII: versus XXVII. B. H. 205,20. Psalmus XCVII: Porro etc. sicut G.

[6]) S et B. H. l. c. Populi.

[7]) I. e. schemate seu figura usus exponit creationem vel potius ordinationem mundi potentia Dei.

[8]) B, H. 205,21. Creationi Dei.

[9]) B. H. 205,24. I. e. illae [insulae] quae subactae erant iugo Babyloniorum, cum audierint, deletum esse principatum eorum. S. Quae audierunt de victoria populi.

[10]) B. H. 205,26, I. e. quibus operit et cruciat inimicos suos, delens [eos].

edet coram eo" Babylonios[1]) "*et comburet inimicos eius*" (mediis cordibus hominum [habitantes sc. passiones]) eosdem [sc. Babylonios] priusquam advenient ad terminum eius (mortem)[2]) "[4]*Illustraverunt fulgura eius*", (quae sunt verba eius) "*mundum*" (eos qui credunt) nuntio victoriae suae "*Vidit*[3]) *et conturbata est terra*"[4]) (plena peccati) et commota sunt castra Babyloniorum operibus eius terribilibus. "[5]*Et montes*", quae sunt regna populorum[5]) (servi satanae) "*sicut cera liquefacti sunt*" igne poenae coram eo [procedente[6])] "*coram Domino, Domino omnis terrae*" et creatore omnium. "[6]*Annuntiate coeli*[7]) *iustitiam eius*" (illa voce qua locutus est pater: "*Hic est filius meus dilectus quo complacui*") "*et videte omnes populi*", qui discipuli eius facti estis, "*honorem eius*", quam magnum et potens sit verbum eius, in iis, quae fecit inter inimicos. "[7]*Confundantur*" (proinde) "*omnes qui serviunt idolis*" (diis vanis [mendacibus]) "*et*" adorant eos atque adeo "*gloriantur statuis*" [idolis], a quibus non adiuvantur. "*Adorate eum*" (hunc hominem vos cum) omnibus angelis eius,[8]) qui sunt domestici eius loco illorum stultorum, qui permutaverunt eum cum idolis "[8]*Audiet et laetabitur Sion*" (quae est ecclesia catholica) quia ceciderunt persecutores eius[9]) "*et exultabunt filiae Judae*" (qui confessus est eum) i. e. oppida Judae,[10]) quia exibunt[11]) etiam illae, ut respondeant laudibus. "*Propter iudicia tua Domine*" inter gentes [facta] (quibus iudiciis condemnatus est malus, erit hoc gaudium) et redemptionem eorum. "[9]*Quia tu es Dominus exaltatus super omnem terram*" in veritate neque [vero] in mendacio "*Et valde exaltatus es*" redemptione Tua, quam facis, "*super omnes deos*" (mendaces) gentium[12]). "[10]*Qui diligunt Dominum, oderunt*

---

1) B. H. 205,27. I. e. Babylonios.

2) B. H. 205,28. I. e. cum combureret Babylonios.

3) B. H. l. c. add.: Fulgur.

4) B. H. 205,29 add.: Babylonis.

5) B. H. 205,29. I. e. reges, qui adiuvant eum.

6) B. H. 205,31. I. e. igne etc., sicut G.

7) B. H. l. c. I. e. e quibus descendit super eos iudicii sententia. S. E quo [coelo] descendit [Dominus] ad iudicium.

8) T.: "Omnes angeli eius".

9) B. H. 205,33. I. e. quia etc., sicut G.

10) B. H. l. c. idem.

11) S. Quia exierunt.

12) S. Exaltatus es super omnes deos redemptione nostra quam facis.

malum[1]) (quod fit) quae est adoratio idolorum „*et conservat animas iustorum* p. 52.
suorum" ab eo [malo] quia firmati sunt in hoc odio [mali]. „*Et a manu malignorum*" (colentium satanae) Babyloniorum „*liberabit eos*". „[11]*Lux quae orta est iustis*" (Dominus est), [est] quod liberati sunt a tenebris captivitatis[2]) reditu [reduces] „*et rectis corde*" (i. e. iustis qui pervenerunt ad finem suum) „*laetitia*" „[12]*Gaudete*" o Judaei „*iusti de Domino*" de redemptore vestro, qui reduxit vos „*et confitemini memoriae sancti eius*" i. e sanctitatis eius[3]) qui magnus est et separatus ab omnibus inter vos.

SINGULI VERSUS PSALMORUM AD CHRISTUM RELATI:

[Psalmus] decimus sextus.[4]) Petitio populi, ut liberarentur a gentibus circa se [habitantibus]

v. 9 b „*Quin etiam caro mea*" i. e. corpus meum „*habitabit in otio* [*requie*]" et in abundantia in medio terrae meae sine timore inimicorum meorum propter confidentiam in eum[5]) „[10]*Quia non reliquisti animam meam in inferno*" vexationum, ut immergeretur „*Neque dedisti*" populo tuo „*sancto* p. 53.
tuo"[6]) „*ut*" timore idolorum [perculsus] „*videret interitum*" manibus inimicorum suorum [effectum.] „[11]*Ostendes*" [revelabis] „*mihi viam tuam vitae*" mandatis tuis vivificis.[7])

Ps. XVIII. „[10]*Inclinavit*" i. e. humiliavit coelum „*et descendit*" et venit ad auxilium nostrum („*Inclinavit coelum*" i. e. gloriam suam coelestem et exaltatam „*et descendit*").

„ [12]*Et circumdedit ei*" [sc.] populo[8]) „*umbram eius*" [i. e.] Dei quae est lux

---

[1]) B. H. 205,35. I. e. timorem idolorum. S. Quae est adoratio idolorum.

[2]) B. H. 205,36. I. e. liberati sunt etc. sicut G.

[3]) B. H. 205,37 idem.

[4]) G. in margine: Psalmus XVI: versus XXIII.

[5]) B. H. 115,57. „Quin etiam caro mea habitabit in otio", Graecus: „in spe" i. e. mortem et sepulturam filii [sc. Dei] significat.

[6]) S. Sancto. B. H. 113,15. [In initio psalmi]: Graecus: [Psalmus] XV: Decriptio resurrectionis [Domini] a David [facta] i. e. declaratio resurectionis redemptoris nostri, ubi dicit: „Quia non" etc. v. 10.

[7]) B. H. 115,59. I. e. resurrectione.

[8]) S. Populo Dei umbram eius.

gloriae eius[1]) („*Et circumdedit ei umbram suam*", ne videretur ab inimicis eius redemptio eius illuminans). Aliter: („*Posuit tenebras*" corpus mortalitatis „*latibulum*" Deitatis suae laudandae vestitae lumine[2] „*et circumdedit illud umbra sua*" i. e. lumine Deitatis suae, ne sagittis ardentibus inimicorum impediretur in bello quod secum [gererent]. „*Tenebrae aquarum in nubibus aëris*", creatae „[13]*et a splendore umbrae eius*" [sc.] Dei persecutione vexatus [est]).

„[15]*Misit sagittas suas*" i. e. verba sua „*et dispersit eos*" [i. e.] inimicos qui congregati erant (propter prioritatem verborum prophetarum [i. e. quia prius locuti erant prophetae]) „*et fulgura sua multiplicavit et perturbavit eos*", ne quid clamarent ad auxilium suum. (Fulgura sua praedicationem evangelii vocat.)[3])

(**[Psalmus] vicesimus quartus.**[4])

Admonitio ad gentem in Babylonia [degentem], ne spem reditus dimitterent[5]) quippe qui crederent solis Hierosolymis Deum esse, cum ipsi extra terram promissionis [viverent]. Admonitio gentium quae domesticae Christo factae sunt et in eo permanent.)

„[7]*Elevate portae*" (cordium „*capita vestra*"), quippe quae ab [his] septuaginta annis captivitatis deiectae eratis. Mandatu scilicet Dei portae Hierosolymorum elevabunt capita sua coram sacerdotibus et ducibus neque indigebunt homine, qui eas aperiat[6]). „*Elevamini portae quia ab aeterno tempore*"[7]) (quia a diebus paradisi clausae eratis) et a saeculo dictum erat per prophetas, qui prophetaverant („*introiturum esse*" in vos) „*regem honorum*" illum, qui egressus erat (sibi), priusquam caperetis [eum], [sedens] in curru, quem vidit

---

[1]) S add.: „A splendore umbrae eius" i. e. a radio luminis eius.

[2]) B. H. 116,7. I. e. occultam Deitatem, in corpore quod assumpsit a nobis Filius et verbum, revelavit.

[3]) S add.: Quibus perturbavit eos. Etiam versus 27b commentario breviore ad historiam redemptionis humanae refertur: „Perversus" enim satanas esse dicitur, (qui perverse egit apparitione draconis [cum sub specie draconis appareret] quasi ad male agendum) [28]„quia tu populum miserum" Hebraeorum (familiae Adam) „redimes" (a morte et perditione.)

[4]) G in margine: Ps. XXIV. In primis versibus nihil ad Christum refertur.

[5]) S et B. H. 125,15. „Reditus sui". Alia sicut G.

[6]) B. H. 125,27 sqq. Coram ducibus populi, qui rediit e captivitate, neque etc. sicut G.

[7]) B. H. 125.30. I. e. quippe quae inde a septuaginta annis captivitatis deiectae eratis (vide supra!) et ab antiquo prophetae prophetaverant de vobis.

Ezechiel[1]). Et sic vestit schemate[2]), quasi illae portae responderent et: „*Quis*“, inquit, „*est ille rex honorum*“ (qui voluit intrare in nos et habitare [in urbe]) p 55.
qui nunc necopinatus intrat in nos et reicit[3]) a nobis curam tuam [i. e. nostrum adventus tui desiderium][4]) obtemperans operibus servitii nostri. Et iterum respondens: „*Dominus*“, inquit, „*fortis et potens*“, (qui virtute sua interfecit mortem et deiecit Satanam et evertit inferos)[5])

Ps. XXXVI 9 (Lee 8). „*Et*[6]) *inebriabuntur pinguedine domus tuae*“ gaudio et laetitia i. e. executione officii tui[7]) et auxilio quod eis praestatur ab eo „*et e rivo tuo dulci*“ (i. e. Christo) quae sunt bona[8]) e terra crescentia seu doctrina spiritus „*potabis eos*“ (fide in Te), quia fons vitae omnis carnis tecum est[9])

Ps. XLI 1. „*Beatus, qui respicit pauperem*“, (qui est Dominus noster Christus qui propter nos pauper factus est, cum esset dives).

[Psalmus] sexagesimus octavus[10]), dictus a David. cum arcam Domini subduceret e domo 'Obar Adom Gethitae et ipse ante eam saltaret et exul- p 56.
taret.[11]) Utitur autem verbis Mosis et Josuae, quasi enarrantium miracula, quae diebus eorum facta essent. De Daniel et Zorobabel.

V. 19 (Lee 18.) Pasoka [Sectio.] „*Ascendisti in altum*“ (miraculis quae fecisti) et apparuisti[12]) magnus[13]) et laudabilis iis, quae fecisti apud Aegyptios „*et cepisti captivitatem*“ [captivos] gentium,[14]) quae in servitutem redacta erat in medio Aegypti, (Babel) „*et accepisti*[15]) *dona*“ divitiarum [i e.

---

[1]) Ez. 1,15 sqq.; 10,2 sqq. Ecclus. 49,10.

[2]) sc. „Sermonem suum“ quod addit S. I. e. utitur schemate seu figura loquendi.

[3]) S. Solvit.

[4]) S melius: Curam nostram.

[5]) S Qui bellum intulit inimicis et devicit eos.

[6]) „Et“ deest in Lee.

[7]) S. „Et inebriabuntur“ gaudio et laetitia „a pinguedine domus Tuae“ i. e. perfecta celebratione laudis Tuae.

[8]) S add.: Tua.

[9]) Ad ps. 46,4 habet G: Rivi amnium ([qui] sunt doctores ecclesiae laetitia afficiunt fideles doctrina sua in civitate Dei, quae est ecclesia).

[10]) G in margine: Ps. LXVIII: versus LXXVI, laudatio nona.

[11]) B. H. 175 eadem verba usque huc.

[12]) B. H. 177,79. I. e. apparuisti in monte Mosi.

[13]) S. Excelsus.

[14]) S. gentis. B. H. 177,80 Ab Aegyptiis.

[15]) B. H. l. c. Dedisti.

locupletissima] ab Aegyptiis[1]) [tradenda] „*hominibus*“ qui tibi familiares facti erant[2]) i. e. vasa aurea et argentea [atque][3]) „*etiam*“ Cananaeos[4]) „*repugnantes*“ qui contra servitium dominationis eius repugnabant, perdidit eos, „*ne habitarent*“ in terra „*coram Deo*“, sicut perdidit Aegyptios.

([**Psalmus**] **sexagesimus nonus**[5]) dictus de Maccabaeis, enarrantibus dolos et bella, quae sustinuissent a peregrinis atque etiam a filiis gentis suae. Et de passionibus [animi] et daemonibus).

V. 5 (Lee v. 4) Profecto „*plures facti sunt*“ (contra me) „*quam capilli capitis mei*“ (potentiae Satanae) „*inimici mei*“ e domo Antiochi, qui „*sine causa*“ bellum gesserunt mecum „*et fortiores ossibus meis facti sunt* [*ii qui*] *iniuste mihi inimici* [*sunt*]“ i. e. mali homines populares [mei], qui cum centum et viginti millibus exierunt contra me, ut me caperent. (Lee v. 5) „*Quae non iniuste rapueram, reddidi*“. [Innuit scilicet] pecuniam quam imposuerunt mihi et vasa sacra quae a me rapuerunt.[6])

V. 8 (Lee v. 7) „*Propter te suscepi*“ in me [subii] „*ignominiam*“ [qua affecerunt me] milites (bellum gerentes)[7]) inimicorum meorum, quia nolui adorare[8]) idola eorum „*et cooperuit rubor faciem meam*“ (quia privatus sum auxilio a te [praestito]) quia etiam e gente mea[9]) multi convenerunt et adhaeserunt peregrinis.

V. 9 (Lee v. 8) „*Peregrinus factus sum fratribus meis*“, qui ethnici facti[10]) sunt errore [seducti] ad quem declinaverunt, „*et externus filiis matris meae*“ qui dilexerunt impuritatem magis, quam sanctitatem tuam. V. 10 (Lee v. 9) „*Quia zelus domus tuae comedit me*“ cum viderem altare Jovis, idoli [nefandi], nomini [dedicatum] stans in interioribus eius.[11])

---

[1]) B H. l c. Aegyptiorum

[2]) B. H. 177,81 idem.

[3]) Quod add. S.

[4]) B H. l. c idem.

[5]) G in margine: Ps. LXIX; versus LXXIII. Iaculatorium XXVI. Caput XIV.

[6]) B. H. 179,43. I. e. Maccabaei loquebantur Propter argentum quod imposuit eis [ut solverent] Antiochus et vasa sancuarii quae rapuit.

[7]) G in margine: „Macedonios“ recte! Lege: „Macedoniorum“. B. H 179,48 I. e. a Macedoniis. S A Macedoniis.

[8]) S Qui non adoravi

[9]) S E filiis gentis meae

[10]) B H. 179,49 I. e. iis, qui ethnici facti sunt.

[11]) B H 179,50 Cum viderem idolum Iovis stans in medio templi.

V. 14 (Lee v. 13) „*Deus plenitudine gratiae tuae exaudi me*", quia iam satis castigatus sum (etiamsi indignus sum) „*et plenitudine salutis tuae*" (quae per crucem facta est· „*salva me*" ex angustiis! V. 15 (Lee v. 14) „*et a luto*" (peccati) vexationum gentititatis eorum." p 58.

V. 22 Lee v. 21) „*Potaverunt me aceto*" propter dolos et derisus eorum.[1]) V. 27 (Lee v. 26) „*Nam quem tu percussisti*" (propter peccata sua,[2]) nos. scilicet propter peccata nostra „*persecuti sunt*".

Ps. LXXXVII. V. 5. „*Et de Sion*" (Ecclesia) „*dictum est*" a prophetis[3]) Vir „*potens*", Ezechias[4]) „*natus est in ea et ipse fundavit eam*" oratione [sua] post David[5]) et confirmavit eam timore Dei, ne commoveretur ab eis (vir „*potens*" saeculorum „*natus est in ea*" [i. e.] in mundo creato „*et ipse fundavit eam*" [i. e. creaturam] in libertate. „[6]*Dominus numerabit*" in volumine libri [textus: „*libro*"] vitae populum suum.) „*Dominus numerabit*" quasi „*in libro populum suum*" in ea [degentem]. Et conservabit eos, ne quis ex iis aberret[6]) Propterea[7]) Ezechias [textus: „*ille*"] „*ibi natus est*". „[7]*Magnates*[8]) *qui habitant in Te*" Jerusalem (qui sunt apostoli et prophetae et martyres et confessores, qui habitant in Te, o Ecclesia) „*gaudebunt*" de victoria quam reportavit rex eorum (Christus) de Assyriis (de passionibus animi et daemonibus et angustiis).

([Psalmus] undenonagesimus[9])
De gente [Judaeorum] in Babylonia [degente],, quasi Deo in memoriam revocarent promissiones, quas David [fecisset]. Confessio [gratiarum actio] pro amore Dei erga nos). p 59.

V. 3 b Lee v. 2b) „*Et coelum fundavit fides tua*" (illa quam Christo praestabunt) i e. veritas promissionum[10]).

V. 5. (Lee v. 4) „*Quod in saeculum firmabo semen tuum*" i e. reges a

---

[1]) S Propter derisum eius.
[2]) B. H 180,59 I e propter peccata „illi persecuti sunt."
[3]) B. H 196,62 I. e a prophetis
[4]) B. H. l. c I e. Ezechias.
[5]) B. H. 196,63. I e. oratione etc. sicut G.
[6]) B. H. 196,64. I e. eos qui in Jerusalem [sunt, conservabit], ne quis ex iis pereat.
[7]) S Hic. B H 196,65 I e. propter hunc Ezechiam (sc. non peribit quisquam.)
[8]) S Magnates, filii Hierosolymorum
[9]) G in margine: Ps. LXXXIX: versus C, laudatio decima tertia.
[10]) B. H. 198,11. I. e. veritas promissionum tuarum.

te [oriundos] „*aedificabo thronum tuum in saeculum saeculorum*" i e. Christum incarnatum[1]).

V. 29 (Lee v. 28b) „*Et foedus meum firmum manebit ei*", et confirmabitur per regem ab eo [oriundum][2]) (Lee v. 29). „*Collocabo semen eius in sempiternum*" in regno, sicut ei promisi[3]) „*et thronus eius sicut dies coeli*" non peribit coram me[4]).

V. 38 (Lee v. 37). „*Et sicut luna*" (perfecta) „*stabit*" (Christus) in splendore coram me „*in saeculum*" (in alto et profundo propter unitatem, quae est ei apud divinam naturam [cum divina natura]).

Ps. XCIII. V. 1b „*Induit Dominus fortitudinem*" ([suscepto] corpore) „*et corroboratus est*" (contra Satanam) et superavit eum[5]) „*et fundavit mundum*" (deiectis daemoniis) terram Israel „*ne concuteretur*" ad casum [ne concussa corrueret] (sicut a principio). „*[2]Fundatus est thronus tuus*" et honor tuus „*antiquitus*" i e. priusquam fierent et crearentur tempora) „*et a saeculo Tu es*" (rex aeterne!) neque alius est qui prior sit Te.

Ps. XCVI. V. 10. „*Quia Dominus regnavit*" (super infernum) et vicit.

V. 11. „*Gaudebunt coeli*" (cum angelis) „*et exultabit terra*" de excidio et casu Babylonis[6]) (et satanae et daemonum malorum) et reditu nostro (aut sic: „*Gaudebunt coeli*" de natu filii quia viderunt humanitatem eius „*et exultabit terra*" quia vidit divinitatem eius)

Ps. CVIII v. 7 (Lee v. 6) „*Redime me dextera tua*" illa quae redemit nos ex Aegypto „*et exaudi nos*"[7]) in omnibus quae postulamus a Te. V. 8 (Lee v. 7) „*Deus*" (qui revelatus est in corpore [corporis assumptione]) „*locutus est in sancto suo*" i. e. in sanctitate naturae suae. Juravit et promisit nobis redemptionem neque infitiabitur[8]) (Aut sic:) (I. e. tempore quo consecravit seipsum propter gregem suum dicens: „*Laudabo*" e gente Adam [oriundos],

---

[1]) B H 198,14. I. e per illum qui in carne natus est e semine tuo i e. dominum Christum.

[2]) S Et in domo eius

[3]) S De humanitate domini nostri e semine eius [oriundi prophetat]

[4]) B. H. 199,36 I e. per filium et verbum quod ex semine eius apparebit in mundo.

[5]) S Babyloniam

[6]) B H. 205,17. De excidio Babylonis.

[7]) T Me

[8]) B. H. 216,59 I. e. iuravit per naturam suam sanctam, se me redempturum esse.

qui contumelia affecti erant *„et partiar Sichimam“*, qui typus est hominis et communitatis et meos faciam eos). (Aut sic:) *„Laudabo ego“* Deus gentem meam[1]) magis, quam Macedonios.[2])

[Psalmus] centesimus decimus septimus.[3]) Confessio plebis in conspectu victoriae [de victoria] eorum post reditum eorum congregatis contra eos gentibus, quae circa eos [habitabant] cum illis e domo Gog et cum resisterent omnibus gentibus[4]) atque etiam iis de domo [stirpe] Gog et Magog.) **p. 61.**

V. 22. *„Lapis“* i. e. Zorobabel, *quem reprobaverunt aedificantes“* i. e. sacerdotes consilia struentes, et senes et [viri] celeberrimi plebis et ministri principum. *„Hic factus est caput aedificii“* templi, cum manibus eius deleretur Gog et confirmaretur gens in timore Dei.

S. *„Lapis“* qui est Christus. Abhinc et porro de Domino nostro et de fidelibus interpretatus est prophetiam suam et vocavit eum *„lapidem quem reprobaverunt aedificantes“* i. e. autem sacerdotes aedificantes mentium et senes plebis celeberrimi et ministri et principes [sic!]. *„Hic factus est caput aedificii“* templi totius mundi et confirmatum est totum aedificium in timore Dei.

B. H. 223, 62–68. v. 22. *„Lapis“* i. e. qui est Zorobabel, *„quem reprobaverunt aedificantes“* i. e. sacerdotes et seniores plebis et ministri regis Persarum, qui missi sunt e Babel ut aedificarent Jerusalem, quia, cum irati rixarentur cum Zorobabel, dilata est aedificatio longo tempore. *„Hic factus est caput aedificii“*. Graecus: *„caput anguli“* i. e. etiamsi reprobaverunt illum, tamen ille perfecit aedificium: et hos versus etiam de Christo redemptore nostro interpretantur spiritualiter.

Ps. CXX v. 4 (Lee Ps CXIX 4) *„Sagittae viri“* (Christi *„acutae“* sunt.)[5]) p. 62

Ps. CXXXII v. 13 (Lee Ps. CXXXI 13) *„Quia delectatus est Dominus Sion“* (ecclesia)[6])

v. 15. *„Et venatores eius“* (apostolos) *„benedicam“*[7]) abundantia multa. Venatores hic agricolas et cultores vocat.

---

1) S. Gentem.

2) B. H. 216,60 I. e ego etc sicut G.

3) G in margine: Ps CXVII: versus XXXIV.

4) B. H. 222,45. Psalmus CXVII Deinde sicut, G usque huc

5) S „Viri“ Saul „acutae“ et paratae ad interitum [faciendum]

6) S Monte Jerusalem

7) B. H. 233,85. I. e omnes eos, qui sequntur (quaerunt] conservationem vitae suae omni ratione [arte] „benedicam“. Et spiritualiter interpretantur hunc versum de apostolis

[17]„*Ibi*“ (in ecclesia) Hierosolymis[1]) „*erigam cornu*“ principatus[2]) et regni „*David*“ manu (Christi) Zorobabelis e semine eius orti, qui percutiet gentes[3]) „*et accendam lucernam*“ (verbi evangelii) „*christo meo*“ David[4]) ex eo quod[5]) exstincta erat in captivitate et erit regnum eius splendens Hierosolymis [18]„*et inimicos eius*“ (Satanam et potentias eius) Babylonios „*induam confusione*“ in bello „*Et super ipsum*“ (christum eius David) „*splendebit sanctum meum*“ i. e. unctio mea[6]) i. e Deitas mea quae in eo latens (manifesta evadet) et propter eam vincet in bello.[7])

(**[Psalmus] centesimus quadragesimus septimus**)[8]) v. 12 (Lee v. 1) E persona eorum qui reverterunt e Babylonia, quasi confiterentur Deo propter ea, quae facta sunt apud eos.[9]) Et significat etiam ecclesiam electam.)

v. 12 (Lee v. 1) „*Lauda Jerusalem Dominum*“ quia revertit gens nostra[10]) et habitat in Te, quod non speraverat. („*Lauda Jerusalem*“ quae tu es ecclesia „*Dominum*“ Christum, quae cupida et sitiens es aspectus eius) „*Lauda Deum tuum Sion*“ (ecclesia) pro bonis quae accepisti.

[13](Lee v. 2) „*Et benedixit filios tuos in Te*“ (fide qua sanctificati sunt).

Ps. XCVIII. v. 2. „*Ostendit Dominus redemptionem suam*“ (perfectam quae facta est cruce mundo.)

v. 4 (Proinde) „*gaudete et cantate et laudate*“ (Dominum qui perfecit in persona sua hanc redemptionem) de interitu Babylonii.

Additamentum.

Postquam anno 1899 coepi hoc opusculum prelo subdere, per duos fere annos impeditus sum infirma valetudine rem ad finem adducere. Quare

---

1) B. H. 233,87. I. e Hiersolymis.

2) S Principatus David.

3) B. H. 233,88. I. e principatum per Zorobabelem etc. sicut G In fine add.: Alienas

4) S. Christo [uncto] David.

5) I. e. postquam.

6) B. H. 233,9 idem.

7) Verba inde ab: „I. e. Deitas mea . . . quae desunt in S, videntur esse brevioris commentarii, quamquam non omnia uncis inclusa sunt In commentario enim longiore ea ad David, non ad Christum relata esse apparet.

8) G in margine: Ps. CXLVII versus XVIII. Jaculatorium LVII.

9) B. H 242.57 Psalmus CXLVII etc sicut. G.

10) B. H 242,60. I e pro eo, quod reduxit ad Te gentem Tuam.

liceat paucas notas praesertim e libro: „La litterature syriaque par R. Duval", qui liber anno 1900 Parisiis in lucem editus est, adicere. Duval enim, vir doctissimus, p. 82 sqq. operis sui, Abdišo' [sive Ebedjesu] catalogo notissimo usus enumerat auctores Syriacos commentariorum in sacram scripturam et opera eorum et inde a p. 85 commentarios auctorum Graecorum in linguam Syriacam versos. Sic invenio apud Duval laudatos p. 83 Ḥannana Adiabenum (supra p. 29 n. 12), Mar Aba I patriarcham (supra p. 28 n. 4), Eliam metropolitam Merwensem (supra p. 29. n. 8), deinde p. 84 Aba Nathaniel. quem p. 7 ad finem n. 1) commemoravi, Jésu bar Noun i. e. Jšo'barnon (supra p. 12 et p. 28 n 10) Denḥa, quem circa annum 8ↄ0 vixisse putat (supra p. 10 n. 1), Barḥadběšabba (supra p. 28 n 14), Jésudad, qui est Jšo'dād (supra p. 27 n. 6), Job de Katar, qui est noster Aḥob Ḳaṭarensis (supra p. 5 n. 1) „Les Juges" apud Duval debet corrigi, sicut a me factum est), Michael l'interpréte, qui est Michael explorator (supra p 28 n. 2 Duval laudat praeter Hoffmann: Assemani B. O. III pars I 147: comp. The Book of the Bee ed. Budge 1886 chap. LVII.), Henanjèsu bar Serosehwai i. e. Ḥěnānišo' bar Šarošwai (supra p. 28. n. 9.) Abraham, cuius in p. 28 n 6 mentio facta est, videtur esse filius ille sororis Mar Nersetis, qui composuit commentarios in complures libros veteris testamenti, Duval p. 82. Praeterea cemmemorat Duval p. 222 Gabriel Ḳaṭarensem (supra p. 29 n. 4) et p. 235 Daniel filium Tubhaniṭae (supra p. 29 n. 10) quem Chabot suspicatur eundem esse, qui Daniel bar Maryam, qui vixit circa annum 650. Neque praetereundum est Joannis Chrysostomi (supra p. 27) commentarii in Novum Testamentum versionem Syriacam existere in Museo Britannico. (Duval p. 86 [5]) Wright, Catalog p. 465—368). Quare etiam homiliarum in psalmos versio Syriaca fortasse existebat. Nota etiam s. Athanasii Alexandrini commentarii in psalmos versionem Syriacam asservari in Museo Britannico (Duval p. 86 n. 6 habet: Catal. Wright p. 405 ms. daté de 599; le syriaque est souvent beaucoup plus court que le grec; un épitomé dans une chaîne ibid p 906 col. 1). Quae cum ita sint supra p. 29 n. 13 s. Athanasius Alexandrinus laudatus esse videtur. Adde Theodoreti Cyrensis, qui supra p. 29 [9]) videtur esse laudatus, commentarium in prophetas minores citari in catena in Museo Britannico reservata. (Duval p. 87 [3]) Catal. Wright, p. 917 col. 2.) Postremo Wright, Syr. Lit. p. 114 vult et Abraham et Johannan Beṭrabbanenses (supra p. 28 n. 13) posteriores esse duobus illis discipulis Mar Nersetis eiusdem nominis.

Corrigenda!

P. 3 l. 4 lege; Al-Ḳôš!
p. 4 l. 4 „ : quae!
l. 5 „ : pars!
p. 5 l. 1 „ : Ǧelo!
l. 4 „ : ḳuššaja!
l. 5 „ : ṭābu et ṭāb hu!
l. 12 „ : Kaṭarensi!
l 27 „ : „p. 6 sub 2“ pro „notam sequentem“!
l. 29 „ : „p. 27—29“ pro „p. 44—45 notae 232—160“!
l. 30 „ : „Kaṭarensis (Kaṭrajja)!
p. 6 l. 1 „ : „operis“ et „sub“ pro „peris“ et „subo“!
l, 7 ab infra lege: Katarensium!
p. 15 l. 24 „ : scribendi!
p. 17 l. 14 pone „libris“ in fine lineae sequentis post „omnibus“!
p. 18 l. 4 ab infra lege: versus!
p. 23 l 9 lege: Ps. 142 (Lee 141)!
p. 24 l. 6 „ quaestio!
p. 26 l 8 post „lupos]“ lege [1])
p. 28 l 2 ab infra lege: Išo' jabhi!
p. 30 l 13 dele uncos verbo: „Admonitio“ additos!
p. 31 l 18 lege: dispergit!
l. 19 „ : iudicii!
p. 33 l. 10 „ : (nasceretur)!
l. 22 „ : [tunc]!
p 38 l. 38 „ : sociorum!
l. 12 „ : timete!
p. 42 n. [1]) „ : coelo!
p. 45 l. 18 „ : „et“ pro „est“!
p. 46 l. 13 „ : Israel]!
n. [1]) „ : nutriens!
p. 47 l. 10 „ : Dominum[1])!
p. 48 l. 3 „ : decidet!
p. 51. n. [5]) „ : mortem!
p. 54 l. 3 „ : servitium!

p. 54 Anm. 3) B H ..

Z. 5, 15 [illegible] .

l. 9 [illegible]

p. 55 l. 2 [illegible]

l. 14 S. [illegible]

p. 56 l. 9 S [illegible]

l. 10 S. [illegible]

p. 57 l. 6 S [illegible]

[illegible] .

l. 12. S [illegible]

p. 58 l. 6 [illegible] st.

[illegible]

l. 16 S [illegible]

p. 59 l. 1 [illegible]

l. 9 [illegible] (Sing.)

l. 12. S. [illegible] (sic!)

l. 15 [illegible]

l. 19 [illegible]

p. 60 l. 13 nach der Klammer links: [illegible] !

p. 61 l. 10 [illegible] !

p. 62 Anm. 3) [illegible] (sic!)

steht noch für [illegible] .

p. 63 l. 4 [illegible] .

l. 14 [illegible]

p. 64 l. 17 [illegible] .

p. 38 l. 6 [illegible]

l. 16 [illegible]

p. 39 l. 4 [illegible]

l. 10 v. u. [illegible]

l. 12 v. u. [illegible] (<o)

l. 15 [illegible]

p. 40 l. 15 [illegible]

nicht zu unterstreichen!

l. 16 [illegible]

Anm. 5) Füge hin.

zu [illegible]!

Streiche Anm. 6)!

p. 41 l. 3 v. u. [illegible] (<o)

l. 5 [illegible] [illegible]

[illegible] lies: [illegible]

[illegible]!

l. 7 [illegible]

l. 17 v. u. [illegible]

Anm. 7) [illegible]

p. 42 l. 3 [illegible] [illegible]:

lies: [illegible]!

l. 14 [illegible]

p. 43 l. 4 [illegible]

p. 44 l. 8 für [illegible]:

[illegible].

Anm. 4) Füge hinzu:

[illegible]

p. 45 l. 1 v. u. [illegible]

l. 2 v. u. [illegible]

l. 10 v. u. [illegible] und

lies: [illegible].

l. 16 v. u. [illegible] (sic!)

Anm. 5) [illegible]

p. 46 l. 3 [illegible]

nicht zu unterstreichen!

p. 47 Anm. 3) [illegible].

p. 48 l. 20 lies: [illegible]!

p. 50 l. 15 lies: [illegible]!

p. 53 l. 1 v. u. [illegible].

l. 11 für [illegible] lies:

[illegible]!

p. 54 l. 1 [illegible]

l. 2 [illegible] nicht

zu unterstreichen!

p. 32 l. 19 [illegible]
l. 26 für [illegible] lies:
[illegible]!
p. 33 l. 4 [illegible] nicht
zu unterstreichen!
l. 6 [illegible]
l. 13 S [illegible]
l. 17 [illegible]
l. 19 [illegible]
p. 34 l. 3 [illegible] = [illegible]
l. 4 ([illegible]) [illegible]
l. 6 [illegible]
l. 19 Anm. 4 streiche [illegible]
l. 24 Nach [illegible] ergänze
zu: [illegible].
l. 13 am Rande:
p. 76 l. 18.
p. 35 l. 3 S [illegible]
l. 8 S [illegible]
l. 9 für [illegible] lies:
[illegible]!

p. 35 l. 10 S. [illegible]
l. 11 S [illegible]
l. 16 nach [illegible]:
S > [illegible]
l. 17 S [illegible] u. [illegible]
[illegible]
Anm. 6) streiche [illegible]!
p. 36 l. 4 S für [illegible]:
[illegible]. l. 9 lies 8)!
l. 11 S [illegible].
l. 12 [illegible].
l. 14 S [illegible].
G [illegible] (?).
l. 15 S [illegible]
p. 37 l. 5 lies: [illegible]!
l. 4 nach [illegible]:
[illegible].
Anm. 5) lies: BH
153,74 u. streiche
[illegible]!
p. 38 l. 4 [illegible].

Corrigenda!

P. 3 l. 4 lege; Al-Ḳôš!
p. 4 l. 4 „ : quae!
l. 5 „ : pars!
p. 5 l. 1 „ : Ǧelo!
l. 4 „ : ḳuššaja!
l. 5 „ : ṭābu et ṭāb hu!
l. 12 „ : Kaṭarensi!
l 27 „ : „p. 6 sub 2“ pro „notam sequentem“!
l. 29 „ : „p. 27—29“ pro „p. 44—45 notae 232—160“!
l. 30 „ : „Kaṭarensis (Kaṭrajja)!
p. 6 l. 1 „ : „operis“ et „sub“ pro „peris“ et „subo“!
l, 7 ab infra lege: Katarensium!
p. 15 l. 24 „ : scribendi!
p. 17 l. 14 pone „libris“ in fine lineae sequentis post „omnibus“
p. 18 l. 4 ab infra lege: versus!
p. 23 l 9 lege: Ps. 142 (Lee 141)!
p. 24 l. 6 „ quaestio!
p. 26 l 8 post „lupos]“ lege [1])
p. 28 l 2 ab infra lege: Išo' jabhi!
p. 30 l 13 dele uncos verbo: „Admonitio“ additos!
p. 31 l 18 lege: dispergit!
l. 19 „ : iudicii!
p. 33 l. 10 „ : (nasceretur)!
l. 22 „ : [tunc]!
p 38 l. 38 „ : sociorum!
l. 12 „ : timete!
p. 42 n. [1]) „ : coelo!
p. 45 l. 18 „ : „et“ pro „est“!
p. 46 l. 13 „ : Israel]!
n. [1]) „ : nutriens!
p. 47 l. 10 „ : Dominum[1])!
p. 48 l. 3 „ : decidet!
p. 51. n. [5]) „ : mortem!
p. 54 l. 3 „ : servitium!

p. 54 Anm. 3) B H . .
Z. 5,15 [illegible] .
l. 9 [illegible]
p. 55 l. 2 [illegible]
l. 14 [illegible]
p. 56 l. 9 l. [illegible]
l. 10 l. [illegible]
p. 57 l. 6 l. [illegible]
[illegible] .
l. 12 l. [illegible]
p. 58 l. 6 [illegible]
[illegible]
l. 16 l. [illegible]
p. 59 l. 1 [illegible]
l. 9 [illegible] (Sing.)
l. 12 l. [illegible] (sic!)
l. 15 [illegible]
l. 19 [illegible]
p. 60 l. 13 nach der Klammer nur links: [illegible]!
p. 61 l. 10 [illegible]!

p. 62 Anm. 3) l. [illegible] (so!) steht noch für [illegible].
p. 63 l. 4 [illegible] .
l. 14 [illegible]
p. 64 l. 17 [illegible] .

p. 38 l. 6 [illegible]:

l. 16 [illegible]

p. 39 l. 4 [illegible]

l. 10 S [illegible]

l. 12 S [illegible] (<o)

l. 15 [illegible]

p. 40 l. 15 [illegible]

nicht zu unterstreichen!

l. 16 [illegible].

Anm. 5) Füge hinzu: zu S [illegible]!

Streiche Anm. 6)!

p. 41 l. 3 S [illegible] (<o)

l. 5 [illegible] lies: [illegible]!

l. 7 [illegible]

l. 17 S [illegible]

Anm. 7) [illegible]

p. 42 l. 3 [illegible]: lies: [illegible]!

l. [illegible]

p. 43 l. 4 [illegible]

p. 44 l. 8 für [illegible]: [illegible].

Anm. 4) Füge hinzu: [illegible]

p. 45 l. 1 S [illegible]

l. 2 S [illegible]

l. 10 S [illegible] und lies: [illegible].

l. 16 S [illegible] (sic!)

Anm. 5) [illegible]

p. 46 l. 3 [illegible] nicht zu unterstreichen!

p. 47 Anm. 3) [illegible].

p. 48 l. 20 lies: [illegible]!

p. 50 l. 15 lies: [illegible]!

p. 53 l. 1 S [illegible].

l. 11 für [illegible] lies: [illegible]!

p. 54 l. 1 [illegible]

l. 2 [illegible] nicht zu unterstreichen!

l. 19 [illegible]
l. 26 für [illegible] lies:
[illegible]!
p. 33 l. 4 [illegible] nicht
zu unterstreichen!
l. 6 [illegible]
l. 13 S [illegible]
l. 17 [illegible]
l. 19 [illegible]
p. 34 l. 3 [illegible] = [illegible]
l. 4 ([illegible]) [illegible]
l. 6 [illegible]
l. 19 Anm. 4) streiche [illegible]
l. 24 Nach [illegible] ergänze
zu: [illegible].
l. 13 am Rande:
p. 76 l. 18.
p. 35 l. 3 S [illegible]
l. 8 S [illegible]
l. 9 für [illegible] lies:
[illegible]!

p. 35 l. 10 S [illegible]
l. 11 S [illegible]
l. 16 nach [illegible],
S [illegible]
l. 17 S [illegible] u. [illegible]
[illegible]
Anm. 6) streiche [illegible]!
p. 36 l. 4 S für [illegible]:
[illegible]. l. 9 lies 8)!
l. 11 S [illegible].
l. 12 [illegible].
l. 14 S [illegible].
G. [illegible] (?).
l. 15 S [illegible]
p. 37 l. 5 lies: [illegible]!
l. 4 nach [illegible]:
[illegible].
Anm. 5) lies: BH
153, 74 u. streiche
[illegible]!
p. 38 l. 4 [illegible].

p. 23 l. 16 S. [illegible] sic!
p. 24 l. 9 S [illegible]
[illegible]
[illegible]
l. 12 S [illegible].
l. 18 S für [illegible] : [illegible]
l. 18 nach : [illegible] lies:
[illegible]
[illegible]
[illegible].
p. 25 l. 5 S [illegible].
p. 26 l. 2 S [illegible].
Das Folgende der
Überschrift fehlt in S.
l. 9 S [illegible].
l. 12 S [illegible].
Anm. 1) BH 107, 29.
p. 28 l. 13 [illegible]
l. 15 [illegible]
Anm. 2) [illegible]
" 8) BH 122, 56 u.
[illegible].

p. 29 l. 3 [illegible].
l. 19 [illegible].
p. 30 l. 1 S [illegible]
l. 9 S [illegible]
l. 13 S [illegible]
Anm. 1) [illegible]
" 3) BH 123, 64 n. 3.
p. 31 l. 2 nach [illegible]
füge hinzu: [illegible]
[illegible]
l. 2 ist nicht zu unterstreichen.
l. 15 [illegible]
l. 17 ([illegible]). S liest
nach [illegible] :
[illegible].
l. 18 S [illegible]
p. 32 l. 6 S [illegible]
l. 7 S [illegible]
l. 12 S [illegible]
l. 15 [illegible]

[illegible Syriac text] ܐܡܝܢ܀ [illegible Syriac text]

[illegible Syriac text]

[illegible Syriac text] Cfr. Baethgen, Zf.a.t.W. 85 p. 54.

Schluss der Handschrift: [illegible Syriac text] p. 186 l. 6.

[illegible Syriac text]

1) Hier ist wohl diese Zeile, die der folgenden Zeile am Rande [illegible] beigeschrieben, einzufügen. 2) Links

Inhalt eines in der Bibliothek des Patriarchen der Nestorianer zu Oktanes in Persien befindlichen Manuskriptes:

(440 ܦܛ̈ܐ 8½ ܒ 12½ ܓܘܝ)

ܟܬܒܐ ܕܝܘܚܢܢ ܕ ܛܘܡܘܣܐ ܕܕܡܘܬ: 1ܦܘܠܚܢܐ

ܬܠܬܐ ܕ ܡܘܡܣܐ: 2 ܦܘܠܚܢܗ ܒܗ̈ܬܠܐ ܘܡܕ-

ܡܢܬܐ: 3 ܟܬܒܐ ܕܟܠܗ ܡܢ ܡܘܡܣܐ ܒܪܚܡܬܗ:

4 ܟܬܒܐ ܕܛܘܡܣܐ: 5 ܟܬܝܒܘܬܗ ܘܟܬܝܒܘܬܗ:

6 ܘܦܪܘܫܘܬܗ ܘܬܠܬܘܬܗ: 7 ܟܬܠܐ ܕܡܕܝ-

ܢܚܐ ܐܘܠܦܢܐ ܕܡܕܝܢܚܐ: 8 ܛܘܡܘܣܐ

ܕܡܥܕܢܬܐ ܒܗܘܢ: 9 ܦܫܝܛ ܡܥܘܕܐ ܕܐ

ܐܬܘܬܗ ܒܗ̈ܬܠܐ ܘܗܘܢܘܬܗ: 10 ܟܠܗܘܢ ܘܠܗܘܢ ܡܥܘܕܐ

ܡܚܠܝܢ: 11 ܥܘܕܐ ܕܝܘܚܢܢ ܕ ܡܘܡܣܐ: 12

ܝܘܚܢܢ ܒܒܢܬܐ 1) ܗܘ ܡܬܐ: 13 ܝܘܚܢܢ ܐܕܪܐ

ܒܒܥܬܐ 2): 14 ܦܘ ܐܝܟ ܟܬܒܐ ܕܡܥܕܢܬܐ ܐܝܟ

ܘܦܘ ܡܠܟܐ ܒܠܒܘܫܐ ܐܢܫ: 15 ܟܬܒ ܝܘܚܢܢ

ܡܥܕܢܬܐ: 16 ܦܘ ܝܘܚܢܢ ܕܬܫܥܝܬܐ ܕܡܥܐ

ܘܕܥܝܪܐ: 17 ܟܬܝܒܐ ܕܘܪܕܐ ܕܐܪܕܐ ⁖

1) Lies ܒܒܢܬܐ ! 2) Lies ܒܒܥܬܐ ! Ein neusyrisches Wort = schwarz.

[illegible]

[illegible]

Cfr. Baethgen, Z. f. a. t W 85 p. 54. [illegible]

Schluß der Handschrift: [illegible] *p. 186 l. 6.*

[illegible]

1) *Hier ist wohl diese Zeile, die der folgenden Zeile am Rande etwas schwierig beigeschrieben, einzufügen.* 2) *Links*

Ps. CXLVIII 12 (Lee Ps. CXLVII) [Syriac] p. 179 l.

[Syriac]

[Syriac][1]

[Syriac]

[Syriac][2] [Syriac][3] [Syriac]

[Syriac]

[Syriac]

[Syriac]

[Syriac] l. 33

Verfassung.

Ps. XCVIII, 2 [Syriac] p. 137 l.

[Syriac]

v. 4 [Syriac] p. 138 l.

[Syriac]

Anfang des 3ten Teiles der Einleitung: [Syriac] p. 161 l.

[Syriac]

[Syriac]

[Syriac]

Schluß des Psalmencommentars in G: [Syriac] p. 181 l.

[Syriac]

---

1) G am Rande: [Syriac]

2) BH 242,57 [Syriac] Lesart [Syriac] für [Syriac].

3) BH 242,60 [Syriac], sonst wie G.

(ܕܢܚܬܬܐ) ܕܐܬܘܬܐ ܕ ܡܫܘܠܡܘܗܝ :·

V.22 (Lee 21): ܡܢ ܟܠܗ ܢܚܠܬܗܘܢ ܘܡܘܬܢܗܘܢ[1] :· p.107 l.7.

V.27 (Lee 26): (ܒܚܠܡ ܫܢܝܘܬܗܘܢ) ܒܚܠܡ ܕܐܬܚܙܝ ܕܠܡ ܕܡܠܟܐ p.107 l.12.

ܕܐܬܐ ܗܘ ܡܠܟܐ ܫܢܝܘܬܐ ܕܟܘܢ[2] :·

Ps. LXXXVI, 5 ܡܢ ܢܩܝܦܐ[3] ܕܝܠܗ ܬܬܐ (ܕܚܒܐ) ܘܠܥܠܡ ܘ p.127 l.24] 6.

ܕܒܘܟܪܐ ܒܬܘܪܐ ܫܡܥܬ[4] ܬܬܠܕ ܒܗ܆ ܘܗܘ ܘܬܬܐ ܒܥܒܕܘܗܝ ܒܟܠ

ܬܬܟܠܐ ܕܘܒ[5] ܘܒܝܬ ܒܝܬܐ ܕܠܐ ܐܦܢܐ ܕܠܐ ܕܬܬܝܢ ܡܢܗܘܢ

(ܒܒܘܟܪܐ ܕܟܠܗܘܢ ܬܬܠܕ ܒܗ ܒܒܘܟܪܐ ܘܗܘ ܬܬ-

ܡܢܗ ܒܐܪܥܐ :· [6]ܡܢ ܒܢܝܐ ܕܟܠܗܘܢ ܕܡܫܡܫܝܢ ܕ ܒܢܝܐ

(ܠܒܢܝܗ) ܡܢ ܒܢܝܐ ܕܟܠܗܘܢ ܕܝܠܗ ܒܢܝܗ ܕܒܝܬܗ: ܘܢܗܘܐ

ܠܗܘܢ ܟܠ ܢܗܪܐ ܡܢܗܘܢ ܐܬܝܢ[7] :· ܡܠܟܘܬܐ ܫܡܥܬ[8] ܬܬܠܕ

ܐܡܝܢ :·[9] ܕܘܟܪܢܐ ܕܡܫܡܫܝܢ ܒܗܘܢ܆ ܐܘܪܫܠܡ (ܕܝܠܗ)

ܡܫܝܚܐ ܘܢܒܝܐ ܘܡܫܡܫܢܐ ܕܡܫܡܫܝܢ ܒܗܘܢ ܐܘ

ܕܒܬܪ ܫܡܗ ܕܝܘܡܬܐ ܕܢܗܘܐ ܡܠܟܘܬܗ (ܡܫܝܚܐ)

ܟܠ ܐܬܘܬܐ (ܟܠ ܫܢܝܐ ܘܗܕܝܐ ܘܐܬܘܬܐ :·)

---

1) ܘܡܘܬܢܗܘܢ 2) BH 180,59 ܕܟܘܢ ܗܘܝ ܫܢܝܘܬܐ ܡܠܟܐ ܗ̄

3) BH 196,62 ܢܩܝܦܐ ܡܢ ܗ̄ 4) BH l.c. ܫܡܥܬ ܗ̄ 5) BH 196,63

ܕܐܘܪܫܠܡ ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܗ̄ ... 6) BH 196,64 ... ܗ̄ ܒܢܝܐ...

ܡܠܟܘܬܗ ܕܝܠܗ ܗ̄ 8) BH 196,65 ܗ̄ ... 7) ܐܬܝܢ ܡܢܗܘܢ ...

ܕܘܟܪܢܐ ܕܡܫܡܫܝܢ 9) ܐܘ ܢܗܘܐ ܡܢܗܘܢ ... (so.) ܫܡܥܬ

ܙܘ̈ܢܐ ܕܗܘܠܗܘܢ ܕܡܢ ܒܬܪ ܦܘܫܩܗ ܘ[1] ܕܒ ܐܝܬ ܡܢܗ ܥܠܝܗܘܢ
ܡܫ̈ܡܗܐ ܕܒܚܝܪ̈ܘܬܗܘܢ ܡܢ ܕܒܝܬ ܝܘܢܝܐ ܘܣܘܪܝܐ ܐܝܟܢܐ
ܠܚܠܗܘܢ ܡܫ̈ܡܗܐ[2] ܡܢ ܕܒܝܬ ܝܘܢܝܐ ܘܣܘܪ̈ܝܝܐ :·)

22 ܐܝܟ ܗܢܐ ܕܐܠܗܘܬܗ: Gp 159 l. 33 ܐܝܟ ܗܢܐ. ܕܐܠܗܘܬܗ ܡܫܝܚܐ: ܘ.

5 ܘܐܡܪ ܒܥܠ ܕܐܠܗܘܬܗ ܒܢ̈ܝܐ:
ܗ̄ ܘܡܗܝܡ̈ܢܐ ܡܫܒܚܐ ܕܪ̈ܘܚܢܝܐ
ܘܡܠܟܐ ܘܡܕܒܪܢܐ ܕܥܠܡܐ
ܘܚܒܝܒܐ ܕܡܠܐܟ̈ܐ : ܗܘ
ܗܘܐ ܠܒܪܗ ܕܒܪܢܫܐ ܕܗܘܚܠ:
10 ܡܢ ܟܠ ܕܒܪܘܗܝ ܐܬܚܙܝ ܘܐܝܬ
ܐܠܗܐ ܥܡܗ ܒܪ ܐܢܫܐ ܐܝܬ :·

ܡܢ ܗܕܐ ܘܠܗܠ ܟܠ ܡܕܡ ܘܟܠ
ܘܗܘ ܡܗܝܡܢܐ ܡܫܠܡܢܐ ܠܐܢܫܘܬܗ:
ܘܡܫܘܚܬܗ ܟܠܗ ܕܐܠܗܘܬܗ
ܒܢ̈ܝܐ: ܗܘ ܕܒܗ ܡܗܝܡ̈ܢܐ ܡܫܒܚܝܢ
ܕܐܒܘ̈ܢܐ ܘܡܠܟܐ ܘܢܝܚܐ
ܕܥܠܡܐ ܘܚܒܝܒܐ ܘܡܠܐܟ̈ܐ
ܗ̄ ܘܗܘ ܠܒܪܗ ܕܒܪܢܫܐ ܕܗܘܚܠ
ܕܟܠܗ ܥܠܡܐ ܘܐܬܚܙܝ ܥܠܗ
ܒܪܢܫܐ ܥܡܗ ܐܝܬ ܐܠܗܐ :·

22 ܐܝܟ ܗܢܐ ܗ̄ ܕܐܠܗܘܬܗ ܘܐܡܪ ܒܥܠ: ܕܐܠܗܘܬܗ 22 BH 223, 62-68
15 ܒܢ̈ܝܐ ܗ̄ ܡܫܒܚܐ ܘܡܠܟܐ ܕܥܠܡܐ ܘܚܒܝܒܐ ܕܡܠܐܟ̈ܐ ܕܒܪܢܫܐ
ܕܐܬܚܙܝ ܥܠ ܟܠܗ ܕܥܠܡܐ ܠܡܫܡܠܝܘ: ܒܗ ܕܐܝܬ ܘ
ܐܝܬ ܐܝܟ ܘܐܡܪ ܒܥܠ: ܐܠܗܐ ܒܪܢܫܐ ܒܥܒܕܐ: 22 ܗ̄ ܗܘ
ܠܡܫܡܗ ܕܒܪܢܫܐ ܗܘ ܠܒܪܗ ܕܒܪܢܫܐ ܗ̄ ܐܝܟ ܕܐܠܗܘܬܗ:
ܐܝܬ ܗܘ ܡܫܠܡܢܐ ܠܐܢܫܐ: ܗܘ ܕܡܢ ܐܝܟ ܕܗ ܟܠ ܡܫܝܚܐ
20 ܦܪܘܩܢ ܟܠ ܒܢܝܢ ܪܘܚܐ ܕ :·

---

1) Baethgen l. c. p 82 2) BH 222, 45 ܡܘܫܐ ܕܡܘܫ̈ܐ
dann nein G bis pronit.

ܘܢܚܐ ܘܠܗ ܫܘܒܚܐ ܠܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ ܀ ܟܠ ܘܒܟܠܗ ܚܝܝܢ ܗܘܝܢ
ܠܡܫܒܚܘ ܠܟܠ ܡܢܗܘܢ ܕܫܘܟܢܐ ܡܢܗ ܘܕܝܢܐ ܗܢܐ ܀
ܕܥܠ ܦܘܪܫܢܗܘܢ ܀ Cfr. Baethgen, Z.f.a.t.W 85 p. 54.

[illegible] der Handschrift: ܡܟܝܠ ܒܝܘܡ ܕܡܪܢ ܠܡܟܬܒ (p. 186 l. 6)

ܟܠ ܟܠ ܗܠܝܢ ܕܝܗܒ ܠܢ ܐܠܗܐ ܕܫܘܬܦܘܬܐ ܕܫܠܡܘܬܐ ܕܩܕܡ ܠܡܫܝܚܐ
ܕܫܘܟܢܐ ܡܢܗ ܘܐܡܝܢ ܘܠܗ ܫܘܒܚܐ ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ (ܐܡܝܢ) ܐܬܟܬܒ
ܗܢܐ ܟܬܒܐ [1] ܘܐܫܬܠܡ ܒܝܘܡ ܕܝܘܡܐ ܕܩܕܡ
ܒܫܢܬ ܬܪܬܝܢ ܘܬܠܬܝܢ [2] ܘܫܒܥܡܐܐ ܕܝܘܢܝܐ ܕܡܫܝܚܐ
ܕܚܣܐ ܐܦܝܢ ܠܟܠ ܕܩܪܐ ܘܡܫܬܟܚ ܘܡܫܒܚ ܠܡܫܝܚܐ
ܕܟܬܒ ܘܟܬܒܝܢ ܒܝܘܡ ܕܡܪܢ ܠܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ (ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ)
ܒܝܘܡ ܕܬܡܢܝܐ ܘܥܣܪܝܢ ܕܬܫܪܝ ܘܥܠ ܚܘܒܐ ܘܐܡܝܢ
ܐܝܟ ܕܝܠܗ ܘܬܫܒܘܚܬܐ ܕܡܪܢ ܕܐܝܬܘܗܝ ܒܝܬ ܐܒܐ
ܡܫܝܚܐ ܘܒܪܘܚ ܩܘܕܫܐ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ
ܐܡܝܢ ܘܠܗ ܫܘܒܚܐ ܕܡܪܢ ܕܐܝܬܘܗܝ ܠܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ ܕܡ-
ܕܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܐܬܓܠܝ ܒܐܚܪܝܬ ܙܒܢܐ ܠܦܘܪܩܢܐ
ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܬܟܬܒ ܕܒܝܕ ܢܒܝܐ ܘܫܠܝܚܐ ܡܚܘܝܢܐ:
ܫܠܡܐ ܠܟܠܟܘܢ ܕܒܫܡܝܐ: ܘܒܐܪܥܐ ܘܒܟܠ ܘܐܡܝܢ
ܡܫܡܫܢܐ ܐܢܐ ܒܝܬ ܐܒܐ ܕܝܗܒܐ ܠܝ ܫܠܡܐ ܗܢܐ
ܕܡܢ ܟܠ ܫܢܝܐ ܘܫܢܝܐ ܕܡܢ ܡܢܗ ܐܢܐ ܡܢ ܕܟܠ ܐܝܟ
ܕܡܢܗ ܐܢܐ ܘܗܘܐ ܡܢܗ ܠܥܠܡ: ܘܥܠܡܝܢ ܕܝܢ ܐܬܘܗܝ ܡܢ
ܐܝܟ ܕܝܠܗ: ܕܟܠܗܝܢ ܘܡܫܒܚ ܐ ܫܘܒܚܐ ܠܗ ܘܠܐܒܘܗܝ
ܟܠ ܕܝܢ ܕܚܝܠ: ܐܡܝܢ ܀

1) Hier ist wohl diese [illegible], die der folgenden Zeile am Rande [illegible] beigeschrieben, einzufügen. 2) Lies

Ps. CXX 4 (Lee CXIX 4) [illegible] p. 166 l. 1.

[illegible] [1]

Ps. CXXXII 13 (Lee CXXXI 13) [illegible] p. 170 l. 24

[2] [illegible]

v. 15: [illegible] [3] [illegible] l. 26.] 5.

[illegible] [4]

v. 17: [6] [illegible] [5] [illegible] l. 32

[illegible] [7] [illegible]

[9] [illegible] [8] [illegible]

[illegible] 10.

[illegible] [18] [illegible]

[illegible]

[illegible] [10] [illegible]

[illegible]

1) [illegible] 2) [illegible] 15.

3) [illegible] 4) BH 233, 86 [illegible]

[illegible]

[illegible] Schrift nach [illegible]

5) BH 233, 87 [illegible] 6) [illegible] 7) [illegible] (sic!)

[illegible] 8) BH 233, 88 [illegible] 20.

9) Es ist wohl zu lesen. Baethgen Untersuchungen über die Ps. nach der Peschita, Kiel 1878 p. 22.

[illegible] 10) BH 233, 9 [illegible]

ܐܦܢܝ ܐܢܫ ܠܐܠܗܘܗܝ ܡܢ ܟܠ ܪ̈ܦܣܘܗܝ[1] ܟܕ ܐܠܗܐ ܪܚܡܐ ܠܒܢܘܗܝ
ܡܩܒܠ ܕܡܫܬܘ̈ܕܝܢ ܡܢ ܕܢܗܘܐ ܠܗܘܢ ܘܫܒܘܩ ܐܢܘܢ
ܠܚܛܗ̈ܝܗܘܢ ܡܩܒܠ[2] ܡܢ ܕܢܗܘܐ ܠܗ ܘܫܘܒܩܢܐ :.

ܘ.̇ :ܡܫܝܚܐ ܘܐܠܗܘܗܝ ܕܐܝܟ ܐܝܟ " Gp 159 l. 33: ܕܐܠܗܘܗܝ ܐܝܟ ܐܝܟ 22

ܘܪ̈ܒ ܟܟܠ ܕܐܠܗܘܗܝ ܟܢ̈ܫܐ:
ܗ̄ ܘܡܟܬ̈ܒܐ ܡܢ̈ܒܝܐ ܕܪ̈ܘܚܢܝܐ
ܘܫܠܝܚ̈ܐ ܘܢܒ̈ܝܐ ܕܟܠܗ
ܘܟ̈ܬܒܐ ܕܟܢ̈ܫܬܐ: ܗܘ
ܗܘ ܠܗܘܢ ܕܢܚܐ ܕܗܘܠܐ
ܟܕ ܐܝܬܘܗܝ ܠܐ ܚܙܝܐ ܘܐܦ
ܠܐ ܟܠ ܡܕܡ ܚܙܝܐ ܠܐܢܫ :.

ܡܢ ܗܘܢܐ ܘܫܠܡ ܟܠ ܡܕܡ ܘܟܠ
ܡܬܩܝܡܐ ܡܛܠܬ ܠܡܬܚܙܝܘ:
ܘܡܩܝܡܗ ܟܠܗ ܕܐܠܗܘܗܝ
ܟܢ̈ܫܐ: ܗܘ ܕܢܚܐ ܕܡܬܚܙܝܐ
ܕܪ̈ܘܚܢܐ ܘܫܠ̈ܝܚܐ ܢܒ̈ܝܐ
ܕܟܠܗ ܘܟ̈ܬܒܐ ܘܡܟܬ̈ܒܢܐ
ܗ̄ ܗܘ ܠܗܘܢ ܕܢܚܐ ܕܗܘܠܐ
ܕܟܠܗ ܟܠܗܘܢ ܘܐܝܬ ܗ̄ ܟܠܗ
ܚܙܝܐ ܟܕ ܚܙܝܐ ܠܐܢܫ :.

22 ܐܝܟ ܐܝܟ ܗ̄ ܕܐܠܗܘܗܝ ܘܪܒ ܟܟܠ: 22 ܕܐܠܗܘܗܝ BH 223, 62–68
ܟܢ̈ܫܐ ܗ̄ ܘܡܟܬ̈ܒܐ ܘܫܠܝܚܐ ܕܟܠܗ ܘܟ̈ܬܒܐ ܕܟܢ̈ܫܬܐ ܕܦܪ̈ܘܫܐ
ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܢ ܟܟܠ ܕܢܟܝܢ ܠܐ ܡܬܚܙܐ: ܟܢ̈ܫܐ ܕܐܝܬ ܘ
ܐܠܐ ܐܢܫ ܘܪܒܟܟܠ: ܐܠܗܐ ܟܘܢܫܐ ܐܢܫ: 22 ܗ̄ ܕܗܘܠܐ
ܡܢ ܟܢ̈ܫܐ ܗܘ ܠܐܢܫ ܕܚܙܝܐ ܗ̄ ܐܝܟ ܐܠܗܘܗܝ:
ܐܢܐ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܠܟܢܫܐ: ܗܘ ܠܗ ܟܠ ܡܕܡ ܐܝܟ ܟܠ ܡܢܫܐ
ܦܪܘܩ ܡܢ ܟܠ ܢܗܘܐ ܪܘܚܐ ܠܗ :.

---

1) Baethgen l.c. p 82 2) BH 222, 45 ܡܩܒܠ ܕܡܫܬܘ̈ܕܝܢ
denn sein G. [illegible]

Ps. CXX 4 (Lee CXIX 4) [illegible] p. 166 l. [illegible]
[illegible] 1)

Ps C.XXXII 13 (Lee CXXXI 13) [illegible] p 170 l. 2[illegible]
[illegible] 2)

V.15: [illegible] 3) [illegible] 4) [illegible] l.26.]
[illegible]

V.17: 6) [illegible] 5) [illegible] l.32
[illegible] 7) [illegible]
9) [illegible] 8) [illegible]
[illegible]
[illegible] 18 [illegible]
[illegible]
[illegible] 10) [illegible]
[illegible]

1) [illegible] 2) [illegible]
3) [illegible] 4) BH 233,86 [illegible]
[illegible]
[illegible] Schrift [illegible]
5) BH 233,87 [illegible] 6) [illegible] 7) g (sic!)
8) BH 233,88 [illegible] = Damm mein Gewissen [illegible]
9) Es ist noch zu vergl. Baethgen Untersuchungen über die Ps. nach der Peschita, Kiel 1878 p. 22.
[illegible] 10) BH 233,9 [illegible]

ܐܦܢ ܐܝܬܘܗܝ ܕܝܢ ܒܟܠ ܕܡܫܝܚܘܗܝ ܗܘ[1] ܕܒܝܬ ܐܠܗܐ ܒܠܚܘܕܘܗܝ

ܡܫܝܚܐ ܕܒܣܒܪ̈ܬܗ ܗܘ ܕܒܝܬ ܕܘܝܕ ܘܣܒܘ ܐܢܘܢ

ܠܟܠܗܘܢ ܡܫܝܚܐ[2] ܗܘ ܕܒܝܬ ܕܘܝܕ ܘܫܠܡ܀)

ܥܠ ܐܝܠܬܐ ܕܐܬܠܘܗܝ: Gp 159 l. 33: ܥܠ ܐܝܠܬܐ ܕܐܬܠܘܗܝ ܘܦܨܝܗ: [illegible] 22

ܦܘܪܩܢܐ ܕܐܬܥܠܗܘܢ ܒܢ̈ܝܐ: ܘܡܦܩܢܘܬܐ ܡܢ ܫܒܝܬܐ ܕܒܒܠ ܘܫܘܠܡܐ ܘܒܢܝܢܐ ܕܗܝܟܠܐ ܘܬܘܩܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ: ܗ̄ܘ ܗܘ ܠܦܪܘܩܐ ܕܒܢܝ̈ܐ ܕܗܘܝܐ [illegible] ܥܠ ܒܝܬܐ ܕܐܬܠܘܗܝ ܘܐܬܐ ܐܦܢ ܥܕ ܫܠܡ ܐܢܬܬ܀

[illegible]: ܘܡܦܩܢܘܬܐ ܕܡܢ ܫܒܝܬܐ ܠܥܘܠܡܐ ܘܬܘܩܢܐ ܕܐܬܠܘܗܝ ܒܢ̈ܝܐ: ܗܘ ܕܡܢ ܦܘܪܩܢܐ ܡܫܒܚܐ ܕܒܢ̈ܝܐ ܘܫܘܠܡܐ ܘܒܢܝܢܐ ܕܗܝܟܠܐ ܘܬܘܩܢܐ ܘܡܕܝܢܬܐ [illegible] ܠܡܪܝܐ ܕܒܗܘ ܕܗܘܝܐ ܕܟܠܗ ܥܠܡܐ ܘܐܬܐ ܥܕ ܟܠܗ ܥܠܡܐ ܥܕ ܫܠܡ ܐܢܬ܀

ܥܠ ܐܝܠܬܐ ܗ̄ ܕܐܬܠܘܗܝ ܘܦܨܝܗ: ܕܐܬܠܘܗܝ 22 BH 223, 62-68

ܒܢ̈ܝܐ ܗ̄ ܡܦܩܢܘܬܐ ܘܫܘܠܡܐ ܕܗܝܟܠܐ ܘܬܘܩܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܦܘܪܩܢܐ

ܕܐܬܝܗܒ ܠܗ ܡܢ ܒܬܪ ܕܫܠܡܘ ܫܒܥܝܢ ܫܢܝܢ: ܒܗܘ ܕܐܬܦܪܩ ܘ

ܐܝܠܬܐ ܗܝ ܘܦܨܝܗ: ܐܬܠܘܗܝ ܥܕܡܐ ܕܐܬܐ [illegible] 22: ܗ̄ ܗܘܐ

[illegible] ܗܘ ܕܐܬܐ ܕܒܝܬ ܗ̄ ܐܝܟ ܕܐܬܠܘܗܝ:

ܐܬܠܗ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܠܥܘܠܡܐ: ܗܘ ܕܡܢ [illegible] ܐܦ ܥܠ ܡܫܝܚܐ

ܦܪܘܩܢ ܕܟܠ ܢܦܫܢ ܕܐܬܐ܀

---

1) Baethgen l. c. p. 82 2) BH 222, 45 [illegible] dann nur G bis pervenit.

ܡܕܒܪܐ)܀

Ps XCII,10 ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ (ܥܠ ܥܡܗ) ܘܬܘܒ܀ p.136 l.26

v.11 ܢܣܓܘܢ ܥܡܡܐ. (ܥܡ ܡܠܟ̈ܐ) ܘܠܕܘܝܕ ܐܬܐ ܥܠ ܐܪ- l.28.

ܕܢܗ ܘܡܫܬܠܛ ܕܡܡܠ (ܘܡܬܚܒܠ ܘܕܢܚܐ ܠܥܡܡܐ) ܘܡܫܝܚ

5. ܕܝܠܗ (ܘܗܘ ܡܬܢܣܓܘܢ ܥܡܡܐ ܒܝܠܕܗ ܕܡܪܝܐ ܕܒܗ ܐܬ ܐܣܝܪܬܐ ܡܫܝܚܘܬܗ

ܘܠܕܘܝܕ ܐܬܐ. ܕܒܗ ܐܬ ܐܠܗܘܬܗ܀)

Ps.CVIII,7 ܦܪܘܩܝܢ ܒܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܦܪܩܢܐ ܡܢ ܡܘܬܐ [7] p.152 l.2.

(Lee v.7) ܘܥܢܝܢ. ܒܥܠܡܐ ܕܢܐܠܝܢ ܠܝ [8] ܐܠܗܐ (ܕܐܬܐ ܠܟܠ ܥܡܡܐ)

ܥܠܠ ܒܡܫܝܚܗ. ܗܘܘ ܒܡܫܝܚܐ ܒܥܘܢܗ ܚܝܐ ܘܡܠܟ ܠܗ

10. ܦܪܘܩܢܐ ܘܠܐ ܡܬܒܥܐ [4] (ܠܗܘܢ) (ܗܘܘ ܒܪܘܚܐ ܕܒܗ ܡܢܗ

ܢܦܫܗ ܥܠ ܐܦ̈ܐ ܡܪܢܝܬܗ ܒܗ ܐܬܐ: ܐܢܫ ܐܢܐ ܠܒܪܝܬܐ

ܐܦܢ ܕܐܝܬܘܗܝ ܘܐܠܗܐ ܠܥܡܡܐ ܕܦܘܪܩܢܐ ܗܘ ܕܒܪܝܬܐ

ܘܕܡܘܬܐ ܘܕܝܠܗ ܒܥܒܕܘܗܝ) ܐܢܫ ܐܢܐ ܐܠܗܐ ܠܥܠܡܐ ܟܠ

ܡܫܒܚܝܢ [7]܀

Ps.CXVI [9] ܕܟܠ ܕܡܠܟܐ ܕܐܠܗܐ ܘܠܐ [8] ܘܡܬܩܕܫܝܢ ܠܐܠܗܐ) p.159 l.6] 15.

1) BH 205,17 ܕܒܥܠ ܐܝܬܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ ܘܠܕܘܝܕ [2] S. ܒܥܠܡܐ

3) S ܒܚܘܝܐ ܡܫܝܚܐ ܒܡܠܟܐ 4) BH 216,59 ܐܬܐ ܒܥܠܡܐ ܗܘ

ܕܢܗܘܐ 5) Lin... : ܝܗܒ ܠܝ 6) S ܠܥܠܡܐ 7) BH 216,60.... ܐܢܐ ܗܘ

...in G. 8) G. von Brunk: ܡܢ ܐܠܗܐ: ܡܫܝܚܐ ܘܡܪܢ

9) BH 222,45 ܠܐ ... S.

[illegible]

[illegible]

[illegible] (Lee v.6) [illegible]

[illegible] [1]

[illegible] p. 106 l. 12 v.8. (Lee v.7) [illegible]

[illegible] [2] [illegible] [3] [illegible]

[illegible]

[illegible] [4] [illegible]

[illegible] [5] Lee v.8

10. [illegible] [6] [illegible]

[illegible] [10] [illegible] Lee v.9.

[illegible] [7]

[illegible] [8]

p. 106 l. 23 v.14 (Lee 13) [illegible]

15. [illegible]

(Lee 14) [9] [illegible] [15] [illegible]

---

1) BH 179,43. [illegible]

[illegible]

2) Gymn Bunde(?): [illegible] BH 179,48

20. [illegible] 3) [illegible] 4) [illegible] 5) BH 179,49

[illegible] 6) [illegible] 7) [illegible] Gelin(?)! 8) BH 179,50

[illegible] 9) BH 179,53 [illegible]

[illegible]

V. 22 (Lee 21): [illegible] [1] p. 107 l. 7.

V. 27 (Lee 26): [illegible] p. 107 l. 12.

[illegible] [2]

Ps. LXXXVI, 5 [illegible] [3] [illegible] p. 127 l. 24] 6.

[illegible] [4] [illegible]

[illegible] [5] [illegible]

[illegible]

[illegible] [6] [illegible]

[illegible]

[illegible] [7] [illegible] [8] [illegible]

[illegible] [9] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

---

1) [illegible] 2) BH 180, 59 [illegible]
3) BH 196, 62 [illegible] 4) BH l.c. [illegible] 5) BH 196, 63
[illegible] 6) BH 196, 64 [illegible]
[illegible] 7) [illegible] 8) BH 196, 65 [illegible]
[illegible] 9) [illegible] (so. [illegible]) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (Lee v.6)

[illegible] [1]

v.8. (Lee v.7) [illegible] p.106 l.

[illegible] [2] [illegible] [3] [illegible]

[illegible]

[illegible] [4] [illegible]

[illegible] [5] [illegible] Lee v.8

10. [illegible] [6] [illegible]

[illegible] [10] [illegible] Lee v.9

[illegible] [7]

[illegible] [8]

20.14 (Lee 13) [illegible] p.106 l.

15. [illegible]

(Lee 14) [9] [illegible] 15 [illegible]

---

1) BH 179,43. [illegible]

[illegible]

2) Vgl. von Bernstein: [illegible] BH 179,48 [illegible]

20. [illegible] 5) BH 179,49 [illegible] 4) [illegible] 3) [illegible]

[illegible] 8) BH 179,50 [illegible] 7) [illegible] 6) [illegible]

[illegible] 9) BH 179,53 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

v. 19 (Lee v. 18). [illegible] p. 104 l. 16.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

P. s. LXX [illegible] p. 105 l. 28.

[illegible]

[illegible]

v. 5 (Lee v. 4) [illegible] p. 106 l. 5 [illegible]

[illegible]

1) BH 177, 79 [illegible] 2) [illegible]

3) BH 177, 80 [illegible] 4) [illegible] 6) BH l.c. [illegible]

[illegible] 5) BH l.c.

[illegible] 7) BH 177, 82 [illegible] 8) G[illegible] [illegible]

[illegible] 9) Baethgen l.c. p. 79

[illegible] [1] [illegible]
[illegible] [2] [illegible]
[illegible]
[illegible] [3]

Ps. XXXVI 9 (Lee v. 8) [illegible] p. 64.
[illegible] [4] [illegible]
[illegible]
[illegible] [5] [illegible]
[illegible] [6] [illegible]
[illegible]

Ps. XLI 1: [illegible] p. 72.
[illegible]

Ps. LXVIII [illegible] [7] [illegible] p. 103.
[illegible] [8] [illegible]

1) S beffert: [illegible] 2) S [illegible] ([illegible] beffert) 3) S [illegible]
[illegible] 4) S [illegible]
[illegible]
[illegible] 5) S > [illegible] 6) S [illegible]
7) G vom Rande: [illegible]
8) Baethgen l. c. p. 80.

1) [illegible]

Pa XXV [illegible] p. 49, l. 29.

[illegible] | p. 50

[illegible]

[illegible]

[illegible] p. 50, l. 15.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

---

1) S. [illegible] 2) G. nur Rand [illegible]

[illegible] 3) BH 125,15 [illegible] (so richtig?) fehlt in

G. 4) BH 125,27ff. [illegible]

[illegible]

fehlt in G. 5) BH 125,30 [illegible]

[illegible] (fehlt l. ?) [illegible]

6) S [illegible].

[illegible]

Ps. XCIII.

[illegible] p. 137 a

[illegible]

1) BH 219,41 [illegible]

2) BH 219,43 [illegible]

3) BH 219,44 [illegible]

4) 219,45 [illegible]

5) G [illegible] BH 216,[illegible] [illegible]

6) BH [illegible] 7) BH 205,21 [illegible]

8) BH 205,23 [illegible]

[illegible]

Einzelne massorethisch erklärte Psalmwörter.

Ps. XII [illegible] p. 37 l. 4.

[illegible]

BH 115,57 [illegible] | v. 9 [illegible] l. 27

[illegible]

[illegible] | p. 38.

1) BH 205,36 .... [illegible] vgl. G. 2) BH 205,38 [illegible]
[illegible] 3) G. am Rande: [illegible]
4) BH 113,14 [illegible] 5) S [illegible] sic! 6) BH l.c.
sowie G. Baethgen Z.f.a.tW. 85 p. 77.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

---

1) BH l.c. [illegible] 2) [illegible] 3) BH 205, 32 [illegible] 4) BH [illegible]

205, 33 ... [illegible] *moin G*. 5) BH l.c [illegible] 6) [illegible]

7) [illegible]

8) BH 205, 35 [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

B. CX.

[illegible] p. 154
[illegible] l. 16.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

1) [illegible] 2) [illegible] 3) [illegible] [illegible]
[illegible] 4) Baethgen l. c. p. 75. BH 218, 20.
[illegible]
5) Die ganze folgende [illegible]

ܕܫܘܠܛܢܐ ܠܗ ܚܕܬܐ ܕܪ̈ܗ ܘܫܡܐ ܕܗܘܐ ܥܠ ܝܗܘܕܐ
ܒܡܠܟܘܬܗ ܕܐܚܐܒ ܕܐܘܪܫܠܡ ܒܫܢܬ ܫܡܫܬܗ ܕܡܠܟܐ ܕܟܠܗ-
ܫܢܝܐ ܐܫܪܐ (ܘܐܡܪ: ܘܢܫܒܚܘܢ ܗ̇: ܢܫܪܐ ܪܡܐ ܕܡܫܒܚܐ.
ܡܢ ܟܠܢܫܐ ܡܢ ܪܘܚܗ ܕܡܫܝܚܐ ܘܢܗܘܐ ܐܝܟ ܡܫܝܚܐ:
ܟܕ ܒܟܘܠ ܡܪܐ ܐܠܗܐ) ܘܡܢ ܩܕܡ ܟܘܪܣܝܐ ܢܫܒܚܐ:
ܟܕ ܫܒܚܝܢ ܗܘܘ ܒܡܠܟܐ ܘܒܫܘܪܪܐ ܘܒܬܘܩܢܐ:
ܘܫܡܝܐ ܡܫܒܚܝܢ ܕܡܠܟܘܬܗ (ܘܡܢ ܩܕܡ ܟܘܪܣܝܐ ܢܫܒܚܐ:
ܗܘ ܐܒܪܗܡ ܟܕ ܐܬܐ ܡܢ ܡܨܪܝܢ) ܘܡܛܠ ܗܢܐ. ܡܫܒܚܐ
ܕܫܒܝܐ ܕܡܠܟ ܝܠܘܕܗ ܢܛܛܪܘܢ ܠܗܘܢ ܟܡܫܒܚܘ ܘܬܘܕ-
ܬܐ ܠܡܪܝܐ ܕܐܠܗܘܬܐ: ܘܗܘ ܟܕ ܠܡܥܒܕܐ ܘܐܪܥܢܐ ܕܟܠܐ
ܗܘ ܕܐܠܗܐ:

Ps. XCIII.

ܕܐܬܥܫܢ ܘܥܒܕ: ܡܠܟ ܢܟܐ ܥܠ ܦܠܘܓ ܕܥܠܡܐ ܘܡܠܟܘܬ
ܘܡܪ̈ܘܬܐ ܕܥܡܡܐ ܘܟܠܗ ܐܡܡܐ ܠܐܘܡܢ ܠܥܠܡܐ: ܥܠ
ܚܠܝܦ ܕܥܡܝܐ) "ܥܡܐ ܐܢܫܐ ܕܒܝܬ ܐܒܐ. ܕܫܘܠܛܢܐ
(ܟܕ ܒܫܠܡܐ ܕܒܠܝܘ ܡܢܝܢܐ) ܕܒܪܝܬܐ ܗܘ ܡܠܟܘܬܗ ܡܢ
1/BH 219,41 ܗ ܡܠܬ ܐܠܗܐ ܕܡܫܒܚ ܕܢܒܝܐ ܕܡܠܟ ܐܠܗܢܐ ܘܡܠܟܘܬܗ ܗ
ܗ̇ ܟܕ 2/BH 219,43 ܥܠܝܗܘܢ ܒܡܠܟܘܬܗ ܐܚܐܒ ܕܐܘܪܫܠܡ:
ܕܫܠܡܘܬܐ 3/ BH 219,44 ܫܒܚܬܐ ܗܘܐ ܘܡܠܟܘܬ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܠܡܘܬܐ
ܘܡܠܟܘܬܗ ܗ̇ 4/219,45 ܫܢܐ . ܕܡܫܟܢܐ ܗ. S ܡܫܒܚܐ ܕܫܢܝܐ
BH 206,20: ܡܫܒܚܢܐ ܒܝ: ܦܘܬܚܐ:: 5/ G ... : ܘ ܡܠܟܘܬܗ:
BH 206,21 /7 ܕܡܫܒܚ 6/ BH l. c. ܒܝ S ܡܫܒܚܢܐ ܕܝ: ܡܠܟ ..
ܕܐܬܠܝܐ ܡܠܟܘܬܗ S. ... 8/ BH 205,23 ܡܠܟܘܬܐ.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

1) In G ist dieses Bl. doppelt. 2) BH 182,27 ... [illegible] nicht in G. 3) G [illegible] (sic!) 4) BH 182,32 [illegible] 5) [illegible]

ܡܛܠܬܗ̇ ܗ̇ܘ ܒܝܬ ܡܛܠܬܗ̇܆ [4] ܕܝܘܡܐ ܠܡܫܟܢܐ ܕܟܠܗ
(ܕܡܫܟܢܬܐ) [1] ܡܢ ܣܝܢܝ) ܕܐܬܚܙܝ [0] ܘܢܣܒܘܢ ܠܒܢܝ ܒܢܝܢܐ܆:
(ܕܒܢܝܬ ܐܪܙܐ) ܡܢ ܡܫܟܢܘܬܗ ܗ̇ܘ [2] ܘܠܡܚܙܐ ܠܡܠܟܘܬܐ܂
(ܒܢܝ ܡܠܝܐ) ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ܆ [5] ܕܒܫܠܘܗܝ ܠܢ ܗ̇ܫܐ ܢܫ-
ܟܚܘܢ ܠܢ ܡܢ ܒܬܪ ܒܠܐ ܕܗ̇ܘܠܝ ܒܗ ܡܫܡܫܢܘܬܗ ܕܡܫܟܢܐ [3]
ܘܡܕܒܪ ܕܢܒܝܐ ܢܗܘܐ ܗ̇ܘ ܕܡܗܘܐ ܠܒܪ ܕܒܝܬ [4]܆ ܗܘ ܕܐܢܫ ܠܘ-
ܬܐ ܕܝܦܐ ܘܕܡܫܬ ܠܒܬܪ܆ [6] ܚܙܘ ܢܛܘܪܘܢ
ܘܢܬܒܥܘܢ ܕܥܠܝܗܘܢ ܒܠ ܒܝܬ [5]܆ ܐܝܟ ܡܥܒܕܐ ܒܠ
ܡܢܐ ܕܒܝܬܐ (ܘܡܥܒ ܢܛܘܪܘܢ ܡܢ ܢܦܫ ܡܫܝܚܐ ܠܢܦܫ
ܕܡܥܡܘܕܝܬܐ ܕܥܠܘ ܒܒܝܬܐ ܡܠܐ ܡܢܫܐ܆ ܘܡܢ ܗ̇ܘ-
ܝܘܬܐ ܒܒܢܝܐ ܠܡܫܘܫܚ ܕܐܪܥܐ܆ ܬܪܝܢ ܡܢܬܐ ܕܡܫܒ-
ܬܗ ܘܬܘܡܬܐ ܒܒܝܬܗ) ܘܐܝܟ ܕܡܢܝܢ ܕܚܙܝ ܒܠ ܐܪܥܐ܆
ܘܫܘܚ ܒܡܫܪܝܐ܆ [7] ܢܦܘܫ ܒܗ̇ܘܠܬܗ ܕܒܝܬ܆ ܘܬܬ-
ܡܢܒ ܕܚܠܬ ܐܠܗܐ ܒܟܠ ܕܗܘܐ ܘܡܫܒܚ ܢܛܘܪܘܢ
ܒܠܝܘܗܝ܆ ܕܒܝܬ ܗ̇ܢܐ ܠܕܢܚܐ܆ ܘܠܡܠܟܘܬܐ
ܐܝܟ ܠܡܠܟܐ ܡܠܟܐ܆ ܘܡܫܝܚܐ ܕܥܠܡܐ܆ ܕܡܢ ܗܠܝܢ
ܢܚܬܬܗ ܒܥܘܡܟ ܕܢܚܬܐ ܗܘܝܬܐ (ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ) ܒܬܪ܀

7) [illegible] in G ist zu streichen. 2/8 - ܒܡܫܡܫ
ܗ ܢܚܬܘܢ ܠܢ ܒܬܪ ܡܫܡܫܢ ܕܢܫܒ 3/ BH 182,18 ܘܬܠܬܐ
ܗ̇ ܐܦ ܒܪܘܚܐ ܡܕܒܪ 4/BH 182,20 ܡܢ ܒܥܦܪܐ ܒܠ ܢܩܘ
ܕܢܒܝܐ ܢܗܘܐ ܗ̇ܘ 5/ BH 182,21 [illegible] ܕܡܗܘܝܢܐ
ܕܫܡܫܘܢ <

ܡܣܩܢܐ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ، ܒܥܠܡܐ ܗܢܐ ܘܒܥܠܡܐ

ܕܥܬܝܕ) ܟܠ ܐܦܝ ܡܐ ܕܐܬܝܢ ܕܒܪܢܫܐ ܘܦܘܪܫܢ

ܡܣܩܢܐ ܦܪܘܫܝܐ ܕܒܬܪܐ ܘܡܫܪܝܐ ܕܒܝܬ ܕܝܢ

ܬܫܒܘܚ ܠܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ ܀

Ps. LXXII.

p 109 l.1 (ܕ ܥܒܕܝܢ ܘܬܘܕܝܬܐ[1]؛ ܬܫܒܘܚܬܐ ܥܠ ܥܡܡܐ ܘܥܠ

ܗܘܢܝܬܗ ܕܒܪܐ ܕܫܠܝܛ ܘܡܠܟ ܫܠܝܛ ܕܒܝܬ

ܕܡܫܒܚܝܢ ܠܗ ܠܐܠܗܐ ܗܘ ܦܪܘܩܐ؛ ܥܠ ܡܫܝܚܐ

ܡܠܟ[2]؛) ܐܠܗܐ ܗܒ ܕܝܢܟ ܠܡܠܟܐ. (ܡܫܝܚܐ) ܐܠܗܐ

ܗܒ ܕܝܢܟ ܠܒܪ ܡܠܟܐ ܥܡܡܐ[3] ܘܙܕܝܩܘܬܟ

ܕܢܕܘܢ ܥܡܟ ܒܙܕܝܩܘܬܐ ܘܠܡܣܟܢܐ ܒܕܝܢܐ ܕܢ

ܘܢܛܠܘܢ ܛܘܪܐ ܠܥܡܡܟ ܫܠܡܐ[4]؛ ܕܝܢܐ ܠܡܣܟܢܐ ܒܥܡܐ

ܫܘܬܐ ܕܢܦܪܘܩ (ܒܢܝܐ ܕܡܣܟܢܐ) ܘܠܡܫܟܢܘܬܐ ܕܢܬ-

ܬܒܪ ܥܠܘܒܐ[5] ܕܢܚܙܘܢ ܫܡܫܐ ܘܩܕܡ ܣܗܪܐ ܕܫܪܒܬ

ܥܠܡܐ ܠܥܠܡ (ܒܥܠܡܐ ܕܗܘܝܘ)؛ ܘܢܚܘܬ. ܐܝܟ ܡܛܪܐ ܕܢ-

---

1) [illegible]: ܗܘ ܀ ܬܘܕܝܬܐ ؛ ܒܪܢܫܐ

2) BH 181,10 ܘܥܠ ܥܡܡܐ ܥܠ ܬܫܒܘܚܬܐ ܕܒܪ ܫܪܪܐ

ܗܘܢܝܬܗ ܕܒܪܐ ܫܠܝܛܘܬܗ ܘܡܠܟ ܫܠܝܛ ܕܡܫܒܚܝܢ ܘܡܫܒܚܝܢ ܠܗ

ܠܗ ܦܪܘܩܐ ܠܐܠܗܐ ܗܘ ܦܪܘܩܐ 3) BH 181,13 ܥܡܡܐ ܗܘ 4) BH 181,14

ܕܢܕܘܢ ܗܘ 5) Cod. G mit [illegible] ܬ. 6) C> ܬܫܒܘܚܬܐ

7) C> ܕܒܢܝܐ BH 181,14 ܕܡܣܟܢܐ ܡܫܟܢܘܬܐ ܗܘ.

8) BH 181,16 ܬܠܘܒܐ ܗܘ ✠ Baethgen Z f. a. t W. 85 p. 80.

[illegible]

[illegible] 2/ S [illegible] 3/ S fehlt [illegible]

4/ S < o 5/ S fehlt [illegible] 6/ S [illegible] 7/ BH 154,6.

[illegible]

[illegible] 8/ S [illegible] 9/ BH 154,7 [illegible]

[illegible] 10/ S > [illegible] 11/ BH 155,9 [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

1/ [illegible] 2/ BH 154,95 [illegible]
[illegible]
3/ B H 154,97 [illegible] 4/ BH 154,99 [illegible].
5/ BH 154,2 [illegible].
[illegible] 6/ [illegible]
[illegible].

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ܦ 1

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

7) Einschaltzeichen in G ist zu streichen. 2/8 - [illegible]

[illegible] 3) BH 182,18 [illegible]

[illegible] 4) BH 182,20 [illegible]

[illegible] 5) BH 182,21 [illegible]

[illegible]

ܡܫܒܚܐ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ܂ ܐܡܝܢ ܗܘ ܐܡܝܢ ܘܐܡܝܢ
ܕܥܠܝܗ̇) ܥܠ ܐܦܝ ܡܐܬܝܬܗ ܕܒܪܢܫܐ ܘܫܘܬܦ
ܡܫܒܚܐ ܦܓܪܢܝܬ ܕܟܠܢܝܬ ܘܫܡܝܢܝܬ ܕܥܠ ܡ̈ܢܝ
ܫܘܬܦ ܠܥܠܡܘܢ ܥܠܡܝܢ܀

Ps. LXXII.

(ܕ ܝܥܩܘܒ ܘܫܘܪܝܐ[1] ܫܘܬܐܦܐ ܥܠ ܫܠܝܡܘܢ ܘܥܠ p 109 l.
ܡܠܟܘܬܗ ܕܡܫܝܚܐ ܕܫܘܠܛܢܗ ܘܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ ܕܗܘܐ
ܕܡܬܩܪܐ ܠܗ ܠܘܬܗ ܡܫܝܚܐ ܥܠ ܫܠܝܡܘܢ܁ ܥܠ ܡܫܝܚܐ
ܡܠܟܐ[2] ܐܠܗܐ ܗܒ ܕܝܢܟ ܠܡܠܟܐ܁ (ܡܫܝܚܐ) ܘܐܠܗܐ
ܗܒ ܕܝܢܟ ܠܒܪ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ[3] ܘܙܕܝܩܘܬܟ
ܕܢܕܘܢ ܥܡܟ ܒܙܕܝܩܘܬܐ ܠܒܪ ܡܠܟܐ ܕܗܘ
ܘܒܪ ܡܠܟܐ ܠܡܫܝܚܘ ܡܠܟܐ܁ ܕܢܕܘܢ ܠܥܡܟ ܒܙܕܝ-
ܩܘܬܐ ܘܡܣܟܢܝܟ ܘܠܡܣܟܢܐ܁ (ܒܕܝܢܐ ܕܝܠܗ) ܕܢܬܠ-
ܐ ܛܘܪ̈ܐ ܫܠܡܐ ܠܥܡܐ[4] ܘܪܡܬܐ ܒܙܕܝܩܘܬܐ
ܫܠܡܐ ܠܥܡܟ܁ (ܒܙܕܝܩܘܬܗ): ܘܢܕܘܢ. ܠܡܣܟܢ̈ܐ ܕܥ-

---

1) Ganz Rande: ... ; ...
2) BH 181,10 ... ܥܠ ܫܠܝܡܘܢ ܘܥܠ ...
ܡܠܟܘܬܗ ܕܡܫܝܚܐ ܕܫܘܠܛܢܗ ... ܕܐܬܡܠܟ ...
... 3) BH 181,13 ... 4) BH 181,14
... 5) Var. G mit doppel ܐ. 6) ... >
7) ... > ... BH 181,14 ... .
8) BH 181,16 ... Baethgen Z f. a t W 85 p. 80.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] السليخة اليابسة [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

1/ B H 153, 70 [illegible]
[illegible]
[illegible] 2/ [illegible] Der
letzte Abschnitt ist wohl dittographisch entstanden.
2/ B H 153, 72 [illegible]
[illegible]
[illegible] 3/ i. e. لبنى Arbor lac mellis instar
emittens quo et suffitus fit, videtur
esse styracis arbor. (Freytag). Cfr. Löw,
Aramäische Pflanzennamen, Leipzig
1881. p. 58 (?). 4/ [illegible] 5/ B H l. c. [illegible]
[illegible] 6/ [illegible]

ܬܫܬܡܫ ܕܝܢ ܗܝ ܕܡܬܬܠܝܐ ܡܢ ܗܘܢ ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܒܥܠܬܐ-
ܗܝ: ܒܡܫܬܪܝܐ ܐܝܟ ܢܦܫܗ ܒܬ ܢܦܫܗ ܕܒܥܠܡܐ:
(ܕܒܗܘܢ ܣܘܓܐ ܐܦܝܗ ܕܥܠܡܐ) ܐܝܟ ܕܠܐ ܣܓܝܐܐ
ܘܠܐ ܡܢܗܘܢ ܚܕ ܡܛܠ ܐܝܟܢܐ ܘܫܪܝܬܐ ܕܡܢܗ
ܘܠܐܚܪ ܡܫܬܡܗܝܢ: ܥܠܗ ܫܘܚܠܦܗ ܕܒܪܝܬܐ ܡܟܠ
(ܒܕܬܐ) ܐܦ ܠܐ ܚܕܐ. ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܫܬܪܝܐ ܘܬܕܡܪ-
ܬܗ ܘܫܘܚܠܦܗ (ܗܝ ܘܒܫܘܠܡܗ ܡܫܬܪܝܘܬܐ ܒܥܠܡܐ
ܘܕܡܘܬ ܐܝܬܝܬܐ ܕܡܢܗ ܒܟܬܒܐ ܡܫܬܪܝܢܘܬܐ ܠܥܠܡܐ-
ܒܗ: ܘܡܢ ܕܬ ܠܗܘܢܐ ܒܕܗܒܐ ܐܝܟ ܐܝܬܘܗܝ
10 ܡܗܘܢܐ ܐܝܬܘܗܝ ܕܬܪܝܢ ܡܫܡܫ ܕܟܢ ܐܝܬܝܐ ܘܢܦܫܬܐ
ܘܗܘܬܐ: (ܘܫܡܫܐ ܡܫܡܫܐ ܘܐܝܠܝܢ ܐܝܬܝܢ) 15 ܒܟܘܪ-
ܣܝܐ ܢܦܫܝܐ ܐܝܬܝܐ ܠܡܟܠܐ ܣܠܩ ܕܡܫܬܪܝܐ ܠܗ:
ܡܢ ܐܝܬܝܐ ܗܕܪܐ ܣܠܩ ܗ ܠܒܬܐ ܕ ܣܘܓܐ ܡܫܡܫ.
ܘܢܘܟܠܝ ܐܠܗܐ ܕܒܗܘܢ ܕܥܒܪܐ ܕܒܬܘܠܘܬܐ ܐܝܬܘܗܝ،
15 ܒܬܘܠܬܐ ܫܒܬܢ ܕܟܕ ܐܝܬ (ܘܡܬܬܠܝܢܐ ܒܝܘܡ)
ܒܬܪܝܢ ܢܦܠܘ ܕܝܢ ܠܗ ܡܫܬܪܝܐ ܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ

1) ܡܫܬܪܝܢܘܬܐ ܒܥܠܡܐ 2) BH 154,95 ܡܫܬܪܝܢܘܬܐ
ܕܢܦܫܐ ܘܕܡܘܬܐ ܕܐܝܬܝܐ ܘܠܐ ܫܘܦܪܐ ܒܥܠܡܐ ܘܦܬܓܡܐ
3) BH 154,97 ܐܝܬܝܐ ܘܬܪܝܢܘܬܐ ܒܡܫܡܫܐ ܗ̄ 4) BH 154,99 ܐܝܬܐ.
5) BH 154,2 ܬܐܝܟܐ ܘܢܦܫܐ ܘܐܘ ܕܐ ܢܦܫܐ ܘܡܬܐܡܪܐ ܘܐ 40.
ܡܫܬܪܝܐ ܗܘ ܐܬܐ ܕܐܬܐ ܡܛܠ 6) Sofort nicht Schwarz
[illegible] ܘܢܦܫܗ.

ܒܪܬܗ ܐܘ ܒܪܬܐ ܡܠܘ ܕܫܡܥܬ:¹ ܘܣܘܦ ܐܝܠܝܢ

ܡܢܗܪ ܡܬܬܠܡܕܢܘܬܐ²: ܘܫܪܝ ܐܬܪܥܝ ܠܡܫܡܥ ܕܡܠܦܢ-

ܘܬܐ ܕܬܘܠܐ ܬܬܠܝ ܡܬܬܠܡܕܬܐ ܠܐܚܝܢ: ܘܐܠܗܐ

ܒܒܢܝ ܘܒܗ ܐܬܒܢܝ: ܘܐܚܪܢ ܡܢ ܚܢܝܟ ܒܒܢܝ ܗܘ̈ܝ

ܡܢ ܡܐ: ܕܟܕ ܡܫܡܥܐ ܗܘܬ³ ܠܡܠܬ̈ܐ ܒܪܬܐ⁴ ܒܚܕܐ

ܘܒܗ ܐܬܒܢܝ ܐܚܪܢ ܠܟܠܗܘܢ⁵ ܒܡܫܟܢܐ ܕܒܥܘܬܗ ܐܬܐ-

ܒܚܫܐ ܒܚܕܐ: ܐܢ ܫܡܥ ܗܘܐ ܠܗ̇ ܕܡܢܟܪ̈ܝܢ⁶ ⁷ ܕܬܒܪܬ

ܡܠܟܐ ܡܫܬܡܥܢܝܢ⁸ ܠܗ ܡܢܐ ܒܗ̇ ܒܗܘܢ: (ܗܘ ܕܡܫܘܚܐ

ܕܡܢ ܘܡܩܒܠܐ ܕܡܫܬ) ܕܒܚܕܐ ܐܬܒܪܬ⁹ ܘܗܘ̈ܝܢ ܒܥܒܕܬܐ

ܡܠܟܐ ܕܗܘܘ ܡܠܟܝ: ܘܡܫܬܡܥ ܠܗ. ܐܝܟ ܕܠܡܠܬܐ

ܘܠܐ ܬܥܒܕܝܢ ܡܢ ܡܫܬܡܠܝܐ ܕܫܡܥܗ ܘܒܪܬܐ¹⁰ ¹¹ ܗܘܝ

ܡܢ ܒܢ̈ܝܐ ܒܚܝܠܐ ܘܡܫܬܡܥܐ ܒܒܪ̈ܬܐ ܘܡܫܬܡܥܬܐ¹²

1) BH 154,87 ܒܪܬܐ ܒܡܠܘ ܕܫܡܥܬ ܗ̄ 2) BH 154,88 Init.
3) BH 154,89 Init. 4) S richtiger ܗܘܐ̇ ܠܝ. 5) BH 154,90
ܗ̄ ܠܒܪܬܐ ܒܡܫܟܢܐ ܦܩܕ ܕܬܬܠܝܐ ܒܒܪܐ ܡܢܗܝܢ ܕܫܡܥܗ̇
ܐܢ ܗ̄ ܘܡܕܒܪܢܐ ܒܒܪܬܐ. 6) S < ܐ (die Kriegsführer) 7) S ܒܪܬܐ ܡܕܒܪܢܐ ܗ̄ ܘ ܐܢ
(noch zu streichen ist; denn) ܐܢ ܗ̄ ܘܡܕܒܪܢܐ ܘܐܢ
ܡܫܝܚܐ. 8) BH 154,91 ܗ̄ ܗ̄: 9) S ܐܬܒܪܬ ܒܥܒܕܬܐ. 10) BH ܠܐ
ܘܠܐ ܬܥܒܕܝܢ ܡܢ ܠܡܫܬܡܠܝܐ 11) BH 154,93 ܠܗ ܡܫܬܡܥܐ
ܗ̄ ܡܢ ܒܢ̈ܝܐ ܕܒܗܘܢ 12) BH 154,94 ܡܫܬܡܥܐ ܕܫܡܥܗ
ܒܚܝܠܐ: ܐܦ ܗܘ ܕܗܘܝܐ ܒܗ.

[illegible]

[illegible] p. 78

[illegible]

---

p. 37 n. 7) BH 153, 25 [illegible] G hat auch [illegible] am Rande: [illegible]

[illegible]

p. 38, 1) BH 154, 79 [illegible] 2) [illegible] BH 154, 82 [illegible]

[illegible] 3) Für den Text Mat. 25,33 [illegible] 4) [illegible] 5) diese beiden Worte stammen wahrscheinlich aus LXX. 6) BH 154, 84 erklärt [illegible] 7) BH 154, 85 [illegible].

[illegible] [9] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] السليخة اليابسة [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [10] [illegible]

[illegible]

[illegible] 1/ BH 153, 20

[illegible]

[illegible] 2/9. [illegible] Der

letzte Schnitt ist [illegible] dittographisch [illegible].

[illegible] 2/ BH 153, 22

[illegible]

[illegible] 3/ i. e. لبنى Arbor lac mellis instar emittens quo et suffitus fit, videtur esse styracis arbor. (Freytag). Cfr. Löw, Aramäische Pflanzennamen, Leipzig 1881. p. 58 (?). 4/ S > حل 5/ BH l. c. [illegible]

[illegible] 6/ [illegible]

ܐܢܫ̈ܝܢ[6] ܕܗܢܘܢ ܕܡܫܬܡܠܝܢ ܕܒܗܘܢ ܥܠ ܡܛܠ
ܘܡܦܣܩܝܢ ܐܝܟ ܕܒܝܫܝܢ ܘܡܣܬܪܩܝܢ ܘܡܬܝܕܥܢ ܘܥܠܝܗܘܢ
ܫܘܠܛܢܐ ܕܡܢܝܢ ܠܗ ܒܫܠܝܐ ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܡܪ: ܢܫܠܡܘܢ ܡܫܠܡܢܘܬܐ ܕܫܡܥ-
ܬܐ ܕܐܬܝܗܒܬ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܗܝ ܕܐܬܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܒܫܠܝܐ ܗܘ
ܫܘܠܛܢܐ ܕܡܬܝܗܒ ܠܗ ܘܗܘ ܕܐܬܐ ܕܢܚܘܐ ܒܝܕ ܡܫܝܚܐ ܕܟܠ
ܕܡܫܠܡܝܢ ܕܒܗܘܢ ܠܡܫܡܥ ܢܨܚܢܐ: ܕܐܬܢܨܚ ܐܠܗܐ
ܘܡܛܠ ܕܐܬܝܠܕ: ܡܫܝܚܐ ܘܐܬܓܠܝ ܒܐܠܗܘܬܐ ܐܝܟ ܒܫܪܐ
ܚܕܐ ܗܘ ܘܐܬܒܣܝܡ ܘܥܠ ܟܠ ܒܪܝܬܐ ܐܝܟ ܗܘ ܡܢ ܐܠܗܐ.
ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܡܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܒܫܡܝܐ ܗܘܐ ܒܗ ܡܠܟܘܬܐ[8]
ܡܫܝܚܐ ܕܡܫܬܡܠܝܢ ܕܒܗ ܕܡܢ ܫܡܝܐ ܐܬܐ ܐܝܟ ܕܐܡ-
ܪ ܕܐܬܐ ܘܐܬܒܣܝܡ ܘܐܬܝܗܒ ܠܗ ܟܠ ܫܘܠܛܢܐ[9] ܕܡܫܝܚܐ
ܘܕܡܫܬܡܠܝܢ ܕܐܢܫܐ ܡܫܝܚܐ ܟܠܗ ܕܐܬܐ ܕܒܫܠܝܐ:
ܘܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܐܬܐ ܕܐܝܟ ܕܐܬܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܗܘ ܡܢ ܫܡܝܐ ܗܘ
ܡܛܠ ܕܗܘ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܐܬܐ: ܘܡܫܝܚܐ ܐܬܐ ܐܝܟ ܗܘ.
ܡܫܠܡܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܡܫܝܚܐ ܠܡܫܝܚܐ
ܢܨܚܢܐ ܡܫܝܚܐ: ܗܘ ܟܠ ܕܡܢ ܫܡܝܐ ܕܡܫܝܚܐ

r. 35/h. 8/ ... 9/ BH 153,57 ... 10/ ...
10/ BH 153,58 ...
n. 36.1/ ... 2/ BH 153,61 ...
ܐܬܐ ܟܠ ܡܢ ܕܒܫܡܝܐ ܕܡܫܝܚܐ ܡܢ ܫܡܝܐ:
3/ BH 153,62 ...
... 4/ BH 153,63 ...
... 5/ ...
6/ BH 153,65 ... 7/ ... 8/ BH 153,66 ...
... 9/ ... 10/ BH 153,66
... 11/ BH 153,67 ...
(...)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] p. F

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

p. 34 n. 4) BH 152,34. [illegible]

[illegible] 9) BH 152,42 [illegible]

8) [illegible] G! Lies mit [illegible]

[illegible]

10) [illegible] 11) BH 152,45 [illegible]

p. 35 n. 1) [illegible] 2) BH 153,49 [illegible]

3) [illegible] o finale. 4) BH 153,57 [illegible]

5) [illegible] 6) BH 153,54 [illegible]

[illegible] 7) BH 153,56 [illegible]

ܫܪܝܪܐ ܕܡܦܩܢܐ: ܠܘܬ ܐܪܥܐ ܡܪܝܐ ܠܗܘܢ ܛܘܒܐ ܚܠܝܘ-
ܬܗܘܢ: ܘܐܬܪܥܝܘ ܕܥܡܐ (ܦܪܝܫܐ ܘܡܚܠܦܢܐ) ܗܘܘ ܐܦ
ܠܥܠܡܐ ܚܝܝܐ ܕܗܘܘ ܡܢ ܥܠܡܐ ܕܐܬܥܒܕ:
ܐܪܥܐ ܠܘܬ ܐܪܥܐ ܚܠܝܡܐ: ܛܘܒܐ ܕܡܪܝܐ ܠܗܘܢ
ܡܪܝܐ ܗܘ ܗܘ: [14] ܘܐܬܐ ܗܘܐ ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܚܝܠܐ
ܕܢܛܪܘܢ: ܕܡܠܟܐ ܕܐܬܩܪܝ ܘܐܦ ܕܡܠܟܐ
ܗܢܘ ܕܡܪܢ ܦܠܚܘܗܝ ܕܝܠܗܘܢ: ܐܝܟ ܐܢܐ
ܕܢܦܩ ܘܣܓܝܐ ܕܐܬ ܠܗ ܡܪܝܐ: [15] ܘܐܦ ܡܢ ܐܢܬ-
ܕܐ (ܕܡܠܟܐ ܕܐܬܐ ܛܘܒܐ ܠܡܫܝܚܐ) ܡܢ ܡܪܝܐ
ܠܗ ܘܠܟ ܡܢ ܡܪܝܡܐ: ܘܐܬܐ ܕܡܪܝܐ ܥܠܡܐ
ܡܪܝܐ: (ܐ ܠܡܫܝܚܘܬܗ ܕܥܡܡܐ ܘܥܡܐ ܘܡܪܝܐ) ܡܢ
ܕܚܝܠܐ ܕܡܠܟܘܬܐ: ܘܗܘܐ ܠܗ ܐܝܟ ܥܡܐ
ܗܘܐ ܡܪܝܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܥܡܐ ܕܡܪܝܐ ܠܗ ܐܪܥܐ:
ܘܐܬܐ ܡܢ ܥܡܡܐ ܟܠܗܘܢ: ܕܡܠܟܐ ܚܠܝܐ ܡܢ
ܛܘܒܐ: ܗܘܐ ܡܢ ܛܘܒܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܥܡܐ
ܡܪܝܐ ܡܠܟܐ: ܐܝܟ ܕܐ ܠܐܬܐ ܠܡܫܝܚܐ
ܡܢܗ: ܡܢ ܡܪܝܐ ܘܐܬܐ ܐܪܥܐ ܘܡܫܝܚܐ:
[16] ܘܢܦܩ ܐܝܟ ܚܝܠܐ ܕܡܫܝܚܐ ܚܠܝܐ ܡܢ ܡܫܝܚܘܬܐ
ܗ ܡܪܝܐ BH 123, 64 nota ܚܢܢܐ < Inhalt [illegible]
ܘܐܬܐ ܘܡܫܝܚܘܬܐ ܗܘܐ ܕܐ ܡܢ ܐܬܐ
ܗ BH 123 n 3 / 2/ [illegible] 3/ ܕܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܐܪܥܐ
ܡܫܝܚܐ 4/ [illegible] ܡܪܝܐ ! 5/ [illegible] -

[illegible]

[illegible]

[illegible] [24] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [27] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [28] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[3] [illegible]

Zeile 32 n. 4) [illegible] Ich bemerke, daß die Erklärung [illegible] im Syr. geblieben ist, obwohl das Objekt selbst ausgefallen ist.
Z. 33 1) [illegible] (Var.!) lies [illegible] 2) der Text fügt hinzu: [illegible]
3) d. [illegible].

(ܠܝܘܣܦ ܕܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܡܟܣܘܪܝܐ ܢܦܩܘ ܕܢܣܓܕܘܢ)

ܕܐܬܒܪܝ ܠܝܘܣܦ. ܘܡܢ ܐܪܙܐ ܕܦܠܚܐ. (ܫܥܬܐ ܒܝܫܬܐ)

ܕܐܬܠܗܘܢ ܒܒܠܒܒܬܐ ܢܣܓܕܘܢ ܗܘܘ ܘܡܣܬܓܕܝܢ܀

[22] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [23] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [24] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [25] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

---

1) Lies [illegible] mit Punkt! 2) [illegible] (sic!) 3) Dies [illegible] ist der LXX entnommen. BH 123, 72 [illegible]

[illegible] 25) [illegible]

[illegible]

ܕܒܫܠܡܬܐ ܘܕܫܢܝܬܐ܆ ܘܠܟܠ ܕܒܗ ܠܥܡܢ ܚܕ܆
ܐܝܟ ܕܠܐ ܐܝܬܘܗܝ ܠܡܫܪܝܘܬܐ[2] ܕܒܘܣܡܐ ܘܐܘܠܐ܆
ܘܟܠ ܒܢܝܢܫܐ ܕܫܡܥܬܐ ܡܢܗ܆ ܡܫܡܫܢ ܒܒܢܝ
ܬܡܢ ܘܚܕܘܬܐ ܡܫܝܢܬܐ[3]܆ ܐܝܟ ܡܢܗ ܕܫܡܠܝܐ
ܒܚܕܐ܆[4] ܡܛܠ ܕܝܬܘܢ ܒܠܒܢ܆ ܕܒܢܐ ܒܥܠܡ܆
ܒܠܒܢ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܡܛܠ ܡܫܝܚܘܬܗ ܘܡܫܬܪܝܢ
ܗܘ ܒܒܗ ܕܕܠܐ ܚܠܝܢ܆ ܘܡܬܚܫܒܢ ܕܒܢܝܢ ܕܒܠܝ
(ܚܝ ܘܡܫܒܚ ܘܡܩܕܫ) ܒܚܕܘܬ ܕܢܘܗܪܘܗܝ ܘܐܝܟ
ܕܫܡܘܗܝ ܒܪܘܚ ܐܝܟ ܘܡܠܝܢ܆ ܐܠܐ ܐܝܟܢܐ܆ ܘܐܬܠܐ
ܒܠܒܗ ܒܒܪܘܢ܆ ܡܢ ܡܫܪܐ ܘܡܫܒܚܬܐ ܫܒܝ[5] ܗܘܐ
ܣܓܝ ܘܣܘܓ ܒܗ (ܕܡܫܡܫܢܐ ܒܪܘܚܐ ܘܡܢܝܚܐ)
ܕܗܘ ܡܢ ܕܒܢܝܢ ܗܘܐ ܐܝܟ ܢܨܝܚܘܬܐ ܐܬܠܒܫ ܠܗ ܐܝܬ܆
ܘܐܠܗܐ (ܐܠܗܐ ܕܐܠܗܐ ܕܠܗܘܢ ܗܘ ܡܫܬܒܚܢ)[6]
ܢܫܬܐ ܒܢܬܗܘܢ ܒܡܫܒܚܬܐ܆ ܡܢ ܒܢܝܢܐ ܡܫܡܫܢ܆
ܘܟܠ ܠܒܢܝܢ (ܕܠܐ ܡܫܬܡܥܢ ܠܡܫܒܚܬܐ) ܐܝܟܢܐ
ܗܘܐ ܠܒܢܝܢ ܚܕܐ܆ ܐܠܐ ܡܢܐ ܠܐ ܐܢܫ ܡܫܝܚ
ܠܒܢܝܢ܆ ܐܝܟ ܐܝܟ ܠܒܢܝܢ (ܦܝܕܐ) ܟܠܗ܆
ܘܐܠܗܐ ܕܒܗ ܐܬܐ ܠ ܐܢܫܐ܆ ܘܦܪܘܩ ܚܕܐ

1) S ... richtig: ... 2) S unrichtig ܠܡܫܪܝܘܬܐ 3) G hat dieses Wort doppelt. 4) S ... ܡܢ ܕܫܠܛܐ. 5) S hat für die unterstrichenen Worte ܐܝܟ ܗܘ. 6) G am Rande ܗܘܐ.

ܒܢܝܐ ܕܡܫܡܫܢܐ: ܠܒܘܫܐ ܗܢܐ ܠܗܘ ܛܠܝܐ ܚܠܦܘ-
ܗܝ: ܘܐܘܟܝܬ ܕܒܢܝ (ܦܪܘܫܐ ܘܡܠܟܘܬܐ) ܗܘܘ
ܡܬܐ ܡܫܝܚܐ ܕܗܘܘ ܡܢ ܡܢܗ ܕܐܒܘܗܝ:·
ܠܒܘܫܐ ܠܒܘܫܐ ܚܠܝܨܐ: ܛܠܝܐ ܡܡܠܠܘܬܗ
ܗܢܘ ܗܘ ܗܟܢ: [14] ܘܐܦ ܗܘ ܚܠܦ ܦܘܠܘܣ ܟܬܒ
ܕܡܬܟܪܙ: (ܡܡܠܠܐ ܕܐܝܟ ܗܘ ܐܝܟ ܡܢܝܢܐ
ܗܢܐ ܕܗܕܡ ܡܠܝܠܘ ܕܒܠܒܘܫܗ): ܐܝܟ ܐܢܐ
ܕܐܡܪ ܘܐܝܟ ܕܒܢܐ ܠܗ ܡܪܐ: [15] ܘܐܢ ܥܠ ܐܒܐ-
ܕܐ (ܡܡܠܠܐ ܕܐܝܟ ܗܘ ܠܡܫܠܡܘܬܗ) ܡܢ ܡܪܢܐ
ܠܗ ܘܠܗ ܡܢ ܡܘܫܐ: ܘܐܬܒܪܟ ܠܗܘܢ
ܡܪܢ: (ܠܡܫܬܘܕܥܘ ܕܡܫܡܫܢܘܬܗ ܘܡܪܢܘܬܗ) ܡܢ
ܕܚܠܬܐ ܕܡܬܟܬܒܢܐ: ܘܗܘܐ ܠܗ ܐܝܟ ܡܫܡܠܝܐ
ܗܘܐ ܗܟܢܐ ܕܡܠܐ ܡܠܬܐ ܡܢ ܕܡܕܒܪ ܠܗ ܢܡܘܣܐ:
ܘܐܬܡܠܝ ܡܫܝܚܐ ܡܫܡܫܢܐ: ܡܢ ܡܠܟܐ ܚܠܝܐ ܡܢ
ܡܠܘܐ: ܗܘ ܡܢ ܡܢ ܕܡܫܬܟܚܐ ܕܒܢܝܐ
ܦܪܘܫܐ ܡܠܟܐ: ܐܝܟ ܕܐ ܐܬܡܠܝ ܠܡܠܐ ܢܫܡܬܐ
ܡܢܗ: ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܡܠܐ ܐܠܐ ܘܡܫܝܚܘܬܐ:
[16] ܘܒܢܝܐ ܐܝܟ ܚܝܐ ܕܦܪܘܫܐ ܚܠܦ ܡܢ ܡܫܝܚܘܬܐ
ܗ ܡܠܐ ܡܢܘܬܐ BH 123, 64 nota ܢܘܗܪܐ ... ܝܘܚܢܢ Ing ‹ ›
ܐܬܚܙܝ ܘܐܬܚܙܝܬ ܗܘܐ ܕܐ ܡܢ ܚܝܐ ܐܝܟ
ܗ BH 123 n 3 ... ܐܝܟ ܕܡܫܡܫܢܐ ܐܝܟ ܠܒܘܫܐ
ܡܠܟܘܬܐ 4/ ... Aus line ܡܠܟܐ! 5/ ... -

(ܟܬܒܐ ܕܝܘܒ) ܕܥܠܘܗܝ ܐܬܬ ܡܫܠܡܬ ܡܠܬܐ:

[illegible]

[illegible]

1) ... 2) Diese Stelle habe ich nicht gefunden

3) ... 4) ... stimmt mit LXX s. Baethgen, Untersuchungen p. 21 l. 13. 5) BH 123,14

nota: ...

[illegible] p. 46 b.

[illegible]

[illegible] p. 47

[illegible]

1) [illegible] [illegible] 2) Baethgen l. l. p. 78 [illegible] BH 121,40 [illegible] 3) [illegible] 4) [illegible] 5) [illegible] 6) [illegible] 7) [illegible] 8) BH 122,36 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1) S [illegible] 2) BH 10 [illegible]

[illegible]

3) S [illegible] 4) S [illegible] 5) S [illegible] (sic!). 6) Anf. BH 108, 65 ff. [illegible] war, die [illegible]?

[illegible]

Ps. II

[illegible]

1) G [illegible] 2) Baethgen Z. f. a. t. W. 1885 p. 68. BH 102, 81 [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] [10] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [11] [illegible]
[illegible]
[illegible] [12] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

1) [illegible] 2) BH 102, 99 [illegible] 3) Cfr. Baethgen, Unters. ü. d. Psalm. nach d. Pesch. p. 19. Afraates 321,6 liest derselbe Ausdruck(?), daß diese Lesart zu V. 10 zugehörig ist. V. 12 dagegen die gewöhnliche Lesart hat. 4) die Klammern stehen hier unrichtig. 5) diese Lesart stammt aus LXX. Baethgen, Der Ps. Commentar u. s. w. Zf. a. W 1885

ܠܟܠܗܘܢ ܒܪ̈ܝܬܗ (ܡܛܠ ܡܪܝܘܬܗ ܕܟܠܗܘܢ)
ܡܢ ܟܠܗ ܕܫܠܛ ܠܥܠܡܝܢ[1] : ܘܒܫܘܠܛܢܗ ܢܛܪ ܐܢܘܢ܂
ܒܗܝ ܚܕܐ ܕܪ̈ܘܫܡܐ ܗܘ ܕܒܟܘܟܒܐ ܟܕ ܒܗ ܐܢܘܢ܂
ܟܠܗ ܐܦܩܗܝܢ ܚܝܠܐ ܕܡܫܝܚܘܬܗ (ܐܢܫܐ ܟܠܗ ܟܘܢ
ܚܝܠܐ ܐܦܩܗ ܕܡܫܝܚܘܬܗ ܕܡܢ ܘܡܫܠܡܢܘܬܗ ܕܠܥܠܡܝܢ (
| ܐܠܐ[2] ܐܢܐ ܐܡܪ ܡܫܝܚܐ ܒܠܚܘܕ ܒܟ ܘܒܗ ܐܬܒܪܝܬ | p. 26
ܕܡܬܒܪܝܢ ܕܟܠܗܘܢ ܒܗ ܡܕܝܢܬܐ ܐܘܟܝܬ ܗܘ-
ܟܠܗ. ܫܠܝܚܐ ܠܚܕܐ ܗܕܐ ܘܐܚܪܬܐ ܕܡܬܒܪܝܢ ܠܐܘܪܚܐ
ܡܢܗ: ܕܢܗܘܐ ܟܕ ܗܘܘ ܕܝܢ ܟܠ ܡܢܗ ܕܐܬܝܗܘܢ
ܗܟܢܐ ܕܠܟܠܗܘܢ ܡܫܝܚܐ܀ [3]ܡܛܠ ܐܢܫ ܠܗ ܕܟܕ
ܐܬܐ. (ܡܢ ܗܘܐ ܚܢܢ ܬܬܒܥ ܡܫܝܚܐ ܕܟܠܗ ܗܘܐ
ܡܫܝܚܐ ܕܟܠܗ ܗܘܐ ܐܬܐܡܪܬ) ܘܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡ ܘ
ܐܝܬܘܗܝ ܕܡܢ ܐܡܪ ܠܗ. ܘܐܢܐ ܢܩܒܠ ܠܟ ܐܬܐ
ܒܗܕܐ ܘܡܫܒܚܐ ܕܡܢ ܟܠ ܡܫܝܚܐ
ܘܟܠ ܡܕܝܢܬܐ܀ [4]ܐܬܐ ܡܢ ܗܘܐ ܘܐܬܐ
ܠܗ ܒܫܡܐ ܠܒܪܬܗ ܫܠܡ ܒܟܠ ܘܐܘܪܚܐ
ܒܒܝܬܗ ܕܐܬܐ ܗܘܐ ܒܒܝܬܗ ܕܐܬܐ ܘܗܘܐ ܠܟܠܗ
ܒܫܡܐ ܐܡܪ܀ [5]ܗܟܢܐ ܐܢܘܢ ܘܐܬܟܒܪ ܒܟܠ ܐܬ-
ܐܬܐ ܘܡܫܝܚܐ: ܐܝܟ ܡܢ ܗܘܐ ܕܡܢ ܕܐܬܐ ܕܘܪ[4]
ܟܠܗ ܡܠܬ ܢܦܩܝܢ ܡܢ ܟܠܗ ܕܡܫܒܚܬܐ (ܗܘܘ
ܡܢ ܫܡܝܐ ܘܡܢ ܡܢ ܡܫܝܚܘܬܐ ܘܡܫܝܚܘܬܐ)

[1] ܥܠܡܝܢ ܡܫܠܡܢܘܬܗ [2] Nöldeke l.c. S. ܘܗܘ [3] l. S. ! [4] ܐܬܐ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

1) BH 102,9 [illegible] 2) S [illegible]
3) BH 102,8 [illegible]
4) S [illegible] 6) Sie lesen die Reflexivform richtig, die [illegible] BH 102,9b.
5) S [illegible] 7) S [illegible]

ܡܢ ܦܪܨܘܦ ܕܟܠܗ ܐܪܥܐ	ܡܢ ܦܪܨܘܦ ܕܟܠܗ ܐܪܥܐ
ܒܗܘܢ ܐ̄ܚܪܢܐ. ܒܗܘܪܐ	ܒܗܘܢ ܐ̄ܚܪܢܐ: ܒܗܘܪܐ
ܘܗ ܒܥܒܪܐ ܕܒܝܫܐ:	ܠܒܥܒܪܐ ܕܒܝܫܐ ܡܥܪܐ:
ܡܛܠܗܢܐ ܠܐ ܢܩܘܡܘܢ	ܡܛܠܗܢܐ ܠܐ ܢܩܘܡܘܢ
ܪ̈ܫܝܥܐ ܒܕܝܢܐ: ܐܝܟ ܕܢܫ-	ܪ̈ܫܝܥܐ ܒܕܝܢܐ. ܐܝܟ ܕܢܫ-
ܬܐܠܘܢ: ܐܦ ܠܐ ܚܛܝܐ ܒܟܢܘ-	ܬܐܠܘܢ: ܐܦ ܠܐ ܚܛܝܐ ܒܟܢܘܫ-
ܬܗܘܢ ܠܙܕܝܩܐ ܡܬܬܕܪܫܝܢ:	ܬܗܘܢ ܠܙܕܝܩܐ ܡܬܬܕܪܫܝܢ:
ܘܐܦܠܐ ܚܛܝܐ ܒܟܢܘܫܬܐ	ܘܐܦܠܐ ܚܛܝܐ ܒܟܢܘܫܬܐ
ܕܙ̈ܕܝܩܐ. ܒܡܫܠܡܘ ܒܡܚ:	ܕܙ̈ܕܝܩܐ. ܒܡܫܠܡܘ ܒܡܚ:
ܐܝܟ ܕܒ ܐܬܡܫܠܡ ܗܪܟܐ	ܘܝܕܥ ܗܘ ܡܪܝܐ ܕܗܠܝܢ
ܒܗܘܢ ܡܢ ܕܡܬܬܗܘܢ:	ܡܢ ܡܫܬܪܬܐ:
ܘܝܕܥ ܐܦܪܐ ܠܗܘܢ ܕܗܠܝܢ	
ܡܢ ܡܫܬܪܬܐ: ܡܛܠ	ܡܛܠ ܕܐܘܪܚܐ ܗܘ ܡܥܪܐ
ܕܐܘܪܚܐ ܗܘ ܡܥܪܐ ܐܘܪܚܐ	ܐܘܪܚܐ ܕܙ̈ܕܝܩܐ. ܕܠܒܗ-
ܕܙ̈ܕܝܩܐ. ܕܠܒܗܘܢ ܡܬܬܩܢܐ	ܘܢ ܡܬܩܢܐ ܥܒܕܝ ܘܐܘܪܚܐ
ܘܐܘܪܚܐ ܕܪ̈ܫܝܥܐ ܬܐܒܕ.	ܕܪ̈ܫܝܥܐ ܬܐܒܕ. ܒܗܘܢ
ܒܗܘܢ ܒܬܪܫܝܥܐ ܕܠܥܠܡ:	ܬܒܪ ܚܫܘܟܐ ܕܠܥܠܡ:

Ps. II

(ܕܬܫܒܘܚܬܐ[1] ܕܒܣܝܐ: ܡܬܚܫܒ ܥܠ ܡܠܟܐ ܕܐܬܩܛܠ ܥܠ ܫܡܥܘ ܕܡܪܝ
ܡܢ ܗܘܕܝܐ ܘܥܡܡܐ ܐܦ ܥܠ ܡܫܝܚܗ)[2]

1) G von Brandis: ܥܠ: ܦܠܚܢܐ: ܒ:: 2) Baethgen Z. f. a. t. W. 1885 p. 68. BH 102,81 ܡܫܘܚܬܐ
ܕܬܪܝܢ: ܥܠ ܡܠܟܐ ܕܐܬܩܛܠ ܫܡܥܘܢ ܕܡܪܝ ܡܢ
ܥܡܐ ܘܡܛܠ ܡܫܝܚܐ ܕܥܡܡܐ :

ܗܘܘ[3] ܐܝܟ ܐܠܗܐ ܕܬܪܝܨ
ܥܠ ܟܠܗܝܢ ܕܩܢܝ̈ܢ ܕܠܗ ܡܢ
ܢܚܬܘ ܕܐܬܪܐ ܘܟܠ ܡܢ ܡܕܡ
ܐܣܝܪ ܡܠܟܘܬܗ ܡܢ ܕܠ-
ܡܠܟ ܩܕܝܫܐ. ܟܠܗܝܢ ܕܩܢܝܢ
ܠܥܡܠܐ ܐܘ ܠܗܘܢ ܠܐ ܘܚܡܪܐ
ܩܕܝ̈ܫܐ: ܕܦܪܘܩܗܘܢ. ܗܘܘ
ܒܥܒ̈ܕܘܗܝ ܕܒܪܝܬܐ
ܚܙܝܢ ܒܪܝܬܗ، ܘܡܫܒ̈ܚܝܢ
ܘܡܘܕܝܢ ܠܗ. ܗܘ ܘܡܫܒ̈ܚܝܢ ܗܘܘ
ܠܐ ܢܐܡܪ ܥܠ ܕܝܠܗ ܠܗܘܢ
ܕܢܐܡܪܘܢ ܠܬܫܒܚܬܐ ܘܥܠ
ܘܟܐܢܐܝܬ ܢܥܒܕܘܢ ܫܠܡܐ،
ܠܐ[4] ܗܘܬ ܬܫܒܚܬܐ ܝܗܒ ܕܝܠܗܘܢ
ܬ̈ܫܒܚܬܐ ܗܕܐ ܠܡܫܒܚܢܝ
ܥܠ ܐܠܗܐ ܘܠܐ ܕܢܦܩ ܡܢܗ:
ܐܠܐ ܐܝܟ ܚܘܒܐ ܕܒܢ̈ܝܐ ܪܘܚܢܐ
ܥܠ ܐܦ̈ܐ ܐܪܥܐ[1] ܗܘܐ ܢܦܫܗ
ܗܠܝܢ ܘܟܐܢܐܝܬ e BH 101,70
ܡܢ ܠܥܠ ܡܢ ܠܥܠܡܐ

ܗܘܘ[3] ܐܝܟ ܐܠܗܐ ܕܬܪܝܨ
ܥܠ ܟܠܗܝܢ ܕܥܡ̈ܡܐ. ܘܕܠܟ
ܡܠܟܘܬܗ ܡܢ ܕܠܥܠܡ
ܩܕܝܫ[a] ܐܠܗܐ ܠܥܡܠܬܐ ܕܡܢܐ[b]
ܐܘ ܠܗܘܢ ܠܐ ܘܚܡܪܐ ܡܪܐ

ܩܕܝ̈ܫܐ ܕܦܪܘܩܗ ܒܥܒ̈ܕܘܗܝ
ܕܒܪܐ ܡܦܝܬܐ[c] ܚܙܝܢ ܒܪܝܬܗ
ܘܡܫܒ̈ܚܝܢ ܘܡܘܕܝܢ ܠܗ
ܕܐܠܗܘܬܗ ܡܫܒ̈ܚܝܢ ܠܐ ܢܐܡܪ،
ܥܠ ܕܝܠܗ ܠܗܘܢ ܕܢܐܡܪܘܢ
ܠܬܫܒܚܬܐ[d] ܥܠ. ܘܟܐܢܐܝܬ
ܕܢܥܒܕ ܫܠܡܐ[e]
ܠܐ[4] ܗܘܬ ܬܫܒܚܬܐ ܝܗܒ
ܕܝܠܗܘܢ: ܬ̈ܫܒܚܬܐ ܗܕܐ ܠܡܪܝܐ
ܕܡܫܒܚܢ ܥܠ ܐܠܗܐ: ܐܠܐ
ܐܝܟ ܚܘܒܐ ܕܒܢ̈ܝܐ ܪܘܚܢܐ ܥܠ
ܐܦ̈ܐ ܐܪܥܐ ܗܘܐ ܢܦܫܗ

a BH 101,68 ܗ ܕܟܠ ܡܠܟܘܬܗ ܡܢ ܢܚܬܘܗܝ ܕܐܬܪܐ ܡܢ ܕܠܥܠܡ
b BH 101,67 ܗ ܥܒܕܬܐ ܩܕܝܫܐ
c BH 101,70 ܗ ܒܥܒܕܘܗܝ ܦܪܘܩܗ
d BH 101,70 ܗ ܡܠܟܘܬܗ ܠܡܫܒܚܘܬܐ ܩܕܝܫܬܐ

1) Diese Worte stimmen nicht mit LXX. Siehe Baethgen Z. f. at. W. 1885 p. 56 n. 5

G

ܐܡܪܬ ܣܘܬܐ ܕܟܠ ܙܢܝ̈ܐ
ܡܫܝ̈ܚܐ ܀
[1] ܦܩܕܘܗܝ ܠܡܟܪܙܘ ܘܡܫ[illegible]
ܠܐ (ܘܠܐ ܫܘܐ ܚܝܒܘܬܗ) ܘܠܐ
ܡܠܟ ܚܝܒܘܬܗ ܠܒܢܝ̈ܫܐ.
[illegible]
[illegible] ܕܚܠܬܗܘܢ. ܘܒܢܒܝ̈ܐ
ܕܫܠܝ̈ܚܐ (ܗܘܝ ܕܠܐ
ܚܘܒܒܗܘܢ ܠܬܚܘܬܗ)
ܠܐ ܗܘܐ. ܠܡܫܡܫ ܒܗ ܠܐ ܀
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ܠܐ [illegible] ܘܚܫܡ ܠܗ
[illegible]
[illegible] p. 2
[illegible] [2]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ܀

S

ܘܡܪܬ ܣܘܬܐ ܕܟܠ ܙܢܝ̈ܐ
ܡܫܝ̈ܚܐ ܘܕܡܝ̈ܟܐ ܐܚܪ̈ܢܐ ܀
[1] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [2] [illegible]
[illegible]
ܕܠܐ ܢܣܬܒܪ ܀

[1] B H p. 101 l. 48 [illegible]
ܘܡܪܬ ܣܘܬܐ ܕܟܠ ܙܢܝ̈ܐ
ܡܫܝ̈ܚܐ ܀

ܕܚܙܐ ܒܪ ܦܘܠܚܢܬܐ: ܘܚܙܝܐ: ܚܙܝܐ:
ܐܬܢܫܝܗ: ܒܡܘܒ ܚܙܐ: (ܕܡܪܝ ܢܦܬܚ ܠܗ
ܠܟܠܗ ܘܠܡܚܡܬ ܠܐܒܘܠܐ ܕܝܚܝܕܘܗܝ ܘܐܦ
ܒܪܡܫ ܐܝܘܢܐ ܚܙܢܘ ܘܡܩܠܘܗܝ: ܐܦܢܝ)

ܬܘܒ (ܚܙܠܐ ܛܒ ܡܬܚܙܝ ܘܡܪܐ ܕܒܬܠܬܐ p. 23 b:
ܕܡܫܡܫܢܐ ܕܦܘܠܚܢܐ ܕܘܝܕ) ܕܚܟܝܡܝ ܠܒܪܝ
ܕܚܙܐ ܡܠܟܘܬܐ. (ܘܬܠܬ ܕܐܡܪܝ ܠܒܪܝ ܚܕܝܦܘܗܝ
ܢܣܒܐ ܐܚܝܢܐ:. ܒܚܟܝܡܝ ܕܝ ܒܬܪܝ
ܘܢܝܐ (ܚܕ ܒܡܪܬܐ ܒܡܙܡܘܪܐ) ܘܐܚܪܝ
ܬܪܬܝ ܬܐ ܕܢܘܬܐ ܘܡܟܬܒܬܐ (ܚܕ ܡܡܡ
ܐܝܬ ܦܬܓܡܐ ܒܡܕܪܫܐ ܐܝܟ ܕܐܬܝ ܘܠܐ
ܐܬ ܐܝܟ ܕܠܐ ܡܥܡܪ ܦܬܓܡܐ ܕܕܘܝܕ ܐܝܟ
ܡܙܡܘܪ ܒܡܘܟܠܗ ܡܪܝ ܦܬܓܡܐ ܕܕܘܝܕ
ܘܡܠܟ ܒܡܙܡܘܪ. ܘܠܐ ܢܟܬܐ: ܡܒܘܡ
ܠܡܙܡܘܪ ܠܡܠܟܐ ܘܐܦ ܕܢܘܝܕ ܐܝܟ ܕܢܘܝܕ
ܘܢܗܘܐ ܠܡܘܟܠ ܦܬܓܡܐ ܕܬܪܝܢ:.

Ps. I.

Cod. Sachau 215.

ܦܪܫܬܐ¹ ܩܕܡܝܬܐ | ܦܪܫܬܐ¹ ܩܕܡܝܬܐ:
ܕܠܗ ܕܘܝܕ: ܬܫܒܘܚܬܐ |

¹) die vollständigen Überschriften) Baethgen in Z.A.T.W. 1885 p. 53 u. 85.

¹) Am Rande: ܐ: ܗܘܠܠܐ :ܐ: ܦܬܓܡܐ: ܕ: ܚܘܣܝܐ :ܐ:

ܕܝܢ ܕܒܥܕܐ ܘܕܪܘܚܐ܀ ܘܥܒܕ ܕܗܠܝܢ ܕܒܫܬ
ܫܘܒܚܘܗܝ ܢܗܘܪܐ ܐܬܠܗܘܢ ܗܘܘ: ܐܢܫܐ
ܫܦܝܪܐ ܒܡܫܝܚܘܬܬܐ ܘܡܚܝܠܘܬܐ. ܘܡܢ
ܗܘܢܝܢ ܥܡܗܘܢ ܢܗܘܕܘܬܐ ܘܐܬܬܠܡܕܘ
ܠܡܪܢ܀

ܬܘܒ ܕܐܬܐ ܡܫܝܚܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܐܒܪܗܡܬܐ
ܐܬܕܘܟܪܐ ܕܡܢ ܕܡܠܟܘܬܐ ܐܢܫܝܢ ܕܐܬܐ
ܗܝ ܕܡܫܝܚܘܬ ܕܠܟܠ ܡܘܕܐ ܡܢ ܬܘܒܘܬܐ
ܕܡܢ ܦܘܪܩܢܗܘܢ܀ ܡܕܡ ܕܢܕܘܕܘܫ ܘܬܐ-
ܕܘܪܘܫ ܘܢܦܠܐܢܫ: ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ: ܘܐܢܫ
ܦܘܠܐ ܕܕܗܒܐ: ܢܘܚܕܕ: ܝܠܝܕܐ ܕܗܘ
ܝܘܪ ܒܘܠܬ: ܡܢܐܢܐ ܒܕܘܡܐ: ܘܬܐܦܕܘܪܐ
ܬܠܡܝܕܗ ܕܦܘܩܕܢܐ: ܡܪܝ ܐܒܐ ܕܡܟܪܢܐ:
ܢܘܚ: ܐܒܪܗܡ: ܘܐܡܒܪܘܣܝܘܣ:
ܣܝܠܒܣܛܪ: ܢܘܡܒܪܝܘܣ: ܦܣܛܐ ܬܐܘܫ:
ܝܪܝܓܘܪܝܘܣ: ܢܘܚ ܕܒܝܬ ܪܒܝ ܕܗܘ ܒܪ
ܫܬܗ ܕܡܪܝ ܢܪܣܝ: ܒܪ ܚܕ ܒܥܡܐ: ܡܪܝ
ܒܒܝ ܦܪܣܝܐ: ܦܠܝܘ ܦܠܣܘܦܐ ܪܘܚܐ:
ܫܡܪܝܢܘܣ ܕܦܘܠܘܣ: ܝܒܪܝܢ ܡܦܪܝܢ:
ܬܐܘܦܝܠܐ ܦܪܣܝܐ: ܢܘܚ ܚܘܝܐ: ܐܘܪܝܓܢܘܣ:
ܡܪܝ ܐܝܠܝܐ ܡܦܪܘܦܠܝܛܐ ܕܡܪܘ: ܬܐܘܕܘܪܘܣ:

ܠܐ ܐ̄ܝܬ ܐܟܬܒ. ܟܠ ܕܝܢ ܕܐܬܐ ܗܘܐ ܕܢܣܒܘ-
ܢܒ ܐܬܥܕܢ܀ ܘܐܦ ܐܡܪ ܥܠ ܣܘܟܠܐ ܕܗܘܝܐ
ܕܡܢ ܩܕܝܡ ܠܟܢܫܬ ܘܕܡܛܠ ܣܘܟܠܗܘܢ
ܐܬܒܕܢܘ ܒܡܗܘܢ ܦܢܝܐ ܠܡܬܕܘܬܗܘܢ. ܘܠܗܘ-
ܕܢܫܐ ܗܢܐ ܘܠܢܫܐ ܘܠܐ ܬܪܝܨܐ ܡܟܘܢ ܡܕܡ
ܢܫ̈ܝܗܘܢ: ܠܒܠܗܘܢ ܒܬܪܐ ܐܘܟܝܬ ܦܪܘܣܘ܀
ܘܐܡܪ ܕܦܬ̈ܓܡܐ ܐܝܟ ܕܡܕܒܪܢܘܬܐ ܒܠܗܘܢ ܗܠܝܢ
ܕ̈ܢܫܐ ܒܒܬܪܐ܀ ܘܠܐ ܡܫܪܬܗ ܕܟܘܟܒܐ
ܕܘܟ ܕܡܣܘܪܝܢ ܟܠ ܥܒܕܐ ܘܦܘܫܐ ܕܒ̈ܢܝ
ܢܫ̈ܐ ܒܠ ܐ̄ܪܥܐ ܢܦܩ ܐܝܟ ܟܢܫܐ ܗܘ
ܟܠ ܥܒܕܗ ܕܢܦܫܐ ܕܡܢ ܩܕܝܡ ܘܟܠ ܦܘܫܗ
ܗܢܐ ܕܒܗܘܢܝܘܬܐ ܕܡܥܒܕܢܐ ܐܬܚܫܒ܀
ܘܗܟܢ ܬܘܒ ܡܦܩܢ ܠܗܘܢ ܕܒܬܠܬܝܢ
ܘܒܥܬܝܢ ܘܒܟܠܐ: ܒܗ ܡܦܩܢܗܘܢ ܠܬܠܬܝܢ
ܠܦܘܪܥܢܐ ܘܥܬܝܢ ܕܐܬܓܠܝܬܐ ܘܟܠܐ ܠܒܬܘ-
ܠܬܐ܀ ܘܡܛܠ ܗܠܝܢ ܕ̈ܒܢܝܐ ܘܠܢܫ̈ܐ ܕܥܠܡܐ
ܒܡܒܬܒܢܘܬܗܘܢ ܗܘ ܘܒܢ̈ܝ ܕܥ̈ܠܡܐ ܗܘ:
ܬܫܥܐ ܐܝܢܝܢ ܦܬܓܡܐ ܕܠܐ ܢܫܐ ܒܬܪܬܝܗܘܢ܀
ܬܘܒ ܒܡܠܦܢܘܬܐ ܕܐܘܢܓܠܝܘܢ ܐܡܪ
ܕܫܘܒܚܐ ܘܐܝܩܪܐ ܘܬܫܒܘܚܬܐ ܒܢ̈ܝ p.23
ܬܪܝܢ ܐܝܟ ܐܝܬܝܗܘܢ ܗܘܘ: ܗܘ ܕܫܡܗ ܡܟܠ
ܦܠܐ ܥܡܘܬܝܐ ܒܟܘܢܐ ܕܒܢܝܐ: ܐܡܪ ܠܐ

ܕܐܢܫ. ܘܡܛܠ ܒܒܝܬܗ ܕܐܒܐ. ܟܠ ܗܘܬ
ܒܢ̈ܝܐ ܕܐܒܐ [ܦܛܪܝܘܬܐ]. ܐܝܟ ܐܦܪ̈ܐ ܐܡܛܠ ܗܘܬ
ܐܪ̈ܥܬܐ ܘܕܐܒܐ[1] ܕܐܝܟ ܕܒ̈ܢܝ[2] ܕܚܒܝ. ܘܐܪ̈ܥܝܗ.
ܒܢ̈ܝܬܐ ܠܢܦܫ ܒܢ̈ܝܐ.[3] ܘܡܢܗ ܡܢܗܘ ܐܬܒܢ
ܠܡܪ̈ܢܐ. ܗ̇ܢܘ ܡܪܢܐ ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܠܥܠ.[4] ܗܘ ܥܠܝ
ܠܡܠܐܟܗ ܕܐܪܡܝܢ ܡܢ ܒܢ̈ܝܐ ܕܐܒܐ.
ܘܡܫܝܚ ܒܡܫܝܚܐ ܕܡܫܝܚܘܬܗ.[5] ܐܢܫ
ܡܠ̈ܟܐ ܘܫܘ̈ܒܚܐ ܘܠܐ ܐܝܬܝܗ ܒܗܘܢ ܡܠܟܐ.
[6] ܢܦܩܬ ܠܘܬܗ ܕܡܠܟܘܬܐ ܘܠܥܠܡ ܒܫܘܒܚܗ.
[7] ܐܢܐ ܕܝܢ ܡܫܒܚܐ ܐܢܐ ܘܡܩܒܠ ܐܢܐ.
ܘܐܪܡܝܬ ܣܡܟܐ ܡܢ[8] ܣܡܝܟܐ (ܥܠܡ ܘܠܗ
ܥܠ̈ܡܝܢ)

ܠܘܬ(ܡܫܝܚܐ ܕܐܝܟ ܕܠܗ ܐܪܐ ܡܪܢܐ
ܠܦܘܡܗ ܒܠܒܐ ܐܠܗܐ) ܘܐܪܡܝܬ ܐܠܗܐ ܡܪܝܐ
ܗ̇ܘ ܕܫܒܩ ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ ܠܐܪ̈ܝܐ ܒܠܒܐ
ܡܢ̈ܝܢܐ ܒܐܬܪܐ ܒܫܠܡܐ ܕܒ̈ܢܝܐ ܘܐܘ̈ܬܐ
ܕܢܗܘܐ ܘܠܡܫܬܐ ܕܠܐܠܗܘܬܗ: ܒܐܪܐ ܘܐܡܪ
ܕܡܢ ܐܝܟ ܢܦܫܬܐ ܒܗܘܢܘ ܠܦܩܪܐ.
ܘܠܒܪܬܐ ܒܠܗܘ ܡܢ ܫܘܒܚܐ ܘܟܠ ܕܠܐ ܠܗ ܡܢ-
ܚܝ ܀ ܠܘܬ ܐܦܐ ܒܠ ܒܪܬܐ ܠܟ ܡܢ ܡܪܝܐ:

1) Die Worte in [ ] fehlen in den Polyglotten u. im Codex syrohexapl. ambrosianus ed. cur. A. M. Ceriani fol. 38 r. 2) Polyglotten ܐܪ̈ܥܝ 3) die anderen Ausg. richtig ܗܘ 4) Die and. Ausg. ܕܐ

ܐܝܟ ܕܠܐ ܡܫܡܫ ܒܒܘܣܡܐ ܕܐ̈ܢܫܐ ܠܘܬ ܟܠܗ
ܗܢܘ ܕܝܢ ܐܬܘܗܝ ܒܐܪܥܐ ܒܡܫܟ̈ܢܐ ܡܛܠܝܢ:
ܕܒܠܐ ܐܬܘܬܗܘܢ ܘܕܗܪܟܗܘܢ ܕܒܢ̈ܝܢܫܐ ܒܢܝܐ
ܕܩܘܪܒܘܬܐ ܐܬܐܘܬܗܘܢ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܦܘܠܘܣ ܐܘ ܢܫ-
ܡ̈ܠܐ ܢܗܝܪܢ ܒܗܘܢ ܡܢ ܩܘܪܒܘܬܐ ܢܦܫ
ܡܫܡܫܢܘܬܐ: ܐܝܟ ܠܡܘܕܝܘ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܢܬܠܘܢ
ܡܢ ܗܕܐ ܢܦܫ ܕܢܩܒܠܘܢ ܠܒܪܝܬܐ. ܐܝܟ
ܚܢܢ ܐܘ ܐܘܠܝܬ ܠܢ ܡܢܗܘܢ ܢܝܕܥ. ܡܢ ܗܕܐ
ܡܫܒܚܝܢ ܠܗ ܫܡܝܐ ܘܒܢܝܢܫܐ. ܒܠ ܕܗܠܝܢ ܒܠܗܘܢ
ܒܡܘܕܝܢ ܥܡܝܢ ܒܒܠܐ ܕܩܘܪܒܘܬܐ: ܥܡܪ
ܗܘܠ ܡܗܝܡܢܐ ܕܒܗ ܬܠܝܐ ܕܩܘܪܒܘܬܐ:
ܗܘܐ ܡܢܝܢ ܐܦ ܪܒܝܢ ܡܠܟܘܗܝ: ܕܒܘܪܟ
ܬܫܡܫܬܐ ܐܠ ܢܬܒܪܘܢ ܚܕ̈ܝܢ ܠܡܪ̈ܢܝܬܐ
ܫܪ̈ܝܫܬܐ: ܐܠ ܗܘܐ ܡܠܠܬܐ ܬܪܝܨܬܐ| ܒܝܠܗ- p. 22
ܬܪܬ ܠܘܬ ܐܠܗܐ ܬܪܐܝܬ ܡܢ ܒܗܝܪ ܕܒܝܬܐ
ܕܒܡܠܟܘܬܗܘܢ. ܗܠܝܢ ܗܟܘܬ ܕܢܗܘܝܢ ܢܬܪܝܢ.
ܕܡܢ ܒܠܐ ܗܕܐ ܥܡܝܢ ܠܟܠܗ ܒܝܬܐ |ܥܠܡܐ
ܟܠܗ ܕܩܘܪܒܘܬܐ ܕܒܡܝܢܐ ܠܡܪܐ ܢܬܝܠ
ܕܗܘ ܐܘܪ)

ܬܘܒ ܡܙܡܘܪܐ ܕܐܡܪ ܠܕܘܝܕ (ܟܕ ܐܬܟܬܫ[1]
ܥܡ ܓܘܠܝܕ ܦܠܫܬܝܐ)[1] ܙܥܘܪܐ ܐܝܬ ܗܘܝܬ

[1] Ps. 151 Cfr. die Pariser Polyglotte t. VIII p. 191 u. die Londoner Polyglotte t. III p. 316.

ܡܛܠ. ܕܐܬܐܡܪ ܕܝܢ ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܡܪܝܢ ܘܐܝܟ
ܗܘ ܕܠܐ ܡܛܠ ܘܐܝܟ ܗܘ ܕܐܬܝܗܒ ܘܡܫܟܚ
ܘܐܝܟ ܗܘ ܕܥܒܕܝܢ ܘܠܐܬܠܝܢ ܕܐܬܐܡܪ
1/B [illegible] ܡܫܠܡܢܐ ܡܛܠ ܘܥܠ ܡܫܝܚܐ ܘܐܡܪ ܐܝܟ ܗܘ
2/Ps. 110. ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܡܪܝ ܘܠܡܪܐ ܕܟܠ ܥܡܡܐ ܘܗܘ-
3/V3 [illegible] ܒܢܝܐ ܘܡܠܟܐ ܕܟܠܗܝܢ ܥܠܡܐ: ܕܒܪܐ ܠܒܢܝܢܫܐ
4/V [illegible] ܐܠܗܐ: ܐܠܗܐ ܕܗܘܐ ܡܠܟܐ ܘܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚܐ:
5/V [illegible] ܘܐܦ ܒܢܝܐ ܐܠܗܐ: ܐܠܗܐ ܕܗܘܐ ܕܠܥܠܡ:
ܘܠܘܬ ܠܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܘܕܘܟܪܢܐ ܐܠܗܐ
ܗܘܐ ܒܢܝܐ ܡܠܟܐ ܕܠܥܠܡ : ܠܗ ܦܪܩܐ
ܕܢܬܦܫܩ ܒܟܠܗܝܢ ܘܕܠܐܡܘܢ ܒܟܠܗܘܢ
6/V [illegible] ܐܠܗܐ ܘܕܢܗܘܘܢ ܡܫܡܫܝܢ ܠܗ ܒܟܠܗܘܢ ܐܠܗܐ
7/V [illegible] ܘܠܟ ܕܝܢ ܐܠܗܐ ܕܢܦܩ ܘܡܠܟܐ
8/V [illegible] ܐܢܬ ܗܘ ܠܡܫܟܚ ܐܝܟ ܒܢܝܐ ܐܠܗܐ
9/V [illegible] ܒܟܠܗ ܕܡܠܟܐ ܒܐܝܠܝܢ ܐܝܟ ܡܫܡܫܢܐ ܕܟܠ-
ܗܘ ܗܘܐ ܐܠܗܐ ܐܠܗܐ ܡܫܝܚܐ ܢܦܫܗ
ܘܒܢܦܫܗ ܘܡܠܟܘܬܗ ܡܠܟܐ ܕܝܢ ܘܡܠܟܐ
ܕܐܠܗܐ ܕܒܗܝܢ ܒܟܠܗܝܢ ܢܦܫܬܐ:ܒܗܝ
10/V [illegible] ܕܡܫܝܚܐ ܡܢܗ ܕܝܢ ܦܪܩܐ ܒܟܠܗܘܢ ܘܒܢܝܐ ܕܡܢܗ
ܠܡܫܟܚ ܒܟܠܗ ܡܢ ܡܠܟܐ: ܢܦܫܬܐ ܕܡܦܪܩܢܐ
ܒܟܠܗ ܕܢܦܩܘܗܝ ܕܒܪܝܠܝܢ ܘܡܫܡܫܢܐ
12/V [illegible] ܕܡܢܗ ܐܠܗܐ ܥܠܝ ܗܘܐ: ܕܠܐ ܐܠܗܐ ܡܫܝܚܐ
ܒܟܠܗ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܠܝܛܐ ܘ ܢܦܫܗ
11/ [illegible] ܕܦܪܩ [illegible]

ܬܘܒ ܥܒܕ ܣܠܩ ܐܠܗ ܡܫܝܚܐ ܠܡܬܒܝܢ (p. 20 b.
ܟܠܗ ܡܘܡܢܘܬܐ ܕܬܘܒܝܢ ܕܘܒ ܕܒܒܝܬܐ Lücke.
ܠܡܕܢ ܢܬܚܙܐ ܐܘܣܛܘܡܐ ܕܫܒܪܘܪ
ܗܘܐ ܐܬܬܣܝܡ[1] ܒܡܗܕܘܬܐ ܕܣܠܩ ܛܥܝܢܐ
ܒܗܢ ܬܪܒܥ ܐܘܣܛܘܡܐ ܐܣܪܐ ܒܢܘܡܐ
ܒܡܪܘ ܛܠܒܐ ܦܪܘܫܐ ܒܪ ܗܘܪܡܘܙܕ ܀)
ܟܠܬܐ: ܢܒܝܐ ܟܠܗܘܢ ܒܗ ܫܪܟܐ ܕܟܬܒܐ
ܡܕܝܢܬܐ ܟܠܝܕܡܘܢ ܐܬ ܠܗ ܡܕܡ]ܐܘܦ
ܗܪܟܐ ܢܦܠ ܡܕܡ[........
ܐܣܪܐ ܕܝܢ: ܡܪܬܢܬܐ ܕܡܘܒܕܢܐ
ܛܒܐ ܛܠܦ ܐܝܟ ܡܬܠܬܗܝ ܕܒܠܝܡܘܢ
ܘܡܘܡܬܐ ܘܒܪ ܡܫܪܐ ܃ ܐܣܪܐ ܕܝܢ ܛܪ- | p. 21
ܕܬܐ ܕܬܘܕܝܬܐ ܪܕܐ ܠܒܢܝܢܫܐ ܃ ܘܐܣܪܐ
ܢܒܘܬܐ ܐܝܟ ܢܒܝܐ ܘܫܪܟܐ ܕܟܬܒܐ
ܕܟܠܗܝܢ ܟܬܒܐ ܐܦ ܛܒܡ ܡܕܡ
ܣܒܪܬ ܬܢܪ ܥܡܝܒܗܘܢ ܃ ܟܬܒܐ ܕܝܢ
ܕܡܘܡܢܘܬܐ ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܒܡܕܪܫܐ ܒܝܫܬܐ
ܒܕ ܡܬܡܫܚܝܢ ܐܝܟ ܕܒܝܠܡܐ ܕܡܠܟܐ
ܛܫܐ: ܐܝܟ ܗܘ ܕܟܬܒ ܒܡܘܗܒܬܐ ܝܘ-
ܢܢ ܕܡܦܩܢ ܒܗܘܢ: ܗܒܝܢ ܐܦ ܟܬܒܐ
ܕܡܘܡܢܘܬܐ ܒܡܘܗܒܬܐ ܢܬܒܘܗܝ ܦܫܡܐ
ܗܝ ܠܒܢܝܢܫܐ ܕܕܠܠܡܐ ܟܠ ܒܡܕܪܫ ܛܘܒ
ܢܒܘܗܝ܃ ܟܠܝܫܐ ܟܠ ܒܬܪܬܐ ܡܘܕܐ

[1] [illegible]

ܬܘܒ (ܡܘܬܐ) ܐܝܕܐ ܗ̄ܘ ܟܠܗ ܐܬܬܐ ܕܝܠܗܘ-
ܦܘ̈ܢܝܐ ܝܬܝܪܐ: ܠܩܘܒܠܗܘܢ ܐܝܠܝܢ: ܟܠ
ܐܬܘ̈ܬܐ ܕܐܝܟ ܟܠܗ ܘܡܥܒܕܐ ܕܟܬܒܗ
ܠܩܒܠ ܕܘܟ ܘܠܬܠܡܝܕܐ ܛܘܒܝ ܟܬܒ
ܬܛܘܟܣܐ ܕܦܬܓܡܐ. ܗܘ ܐܝܟ ܝܘܢܝܐ ܟܬܒ-
ܢܐ ܀ (ܦܘܢܐ) ܟܬܒܐ ܝܘܢܝܐ[1] ܐܬܘ̈ܬܐ
ܕܨܘܪܬ ܕܘܟܬܐ ܕܟܬܒܐ ܝܘܢܝܐ ܕܟܬܒ-
ܘܢܐ ܕܐܬܬܗܘܢ ܕܝܘܢܝܐ ܘܕܣܘܪܝܝܐ. ܟܬܒܐ
ܕܝ ܐ̄ܣܛܪܢܓܠܐ ܕܘܟܬܐ ܕܝܠܗܘܢ ܟܕ
ܕܝܠܗܘܢ ܕܟܬܒܘܬܐ. ܟܠ ܐܬܝ ܕܝ
ܐ̄ܣܛܪܢܓܠܐ ܡܫܡܠܝܐ ܕܟܠ ܘܡܟܬܒܢܐ
ܕܝܘܢܝܐ ܘܕܣܘܪܝܝܐ ܡܫܡܠܝܐ: ܢܘܟܪܝܐ ܕܝ
ܕܝܠܗܘܢ ܕܐܬܘ̈ܬܐ ܕܟܬܒܐ ܦܫܝܛܐ
ܢܛܘܪ ܗܘ̈ܢܬܐ ܕܬܟܬܒ ܢܫܡܘܢ. ܕܬ-
ܟܬܒ ܚܢܦܐ ܕܢܝܚܬܐ ܟܪܘܬ ܟܬܒܗܘܢ
ܕܝܘܠܦܢܐ ܕܢܒܥܬ ܟܬܒܐ ܕܫܠܡܐ
ܕܢܘܟܪܝܐ ܕܫܡܝܫܐ ܕܟܬܒܐ ܘܗ̄ܘ ܕܟܠܗ
ܐܘܟܡܬ ܗܢܐ . . . . . ܢܛܘܪ ܢܟܝܠ:
ܟܘܠܝ ܕܢܩܒܠ]ܘܗܘܩܟܐ ܟܝܢܐ
ܡܫܠܠܐ ܒܝܘܢܝܐ[܀

1) dieses Wort ist nicht zu streichen.

ܕܟܠ ܪ̈ܕܘܗܝ ܒܡܫܝܚܝܢ[1] ܠܬܬܘܟܠܐ ܘܚܠܦܝ
ܡܫܝܚܘܬܗ ܕܬܬܐ: ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܗܘܝ܀ ܘܡܛܠ[2]
ܕܗܘܠܟܐ ܘܡܫܬܘܕܝܬܐ ܠܬܬܠܡܕ: ܐܦܢܝܬ
ܗܘܠܟܐ ܡܫܬܪܐ ܒܗ ܚܕ ܕܐܬܡܠܟܐ ܛܘܒܐ:
ܘܡܬܘܕܝܬܐ ܒܬܪ ܗܘܝ ܡܬܐܘ ܬܬܠ ܘܝܗܒܐ
ܡܫܟܢܐ[3] ܡܫܪܐ ܘܚܕ ܗܘܝ. ܕܡܫܡܫܢܐ ܬܬܠ-
ܝܬܐ ܡܬܒܪܐ: ܐܝܟ ܡܦܩܢ ܘܠܝܚܝܕܐ[4] ܕܐܘ
ܬܬܠ ܘܒܢ̈ܝ ܬܬܒܪܘ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܐܘ ܕܡܫܟ
ܘܒܢ̈ܝ ܬܬܕܘܬܐ ܬܬܠܝܬܐ܀ ܒܫܘܠܡܐ
ܡܬܝ ܡܠܐ ܐܬܐ ܐܝܬܐ ܒܡܫܝܚܐ ܡܫܠ ܘܬܫܪ-
ܝܐ ܡܫܝܚܘܬܐ ܕܡܫܝܚܝܢ: ܐܒܗܬܐ ܕܡܢ ܠܟܠ
ܐܝܬܘܗܝ ܒܗ. ܒܒܢ̈ܝܐ[5] ܘܬܐܒܗܬܐ ܕܥܬܝܕܐ
ܘܬܠܠ ܒܗܬܐ ܕܫܘܢܝܐ ܘܐܠܗܐ ܒܒܢ̈ܝܐ
ܕܒܠ: ܕܗܒܗܘ[6] ܡܫܬܐ ܡܢܝܢܐ ܘܦܘܠܓܐ ܡܬ-
ܒܝܫ ܒܬܠܡܝܕܘܬܐ ܘܗܘ ܕܐܬܬܠܝܕ ܡܫܬܐ[7]
ܚܕ ܦܘܠܓܐ ܒܕܠܘ ܚܕ. ܘܬܪܝܢ ܐܝܟ ܒܒܠ
ܬܘܒܐ. ܐܝܟ ܡܢܝܢܐ ܡܫܬܡܫܢܐ[8] ܘܠܟܠ ܡܢ ܒܗ-
ܕܐ ܒܡܫܝܚܐ ܠܗܬ: ܚܠܦܝܢ ܕܝܢ ܕܠܟܠ ܡܢܗ
ܚܠܦܝ ܡܬܒܪܟܝܢ ܗܠܝܢ ܘܡܛܠ ܡܬܩܪܝܢܘܬܐ܀

1) V richtig ܕܡܫܝܚ 2) V < ܘ 3) V ... G > ܡܫܟܢܐ. 4) Wohl zu lesen ܘܠܝܚܝܕܐ.
5) V ܒܒܢ̈ܝܐ 6) V ܐܝܬܘܗܝ ܕܒܗܘܢ 7) V ... ܗܘ ܡܫܬܐܠ
8) V richtig ܡܫܡܫܢܐ.

ܡܢܗ̇. ܐܡܪܝܢ ܕܝܢ ܐܝܟ ܗ̇ܘ ܕܐܬܐܡܪ ܘܐܝܟ
ܗ̇ܘ ܕܠܐ ܡܫܢܐ ܘܐܝܟ ܗ̇ܘ ܕܐܬܒܪܝ ܘܡܫܡܫ
ܘܐܝܟ ܗ̇ܘ ܕܡܫܡܫ ܘܐܬܐܡܪ ܕܐܬܝܗ̇ܒ
1) ܐܝܟ ܗ̇ܘ ܡܫܝܚܐ ܗܟܢ ܡܢܗ̇ ܘܡܢ ܬܫܡܫܬܗ ܘܐܦ̈ܝ[1] ܐܝܟ ܗ̇ܘ
2) Ps. 110. ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܡܪܝ[2] ܘܬܘܒ[3] ܟܠ ܡܫܝܚܐ ܡܫܚܗ
3) V> ܐܦ ܢܫܐ ܘܡܪܝܐ ܕܒܝܬ ܝܫܝ ܕܒܐ[4] ܒܝܕ ܘܐܦ
4) V° ܐܝܕ ܐܬܐ ܠܐܬܐ ܒܗܘܢ ܡܠܐ ܘܦܬܓܡܐ ܕܡܫܘܬܐ:
5) V° ܒܗ ܘܐܦ ܟܬܒܐ ܐܝܟ ܐܬܐ ܒܗܘ[5] ܕܠܝܬܘܗܝ:
ܘܬܘܒ ܠܟܠܗܘܢ ܟܬܒܐ ܘܕܪܫܐ ܐܝܟ ܐܬܐ
ܒܗܘ ܒܢܬ ܡܠܐ ܕܠܝܬܘܗܝ: ܠܗ ܦܪܫܗ
ܕܢܬܚܫܒ ܒܟܬܒܐ ܘܕܢܬܟܬܒܘܢ ܟܠܗܘܢ
6) V° ܐܟܬܒ ܐܝܟ ܕܟܬܒ[6] ܘܕܝܢܗܘܢ[7] ܡܫܡܫܝܢ ܠܗ ܒܗܘܢ ܀ ܐܝܟ ܕܟܬܒ
7) V< ܘ ܘܬܒ ܕܝܢ ܐܦ[8] ܡܠܦܢܐ ܕܢܟܐ ܘܡܠܟܐ
8) V< ܐܦ ܐܝܬܘܗܝ[9] ܘܐܦ ܠܡܫܐ ܐܝܟ ܒܗܘܢ ܐܟܠ
9) V> ܗܘܐ ܒܒܪܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܐܝܕܐ ܐܝܟ ܡܫܪܝܐ ܕܒܟܠ - ܗܘܐ
ܗܘ ܗܕܝܢ ܐܦ ܡܢܬܐ ܘܐܬܐ ܡܫܡܫ ܢܒܝܘܬܐ
ܘܟܗܢܘܬܐ ܘܡܠܟܘܬܐ ܡܠܟܐ ܕܝܢ ܘܡܠܟܐ
ܕܐܠܗܐ ܕܒܗܕܢܐ ܒܟܬܒܐ ܢܒܝܘܬܐ: ܒܗ̇
10) V° ܕܡܫܝܚ ܕܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚ[10] ܕܝܢ ܦܪܫ[11] ܠܟܠܗܘܢ ܘܒܗܝܢ
ܠܢܒܝܐ ܒܟܬܒܐ ܡܕܡ ܕܬܐ: ܢܒܝܘܬܐ ܕܡܦܪܫܐ
ܟܬܒܐ ܕܡܠܟܘ ܕܐܬܟܠܝ ܘܡܠܟܘܬܐ
12) V< ܕ ܕܟܗܢܘܬܐ ܗܟܢ ܗܘܐ: ܕܬܬܚܫܒ ܟܗܢܘܬܗ[12]
ܟܬܒܐ ܡܕܡ ܟܠܗܘܢ ܫܘܠܡܐ ܘܢܒܝܘܬܗ

11) [illegible] ܕܦܪܫ zu lesen.

ܐܠܗܘܬܐ ܘܥܠ ܡܫܝܚܘܬܐ ܘܥܠ ܚܫܐ ܘܥܠ
ܩܝܡܬܐ ܘܥܠ ܡܣܩܬܐ ܘܥܠ ܫܘܠܡܐ܀
ܬܘܕܝ ܠܗܘ ܕܐܬܟܠܝ ܠܡܥܒܕܗ ܕܡܠܟܐ
ܕܥܒ ܠܗ ܡܪܝܡ ܡܢ ܙܪܥܐ ܕܢܫܐ ܒܬܘܠܬܐ
ܦܘܩܕܢܐ. ܢܦܠ ܠܡܥܒܕ ܡܘܕܝܢܐ ܕܫܘܒܚܬܗ
ܘܡܥܠܬܗ ܡܢ ܬܘܒ: ܠܚܘܒܐ ܘܠܡܫܡܫܬܐ ܘܡܥܒ-
ܕܐ ܗܠܝܢ ܕܒܝܠܕܘܬܐ. ܕܐܠܗܐ ܕܢܒܝܐ ܕܥܒ
ܐܬ ܚܝ. ܐܠܗܝ܀

(ܬܘܒܬܒܝܢ ܘܡܕܢܚܐ ܡܕܡ ܡܪܘܐ ܕܦܪ
ܥܬܐ) ܕܠܗܘܢ[1] ܒܒܕܝܐ ܘܒܠܝܘܡܢ ܕܥܒ
ܡܫܡܫܢ[2] ܒܒܕܬܐ ܬܒܪ ܡܢ ܒܠܗܘܢ ܒܬܪܐ
ܡܕܝܢܐ܀ ܘܠܡܫܠ ܡܦܠܚܢ ܠܗ ܒܗܘܠܠܐ
ܘܒܡܘܕܝܢܘܬܐ[3] ܘܡܫܠ ܡܙܡܪܝܢ ܗܘܠܠܐ ܣܒ
ܒܬܪ ܣܒ[4](ܘܠܡܫܠ ܡܢܒܬܗ[5] ܗܘܠܠܘܗܝ ܦܫܡܫ-
ܢ ܡܘܬܒܐ)܀ ܕܡܥܬܡܥ ܕܝܢ ܕܥܒ ܒܒܕܬܐ
ܬܒܪ ܡܢ ܒܠܗܘܢ ܒܬܪܐ܀ ܗܢܝܢ ܡܫܠܡܝܢ
p. 6. ܠܟܗܢܐ ܡܢ ܪܘܚܐ ܡܠܟܘܬܐ܀ ܕܒܕ ܣܘ ܐܢܘܢ-
ܬܐ ܠܡܫܡܫܘܬܗ[6] ܕܠܬܐ ܒܗܘܢ[7] ܬܫܒܘܚܬܐ ܘܠܐ
ܕܗܒܠܐ ܐܢܐ ܡܪܐ. ܐܝܟ ܥܪܒܐ ܕܢܒܝܐ. ܐܬܐ
ܐܝܟ[8] ܕܡܠܘ ܒܠܗܘܢ ܘܡܬܬܗ. ܡܠܘܢ ܒܢܒܘ-
ܬܐ ܘܡܠܘܢ ܒܬܫܒܘܚܬܐ ܕܒܠ ܣܘܒܘܗܝ
ܐܬܗܘܢ ܘܡܠܘܢ ܬܘܒ ܐܠܗܐ ܡܕܢܚ ܒܠ

6/ Vo ܥܒܕ̈ܐ
7/ V ܗܘܢ
8/ Vo ܐܝܟ

1/ Vo [illegible] hier bezeugt ܠܠܠ ܠܗܠ 2/ V richtig ܕܒܒܒ
3/ V ܗܠܠܘܗ 4/ Vk diese 3 Worte 5/ Vo ܒܡܒܬܐ

ܕܒܬܪ̈ܢ ܕܫܪܒܐ ܡܛܠ ܕܒܡܫܝܚܘܬܐ ܐܡܪ̈ܢ ܘܡܛܠ ܗܕܐ ܕܕܒܝܩܝܢ ܒܗܘܢ ܟܠܢܫ ܒܒܘܗ- ܕܢܗ ܡܒܠ ܠܗܘܢ ܕܢܬܚܙܐ. ܐܝܟ ܕܐܦ ܒܒܘܠ- ܕܘܩ ܦܘܫ ܕܢܬܬܢ. ܐܝܟ ܡܫܡܫܢܐ ܡܕܡ ܣܘܓܝܬܐ ܐܘܕܝܬܐ ܥܒܕ ܐܢܫ ܡܢ ܛܠ- ܡ̈ܐ: ܡܠܘܐܐ ܣܢܘܢ ܢܗܒ ܘܒܫܬܒܩܐ ܕܡܕ- ܗܝ ܡܬܣܡ ܒܘܬܗ. ܗܠܝܢ ܕܡܛܠ ܗܢܐܘܬ- ܗܝ ܐܦܠ ܡܬܒܥܝܢ ܠܡܣܒܪܐ. ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܠܐ ܐܬܐܡܪ ܐܡܢܐܬ ܠܗܘܢ ܒܕܝܠܗܘܢ ܡܘܡܪܢܝܢ

(ܘܒܪ ܕܐܝܬ ܒܝܘܡ ܟܠܗܘܢ ܠܚܛ̈ܗܐ) ܐܝܬ ܡܢܝܢ ܕܘܒ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܢܦ̈ܫܐ ܘܐܝܬ ܒܗ ܒܗܬܬܐ ܘܪܘܚܐ ܘܪܓܬܐ ܘܬܫܒܘܚܬܐ ܘܪܚܡܬܐ ܘܬܫ- ܡܫܬܐ ܘܣܘܟܐ ܘܗ ܫܡܫ̈ܬܐ ܘܫܝܢܬܐ ܘܫܘܒܚܐ ܘܦܠܚܘܬܐ ܘܦܠܚܘܬܐ ܘܛܒܪܐ ܘܒܪܟܬܐ ܘܚܝܐ ܘܣܘܟܠܐ ܘܥܘܒܕܐ ܢܒ̈ܘܐ. ܐܝܬ ܒܗ ܚܝܠܐ ܒܢ. ܗܟܢܐ ܕܒܠ ܚ̈ܛܝܢ. ܚܝܒܐ ܕܒܠ ܡܢܗܘܢ: ܕܘܒ ܕܝܢ ܒܗ ܕܐܠܗܐ ܘܒܒܒ ܓܒܝܗ: ܒܠܗܕܐ ܐܥܠܝܐ ܐܒ̈ܗܬܐ ܕܢܡܘܣܐ ܒܗ ܢܬܒܪ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܬܪ̈ܐ ܕܢܒ̈ܝܐ ܡܛܠ ܬ̈ܠܬܐ ܗܘ̈ܝܬܐ: ܚܕܐ: ܡܛܠ ܕܡܥܒܕܢܐ ܡܢ ܘܕܥܗ: ܘܒܬܪܬܝܢ: ܡܛܠ ܕܗܘ ܢܚܡ ܒܠ

1) Lies ܘܠܒܫܐ!

ܕܡܠܠܬܗܘܢ ܐܝܟ ܠܚܕ ܡܢ ܕܝ̈ܠܗ ܒܓܠܝܬܐ
ܬ ܡܢ ܐ ܕܫܪ̈ܒܐ ܘܐܦܠܐ ܢܬܡܢܐ ܒܬܠ-
ܡܬܝܒܠ ܘܒܒܢ̈ܝ ܬܫܒܘܚܬܐ ܕܒܓܘܬܐ ܀ ܐܠܝܐ
ܕܡܢ ܐܦ ܗܕܐ ܠܡܐܡܪ ܕܡܠܟ ܐܝܕܐ ܒܡ̈ܠܬܐ
ܗܢ̈ܝܐ ܕܐܢ̈ܫ ܘܡܕܡ ܬܫܪܝܪ ܢܦܫܬܗ ܀ ܕܪ̈ܘ-
ܪ̈ܒܬܐ ܘܬܡܝܗܬܐ ܐܝܬܝܗܝܢ ܗܘ̈ܝ ܗܠܝܢ ܕܡܠܒ-
ܫܢܬܐ ܐܬܐ ܗܘܬ ܐܘܟܝܬ ܓܘܢ̈ܝܐ ܡܫܢܚܐ ܒܬܒܝ
ܠܡܬܡܠܠܘ: ܐܝ ܒܒܢܝܐ ܡܕܡܐ ܘܐܝ ܠܘܬ
ܚܠܦ ܒܢ̈ܝܢܫܐ ܒܫܪܬܐ: ܗܠܝܢ[1] ܒܠܚܘܕ ܒܟܢܫܐ
ܒܬܪ ܗܘܘ ܠܡܫܬܪܪܘ ܒܗܘܢ. ܚܫܒ ܒܒܝܬ
ܒܫܒܘܚܬܐ ܕܒܠ ܦܠܐ ܕܐܢ̈ܫ ܘܡܕܡ ܐܦ ܡܢܗܬܐ
ܡܫܠܡܬܐ ܢܩܒܠ ܐܝܟ ܠܩ̈ܠܝܗܘܢ ܒܬܫܒܘܚܬܐ
ܕܒܒܝܬ ܒܗܝܠܘܬܐ ܕܐܝܟ ܗܕܐ ܡܫܬܥܝܢ. ܬ
ܒܝܠ ܢܬܒܢܐ ܠܒܘܣ̈ܡܐ ܐܝܟܢܐ ܕܒܫܘܦܪܬܐ
ܕܗܝܐܘܬܗ ܕܠܡܬ ܢܬܦ̈ܫܬܐ ܢܗܘ̈ܘܢ ܠܪܚܡܬ
ܘܠܫܘܬܦ̈ܐ ܕܐܦ ܗܟܢܐ ܡܫ̈ܬܐ ܐܬ ܠܡܥܡܪܘܗ
pag. 4. ܕܐܚܝܕ ܒܫܘܒܚܗܘܢ ܘܡܨܥܬܐ ܘܩܠܝܬܐ | ܘܒܒ
ܐܦ ܚܣܝ̈ܢ ܘܬܘ ܡܫܡܠܝܢ ܕܠ ܦܘܪܩܢܐ
ܡܠܬܗܘܢ: ܐܝܬ ܕܝܢ ܡܠܟ ܕܒܡ̈ܠܝܐ ܗܢ̈ܝܐ
ܡܬܒܥܝܢ ܠܗ ܡܫܬܒܚܝܢ ܠܒܢ̈ܝ ܐܝܫܐ ܬܢܗܘܢ܀
ܐܦ ܕܡܢ ܫܡܥܐ ܐܢܫ ܒܢܝ ܗܘܢܬ ܡܠܬܗܘܢ
ܠܡܫܡܥܬ ܒܪ̈ܢܫܐ ܡܐܡܪܗܘܢ ܒܗܘ ܘܚܝܐ
ܒܪ̈ܢܫܐ ܡܐܡܪ ܗܘܐ ܒܗܘ ܘܚܝܐ ܀ ܒܟܠ ܕܝܢ

1) Lies ܘܗܠܝܢ!

ܘܠܟܘܡܪܘܬܗ ܡܫܡܫ ܠܗ . ܘܫܬܪ̈ܬܐ ܕܡܢ
ܦܠܚܘܬܗ ܡܫܬܘܕܝܐ ܘܐܝܟ ܡܐܢ̈ܐ ܘܣܢܝܐ
ܕܡܢܗܝܢ ܡܠܠܘ̈ܗܝ ܡܕܝܢ̈ܬܐ ܡܠܟܬܢܝܬܐ
ܘܠܟܠ ܡܕ̈ܒܪܢ ܗܘܐ ܠܡܘܕܥܐ ܡܫܡܠܝܐ ܀ [pag. 3.]
ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܦܠܓܘܬܐ ܕܒ ܡܬܬܠܝܢ ܡܢ ܐ̄ܪ̈ܥܐ
ܦܢ̈ܝܬܐ ܒܚܝܠܐ ܕܐܠܐ ܠܗܘ ܠܥܠܡ̈ܐ
ܡܥ̈ܘܕܐ ܦܘܪ̈ܕܝ ܘܡܠܟ̈ܐ ܡܕܝܢ̈ܬܐ ܠܗܘܬ-
ܗܘܢ ܡܫܥܒܕܝܢ ܘܡܢ ܐܚܪ̈ܢܐ ܠܡܠܟ̈ܐ ܕܐܦ
ܠܗ ܠܡܫܝܚܐ ܦܪܣ ܟܠ ܥܠܝܗܘܢ ܡܫܪ̈ܝܢ
ܘܠܗܘܢ ܫܘܬܐ ܕܘܝܐ ܕܡܣܒ̈ܪܐ ܡܫܬܘܢ[1]:
ܐܚܝܐ ܕܒܒܒܠܐ ܐܝܟ ܕܡܗܘ ܐܫܬܟܚܬ ܘܫ-
ܡܢ ܠܗܬ ܡܫܪܪܐ ܡܫܬܟܚܐ ܀ ܡܫܘܚܪ ܕܟܠ
ܡܫܡ ܒܟܘܡܪܐ ܕܐ̄ܪ̈ܥܐ ܦܢ̈ܝܬܐ . ܗܘܘ
ܕܒܒ ܒܐܪܥܐ ܐܬܗܘܝ ܒܥܣܩܐ[1] ܗܕ̈ܝܪܝܢ
ܘܒܒ ܒܡܪ̈ܬܐ ܐܝܟ ܒܡܠܟ̈ܐ ܡܒܣܝܢ .
ܗܢܘܢ ܕܟܠܬܐ ܕܗܕ̈ܝܪܘ ܕܒܪ̈ܘܚܬܐ ܬܚܝܬ
ܕܡܠܟܘ̈ܬܐ ܐܬܘܗܝ ܀ ܐܝܟ ܕܝܢ ܕܗܠܝܢ
ܟܠܗܘܢ ܒܡܕ̈ܝܢܐ ܡܠܟܐ ܒܬܟܠ ܗܝ ܕܡܠܟܘ-
ܬ̈ܐ . ܦܣܩܬ ܘܠܫܠܝܬܐ ܐܦ ܐܟܢ̈ܫܝ ܡܕܝܢ̈ܬܐ
ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܗܘܐ ܡܚܒ̈ܝܢܐ ܫܠܡ̈ܐ ܕܗܠܝܢ
ܐܠܗ̈ܬܐ ܠܟܠܢ ܗܘ ܒܟܠܗܘܢ ܫܠܝܛ ܡܢ
ܕܥܠܡ: ܐܫܬܡܥ ܕܝܠܢ ܘܟܠܒܬܝܐ

1) Siehe dieselben Worte wiederholt V. 14 l. 18 ff.

ܕܡܫܒܚܬܐ ܕܪܐ ܘܡܠܟ ܬܘܒ ܥܠ ܐܪܥܐ
ܕܥܡ̈ܡܐ ܘܥܠ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܟܗ̈ܢܐ ܘܕܝܢ-
ܚܠܬ ܡܢ ܗܝܟܠܐ ܘܢܦܪܘܒ ܠܐܘܡ̈ܬܐ ܘܥܠ
ܫܘܡܐ ܕܠܘܬ ܐܠܗܐ ܘܪܚܡܬܐ ܕܠܘܬ ܐܠܗܐ ܒܢ̈ܝܢܫܐ
ܘܐܬܐ ܗܘ ܒܗ ܢܒܝܘܬܐ ܕܐܠܝܐ ܕܒܬܪܝܢ ܒܡܐܬܝ-
ܬܢܝܢܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܒܬܪܗ: ܘܐܬܐ ܒܗ ܗܘ ܬܘܒ
ܝܬܝܪ ܕܬܘܕܝܬܐ ܘܕܡܫܡܠܝܘܬܐ ܒܗ
ܡܪܬܢܘܬܐ ܕܕܘܒܪ̈ܐ. ܘܡܫܝ̈ܚܘܬܐ ܘܬܡܢ-
ܬܐ ܕܐܠܝܐ ܕܢܦܠ ܘܐܝܟ ܢܦܠ ܘܫܡܥ:
ܟܕ ܟܠܗܘܢ ܟܬ̈ܒܐ ܐܠܗܝ̈ܐ ܝܠܦܢܐ ܘܡܫܪܝܬܐ
ܕܡܬܚܠܦܬܐ ܐܠܗܝܬܐ: ܗܢܐ ܕܝܢ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܘܬܐ:
ܘܐܝܟ ܝܠܦܢܐ ܘܐܕܪܫܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܫܠܡ
ܩܘܡܬܐ ܠ ܡܬܠܐ ܕܟܗ̈ܢܐ ܘܕܚܘܫܒܬܐ
ܕܡܠܘܐܐ ܕܡܢܗܘܢ ܡܢ ܠܒܒ: ܗܘ ܗܢܐ ܬܢ
ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܝܠܦܢܐ ܘܐܕܪܫܬܐ ܕܡܫܪܝܐ
ܡܢܐ ܕܢܚܒܛ ܠܫܘܬܐ ܥܠ ܕܡܘܬܗ ܫܬܬܬܐ
ܕܡܠܟܐ: ܗܢܝܢ ܫܬܝܬ ܕܡܘܕܝܬܐ ܕܒܗܝܢ
ܘܐܝܟ ܘܪܚܫ ܟܗܢܐ ܕܒܗܘܢ ܝܠܦܢܐ ܕܡܬܚܫܒܬܐ
ܐܠܗܝܬܐ ܡܪܒܒ. ܘܐܬܘܬܗ. ܐܝܟ ܗܕܝ ܐܐ
ܠܫܡܥܐ ܘܐܝܟ ܡܪܬܐ ܠܫܒܥܐ ܠܡܬܡܪܢܘܬܐ
ܕܠܘܬ ܐܠܗܐ ܟܕ ܐܝܟ ܕܒܝܠܦܢܐ ܝܬܝܪ ܚܣܝܐ
ܠܗ ܣܠܩ ܘܡܫܬܘܕܥܐ ܟܕ ܚܝܘܬܗ ܘܡܫܬܪܪܐ
ܪܘܚܗ ܕܐܠܗܐ ܘܐܝܟ ܕܒܐܝܕܐ ܒܐܝܕܐ ܠܡܫܟܚܘܬܗ

[illegible]

ܗܘ ܕܒܟܠ ܐܬܪ̈ܝܢ ܕܦܪ̈ܣܐ ܗܢ̈ܝܢ ܠܐܠܗܘܬܐ
ܘܡ̈ܫܝܚܝܢ ܠܚܕܐܝܬ ܡܫܡܫ ܗܘ̈ܘ ܒܟܫܝܪܘܬܐ ܒܐܬܪܐ
ܕܐܝܠܝܢ ܕܒܒܪ̈ܝܢ ܕܥܡ̈ܝܢ ܡܢܗ ܠܐ ܐܬܐ ܡܫ-
ܬܡ̈ܝܢ: ܗܝܢ ܗ̄ܘ̇ ܒܥܕܬܐ ܕܡܫܝܚܘ̈ܬܐ ܒܟܫܝܪܐ
ܕܥܕ̈ܬܐ ܕܡܕܒܪܐ܀ ܠܐܪ̈ܒܥܐ ܓܒܪ̈ܐ ܘܢܨܝܚܐ ܡܫ-
ܚܢܝܢ ܕܡܚܘܝܢ ܡܠܬܐ ܕܥܕ̈ܬܐ ܡܕ̈ܢܚܝܬܐ:
ܠܟܢܘܫܬܐ ܐܡܪܝܢ ܘܠܐ ܟܢܘܫܬܐ ܘܠܡܫܝܚ
ܢܨ̈ܘܚܐ ܘܠܫܘܒܚܐ ܕܗܘ ܕܫܠܡܬ ܐܠܗܘܬܐ܀
ܠܡܪܢ ܒܠܚܘܕ ܡܢ ܒܬ̈ܪܐ ܡܢܐ ܚܕܐܝܬ
ܠܚܕ ܡܢ ܗܠܝܢ ܘܦܠܓܝܢ ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܡܕܒܪܐ܀
p.2 | ܗܘܐ ܓܝܪ ܒܥܕ̈ܬܐ ܕܒܢ̈ܝܐ ܡܫܝܚ̈ܝܐ
ܐܦ ܠܡܫܝܚܐ ܕܒܟܢܐ ܘܒܥܕ̈ܬܐ ܠܘܩܒܠ
ܕܠܡܫܝܚܐ ܡܫܬܚܠܦ ܐܦ ܢܦܘܩܬܐ ܕܐ-
ܠܝ ܕܒܬܪܝ ܚܡ ܡܪܢܝܬܐ ܘܡܐܠܬܐ
ܘܡܫܬܠܛܢܘܬܐ ܗܠܝܢ ܕܐܪܒܥܬܐ ܡܫ-
ܚܢܝ ܒܒܗܘܢ ܒܥܕ̈ܬܐ܀ ܒܥܕܬܐ ܕܝܢ ܗܕܐ
ܕܡܫܝܚܘܬܐ ܒܟܠܗܝܢ ܗܠܝܢ ܡܡܫܡܫܐ
ܒܗ ܡܫܬܡܠܝܢ. ܘܐܝܟ ܕܡܢ ܝܗ̈ܘܕܝܐ ܡܢܗܘܢ
ܘܡܢܬܐ ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܗܠܝܢ ܡܬܒܥܐ.
ܐܦ ܓܝܪ ܒܟܠ ܒܪܘܢܐ ܡܠܦ ܘܒܟܠ ܡܢܕ-
ܪܐ ܡܫܡܫ ܘܠܡܫܡܫܢܐ ܕܗܠܝܢ
ܡܬܚܙܐ܀ ܐܡܪܢܐ ܕܝܢ ܠܐܝܠܝܢ ܕܐܡܪܝܢ
ܕܐܝܬܝܗ ܗ̄ܘ ܒܟܠܡܐ ܗܘܐ ܘܒܟܠ ܦܘܪ̈ܩܢܐ

ܥܬܡ ܕܟܠܠܬܐ ܕܡܫܬܡܠܝܢ ܕ ܫܘܒܚܐ ܕܘܒ
ܡܟܬܒܐ ܘܢܒܝܐ ܘܠܟܘܗ ܕܡܠܬܐ - ܡܠܦܢ ܕܒܪܝܫ-
ܕܒ ܠܡܩܕܡ ܡܩܕܡܝܢ ܠܗ ܐܘ ܡܪܢ ܡܪܘܬܐ
ܢܡܘܣܐ ܥܠܬܐ ܕܢܠܗܘܢ ܕܡܫܡܠܝܐ -(ܕ ܡܪܢ
ܐܢܘܢ ܡܫܪܬܐ) ܡܕܡ ܥܠܘܗܝ ܐܝܟܢܐ ܠܡܐܡܪ
ܠܐ ܢܫܟܚ ܕܠܗ ܕܥܠܬܐ: ܘܟܠ ܢܬܒܪܐ ܡܕܡ-
ܡܐ ܕܡܢܗ ܡܬܚܙܐ ܐܝܟܢ ܕܥܠܬ ܗܪܟܐ ܘܡܚܝܬܐ
ܕܡܬܦܢܐ ܡܕܢܚܬܐ ܕܕܡܝܢ: ܥܕ ܕܝܢ ܢܠܗܘܢ ܟܬܒܐ
ܡܕܢܚܐ ܐܝܟܢ ܕܡܢ ܫܪܒܬ ܕܝܢܐ ܐܬܐܡܪܘ.
ܘܐܬܬܠܒܘ- ܡܬܒܪܐ ܐܝܟ ܠܡܠܟܘܬܐ ܠܗܬ ܡܢܝܢܐ
ܕܕܝܠܗ ܐܠܗܐ- ܐܝܟ ܡܠܬ ܫܘܒܚܐ ܦܘܠܘܣ ܕܥܠ
ܥܬܝܕ ܕܒܪܘܚܐ ܐܬܟܬܒ ܕܐܠܗܐ[1]- ܢܬܒܪܐ ܗܘ ܠܗܘܢ-
ܦܐܝ[1] ܘܡܫܬܪܪܐ: ܕܝܢ ܡܬܚܫܒܝܢ ܕܢܬܪ ܡܢ ܥܠܘܗܝ
ܥܬܝܕܐ ܡܟܠ ܦܘܪܫܢ ܒܢܬܪܢܬܐ:: ܥܠܘܗܝ ܟܢܪ
ܥܬܝܕܐ ܡܢܬܐܬ ܘܡܫܬܡܠܝܐܬ ܡܠܟܝܢ- ܗܘ ܕܝܢ
ܡܫܠܡܐܬ ܡܕܝܢ ܒܗ- ܕܒܫܡܝܐ ܡܕܡ ܕܕܝܢ
ܠܦܘܫܩܐ ܕܥܬܝܕܐ ܡܬܕܡܪ ܐܬܚܘܝ ܡܫܡܠܝܐܬ.
ܐܝܟܢ ܕܥܠܝܗ ܡܢ ܗܕܡܐ ܕܦܓܪܐ ܡܢ ܡܬܒܥܐ-
ܢܬܬ ܢܫܝܒܬ ܠܦܘܬ ܦܘܪܫܢܐ ܕܓܒܐ- ܢܣܒܬ
ܐܝܟ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܢ. ܐܘ ܦܨܚܬܐ ܢܫܐ ܕܐܝܟ ܗܠܝܢ
ܗܪܐ ܕܝܢ ܟܠܬܐ ܐܠܘܗܝ ܘܐܬܪܬܐ ܕܥܠܝܗ
ܡܫܡܫܢܘܬܐ. ܐܝܟܐ ܕܒܦܪܘܫܘܬܐ ܕܦܓܪܐ
ܡܬܦܫܩܐ: ܐܘ ܐܝܟ ܐܡܪ ܠܡܪܢ ܥܠ ܦܪܕܝܣܐ

[1] 2 Tim. 3 16.

ܫܠܡ ܟܬܒܐ

ܕܢܘܗܪܐ ܕܡܬܡܗܪ̈ܐ

ܕܛܘܒܢܐ ܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܘܢܒܝܐ

ܕܥܒܝܕ ܠܡܦܪܫ ܐܝܟ ܡܦܩܬ̈ܐ

DATE DUE

SEP 1999	

DEMCO, INC. 38-2931

